The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, :: NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus.
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, :: NEW YORK
Yearly subscription rate
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 GRAND ST.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 25. Brooklyn, N. Y. 19 d. Berželio (June) 1912 m. **Metai XXVII.**
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT HE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3–RD, 1879.

MŪSŲ SEIMAMS PRAĖJUS.

Pereitą savaitę Brooklyne atsibuvo dar dviejų didžiausių mūsų organizacijų seimai arba susivažiavimai — tai Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Tokiu būdu mes jau praleidome keturius seimus, skaitant Bostone atsibuvusius seimus Susiv. Liet. Rymo Katalikų ir Vargonininkų Sąjungos, apie kuriuos trumpai aprašėm užpereitam „VL." N. Pasiliktų dar rodos laukti seimų arba susivažiavimų nuo šių organizacijų: Lietuvių Socialistų Sąjungos, Lietuvių Rymo Katalikų Pilnųjų Blaivininkų Amerikoje Susivienijimo (kuris pernai Waterburyj laikė savo pirmąjį seimą), Lietuvių Blaivininkų Sąjungos (kun. Miluko frakcijos, kuri šiemet turėtų laikyti jau 4-tą seimą), Pašalpinių Draugysčių Sąryšio ir ant galo Lietuvių Laikraštininkų susivažiavimas. Iš šitų likusių girdėjome, kad tik pastarieji, tai yra laikraštininkai rengia savo susivažiavimą; kitos visos minėtos organizacijos nežinoma, kada turės ir ar visiškai turės savo seimus. Todel mums priseina peržvelgti tik tuos seimus, kurie atsibuvo ir ką jie mūsų gyveniman naujo įnešė.

Visu-pirmu apie taip vadinamąjį „rymionų" seimą. Apie jį smulkiai mums nepriseis kalbėti, nes iš trumpo, bet smulkaus pranešimo mūsų korespondentų ir protokolo tilpusio kituose laikraščiuose, mes jau žinome, kad tasai seimas niekuo svarbum neišsiskiria iš paprastųjų tos organizacijos seimų. Paprasti suvedimai metinės apyskaitos, viršininkų išrinkimai, pašalpos klausimai, etc. tai rodos viskas kas tokiose organizacijose būna svarbjausiu seimo darbu. Vienok pašaliniams žmonėms ir laikraščiams svarbu žinoti pačios organizacijos didieji pokrypsniai, kurie turi šiokią ar tokią svarbą visuomenei ir intekmę ant mūsų, kaipo tautos, gyvenimo. Ir čionai matome du gana indomius apsireiškimus. 1) šiemet į S. L. R. K. A. pasidaugino apie 3000 sąnarių, 2) šiemet šito susivienijimo vadovai, būtent kuningai, parodė žymę nepaprastos reakcijos, nesa norėjo sugrąžinti į šią organizaciją priverstiną sąnarių ėjimą išpažinties (spaviednės). Šitie abu faktai, sudėjus į vieną, parodo, jogei ši organizacija auga ir patenka į kietesnę kuningų priežiūrą. Kokios tam priežastis? Mums rodos, kad šitų priežasčių nereikės ieškoti. Kada Susivienijime Lietuvių Amerikoje iškilo vaidai, tai mūsų pirmeiviai vientaučiai pasiskyrė į du abazu: vieni tautiškąjį susivienijimą visai apleido, kita dalis pasiliko. Iš SLA. išstojo suvirš 3000 narių, ir lygiai tokiu-pat skaičium pasididino S. L. R. K. A. Iš vieno susivienijimo suirutės pasinaudojo kitas; kuningai savo susivienijimą drūtino ištykio, išlengvo, o šitų pusėje sąnarių skaičius vis mažėjo. Tai yra vaidų nuopelnas!...

Labai naturališkas dalykas, kad „rymionų" susivienijimui sustiprėjus, kuningai pasijuto po kojų labai stiprią poziciją. Tai gi ir sumanė savo susivienijiman įvesti kietesnę disciplina. O toji disciplina yra — priverstina išpažintis. Nors ant praktikos šitas įvedimas pas juos nebus išpildomas, bet teorijoje jis yra užrašytas juodu ant balto, kaipo svarbus reakcijos dokumentas, ir šitas įvedimas anaiptol nėra priskaitomas prie pažangiųjų mūsų demokratinių žingsnių. Yra tai žingsnis atgal, ir žingsnis keleto tūkstančių žmonių. Tas jau turi lietuviams rūpėti. Kas iš SLA. išstūmė 3000 sąnarių ir juos pavedė po tokios reakcijos disciplina, tai mes čia nespėliosime. Mūsų visuomenė labai gerai tą žino. Tas buvo padaryta vardan pažangos ir žmonių gerovės. Menka ta pažanga, kuri tūkstančius mūsų prastų žmonelių išvijo iš pirmeivinės organizacijos ir padavė po priverstinos išpažinties jungu!...

Antras susivaziavimas — tai Lietuvių Vargonininkų Sąjungos. Šita sąjunga da jaunutė ir da tik antrą seimą teturėjo. Josios didelių žingsnių nepadaryta, bet jau tas turi džiuginti, kad mūsų vargonininkai, susijungė, kaipo profesijos žmonės, ir užsibriežė sau didelę sritį muzikos ir dailės lauke. Jie savo nutarimuose žada lavintiessvietiškos ir bažnytinės muzikos, stiprinti savo profesiją, plėtoti lietuvių dailę ir meną, jei ne su kuo kitu, tai bent su geresnių koncertų ir teatrų surengimu. Pažymėtinas nutarimas išleisti naujo mūsų kompozitoriaus muzikos veikalus, — P. Čiurlionio.

Trečias susivažiavimas, kuris kasmetai būna stambjausis, tai Sus. Liet. Amerikoje. Iš to seimo mūsų visuomenę palyti vienas labai stambus įvedimas, — būtent sušelpimas sąnarių ligoje. Iš ekonomiško atžvilgio šisai žingsnis turi mūsų išeivystėje didelę historišką svarbą. Ikšiolei šelpimas buvo išsklaidytas po įvairias smulkias pašalpines draugystes. Bet šiandien amžius visokio darbo koncentracijos. Todel ir savyšalpa turi koncentruotis į vieną kokį centrą. Smulkios pašalpinės draugystės jau nebelošia didelės rolės. Pas kitas tautas jos jau atgyveno savo dienas. Užsiliko jei bent tik pas lenkus ir kitas mažiau kultūriškas tauteles. Šiandien viskas tuopjasi į didelius centrus, kur lengviau, pigiau ir teisingiau žmonės aprūpina savo reikalus. Todel ir pas mus jau atėjo laikas savyšalpą sukoncentruoti į vieną centrą. O tuomi centru dabar ir bus SLA. Žinoma, šito vertybę gali būt dar nevienodai supras; gali būt da spirsis ir vieni ir kiti; draugystės ir jų viršininkai nuo seno inpratimo priešinsis ir nenorės į SLA. prisidėti; kuningai baidys žmones nuo prisidėjimo; kiti atras kitokias priežastis. Yra dar žmonių su visokiomis nuomonėmis ir su įvairiais tikslais. Bet jeigu mūsų vientaučiai būtų ant tiek pakilę susipratime, kaip vokiečiai, žydai, francūzai ir kiti, tai per porą metų mes paregėtume prisidėjus į SLA. visas mūsų pašalpines draugystes, kurios tik apčienija šitos didelės organizacijos laisvą ir pirmeivišką pakraipą. Ilgainiui čia susituoptų jeigu ir ne visa pusė milijono mūsų brolių išeivių, tai bent šimtai tūkstančių. Tada dideliame skaičiuje būdami gautų už pigiausią mokestį geriausį sušelpimą; nes ant didelės skalės darant viskas pigiau atseina. Tą parodo paprasčiausi politiška ekonomija. Laikas parodys, ar mes šitą suprasime ir ar mes jau esame pribrendę prie tokios prakilnios minties. Bet dabar mes šitą SLA. seimo žingsnį skaitome vienu iš didžiausių, kuris palyti visų lietuvių medžiagišką būvį. Kiti mažesni seimo nutarimai nėra taip įžymųs, jei bent paminėjus priėmimą galutinai naujos ir prakrištai sutaisytos konstitucijos, kuri galės įvesti į S. L. A. ant ilgų metų tvarką, kas padės mūsų šitai didžiausiai organizacijai bujoti.

Iš eilės eina seimas Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Kaip matėme iš šio seimo protokolo, ši organizacija rimtai atsistoja į tokį kelią, kuris tokiai švietimo draugijai pritinka, būtent ant kelio leidimo mūsų rašytojų raštų. Tarpe mūsų rašytojų yra daugelis dvasios milžinų. Jų raštai, įvairiais laikais pasirodę spaudoje, išmėtyti po įvairius laikraščius ir brošurėles(kiti dar net rankraščiuose tebestovi!), tebėra mūsų visuomenei neprieinami. Jaunoji mūsų karta visai nežino, ką mūsų kiltavyriai savo gyvenime permįslijo ir parašė. Kiekvienas rašytojas savo gyvenime permįslija apie viską ką mato aplink save pasaulėje. Mes iš didesnės dalies mintame dvasiškai tik tuomi, ką kiti pirma mūsų galvojo ir veikė. Todel jų raštuose guli neapčienytos brangenybės medžiaga. Ir vat dabar T. M. D. pasiėmė išleisti, tai yra nužymėjo programą ateityje išleisti čielą eilę mūsų rašytojų surinktinių raštų. Iš protokolo mes matome nužymėta šių rašytojų raštus išleisti. Bene pirmiausiai bus bandoma surinkti raštus mūsų gerbjamojo Šerno-Adomaičio, dabartinio „Lietuvos" redaktoriaus. Jo raštai yra išmėtyti po įvairius laikraščius. Savo laiku Šernas davė atspindį viso mūsų politiško ir kultūrinio kilimo. Jo raštus sustačius eilėn su raštais Kudirkos, mes turėsime dvi dideles monografijas, tiesiog lietuvių atbudimo didelį lapą. Jeigu ateityje bus prie tų dviejų dvasios milžinų dar pridėta raštai Basanavičiaus, Šliupo ir kitų, tai mūsų ateities historikams bus iš tų raštų neišpasakytos vertės medžiagą. Prie to liaudis turės po ranka neišsemiamą šaltinį save lavinties ir apsipažinti su savo praeitim ir dabartim. Greta Šerno raštų nužymėta lesti jubilėjinius raštus šių rašytojų: 1913 metais raštus kun. A. Drazdausko-Strazdelio, 1914 metais raštus Kristiono Duonelaičio ir 1918 metais — raštus Simano Daukanto. Prie to dar paimta apsvarstyti išleidimai šių raštų: vokiškai-lietuviško ir lietuviškai-vokiško žodyno, brolų Juškevičių raštai ir Kudirkos muzikališki veikalai. Paminėt dar reikia sumanymas išleisti TMD. 15-kos metų gyvavimo jubilėjinį išleidimą. Jeigu prie to dar išleis veikalą, taip reikalingą mūsų moterims, po tit. „Motina", apie kurį jau šiemet buvę kalbėta ir rankraštis buvęs gatavas, taip gi jeigu tarpais šitų raštų dar išleis pridėtinius veikalus, kaip va šiemet baigia spausdinti „Paskaitos iš biologijos ir bakteriologijos", tai TMD. turi ant rankų jau didelį darbą, žadantį didelius vaisius.

Trumpai akį metus į mūsų didesniųjų organižacijų šiemetinius seimus, reikia pasidžiaugti jų išnašumu. Vienas dar džiuginantis faktas reikia pažymėti — šiemet seimai atsibuvo labai rimtai, be vaidų. Apie šitą matė ir visuomenė ir patįs delegatai pripažįsta. Tas pareiškia jog mes palengva einame kultūriškyn.

PERŽVALGA.

// **Trečiasis laikraštininkų susivažiavimas.** Artinasi 3-čias iš eilės, metinis lietuvių laikraštininkų susivažiavimas, kuris sulyg pernykščio laikraštininkų nutarimo, turės atsibūti Chicagoje. Apie tai jau ir primena „Kataliko" redakcija (N23) mūsų kitiems laikraščiams, kad redakcijos ir išleistuvės pasirūpintų apie savo atstovų pasiuntimą ir veikiai praneštų Lietuvių Spaudos Draugijos Am. pirmininkui, „Kataliko" leidėjui, kurios redakcijos ir išleistuvės dalyvaus laikraštininkų suvažiavime. Ikšiolei tik „Lietuva" šiam susivažiavimui prielankiai atsiliepė. Tegul „Katalikas" ir „Vienybę Lietuvninkų" prie susivažiavimui pritariančių priskaito. Iš principo mes džiaugiamės kiekvienu susivažiavimu, nors kartais toksai ir nedaug išsykio gali nuveikti. Mūsų persitikrinimas yra, kad pati gilioji ir plačioji visuomenės pažanga apsireiškia tik laikraštijos kilimu. Pereiti laikraštininkų susivažiavimai mūsų visuomenėje padarė jeigu ne aktiviską, tai bent morališką didelę intekmę, kuri aiškiai matoma pačiame pasigerinime santykių tarpe laikraščių ir organizacijų. Žinoma, buvo pernai, bus ir šiemet tokių laikraščių, kurie prie laikraštijos pagerinimo nenorės prisidėti. Bet apie tokius nereikia labai rūpinties. Jie visuomet stovės žemiau kulturinio cenzo kritikos.

*

// **Apie ėjimą per rubežių.** „Lietuvos Ukininkas" (N20) vėl rašo apie keliavimą Amerikon. Sako: išeivystė labai didelius atneša Lietuvai nuostolius. Bet ką paveiksi, jeigu žmonės to nesupranta ir keliauja vargo jieškoti. Negalima išeivystės sustabdyt. Reikia bent pasirūpinti, kad emigrantai neturėtų daugelio vargų ir bėdos, iki pereina rubežių. Reikia mūsų žmones atpratinti nuo agentų pervedikų, kurie besąžiniškai nukropja mūsų išeivių kišenes ir tankiai paduoda juos į parubežės sargų rankas. Didelis neišmanymas eiti slapčiai per rubežių. Valdžia nedraudžia eiti per rubežių atvirai. Tik reikalauja nuo išeivio šių dalykų: 1) išsiimt iš valsčiaus paspartą, 2) turėti paliūdijimą, kad neesi teisman patrauktas, 3) tą paliūdijimą užtvirtinti pas antstolį-pristavą, iškur bus persiųsta isprauninkui, 4) nuvažiuoti pas pavieto isprauninką, kuris išduos paliūdijimą, kad gali važiuot užsienin, 5) su valsčiaus pasportu ir tuo paliudijimu užvažiuok savo gubernijos miestan, kur paims visus tuos poperius ir išduos užsieninį pasportą, kurį gali gauti ant rytojaus. Viskas kaštuos 17 rub. 50 kap. Ir ramus gali važiuoti Amerikon, nemokėdamas agentams po 50 rublių ir nesibijodamas jokios nelaimės.

*

// **Keliaujanti liaudies instruktoriai.** Perskaitę iš „V. L." 23 N straipsnį apie keliaujančius instruktorius, keletas įžymesnių lietuvių vakarinėse valstijose mums rašė laiškus ir nurodė: kokie žmonės Vakaruose (Illinoise, Michigane, Wiskonsine ir kit. val) būtų tinkami keliavimui po kolonijas ir tvėrimui S. L. A. ir T. M. D. kuopų, klubų, paskaitų ratelių, kningynų, etc. Dauguma nurodo šiuos tris vientaučius iš Chicagos: daktarą A. K. Rutkauską, Šimą Kvietkauską (So. Chicagoj) ir P. Butkų. Sakoma, kad tie vientaučiai, kaip tiktai turi išsidirbę taktiką, kaip prie liaudies prieiti ir apsipažinę su lietuvių plačiuoju gyvenimu. Žinoma, jie galėtų tik Vakaruose veikti. Ar jie apsiimtų, tai kitas klausimas. Bet mūsų apšvietos draugijoms, ypač T. M. D. ir S. L. A. reikėtų nepraleisti šitų vientaučių iš omenės. Reikia bent sykį judintis iš snaudulio mūsų organizacijų viršininkams ir apšvietos vadovams. Reikia surasti žmones, kurie eitų į liaudį, ją organizuotų ir šviestų.

*

// **Lietuvaitės (?) „juodrankės".** New Yorko „Evening Journal" nuo 13. berželio paduoda indomią žinią iš Lewiston, Me. Tenai tapo areštuota dvi mergaitės: Marutė (18 metų) ir Onutė (15 m.), pavarde Gurklis (Gurkliutės), kurios iš pavardės aiškiai matosi, jog yra lietuvaitės. Ar įspėsite, už ką jąs areštavo? Na-gi už „juodrankystę" (blackmailing). Josios sumanė padaryti expropriaciją pas vieti-

nį daktarą Joseph W. Scannell, todel parašė jam grumojantį laišką, reikalaudamos, kad Dr. Scannell padėtų ant Riverside kapinių $2,000. Daktaras sutaisė joms spąstus ir pagavo: jis indėjo blėšinėlėn sulyg reikalautos sumos piningų netikusį čekį ir pakasė į žemę; paskiaus pastatė slapuką-detektivą, kuris visą naktį išsaugojo, pagaliaus pamatė vieną mergiščią beišsiimant iš blėšinėlės čekį ir vargšelę suėmė. Paskiaus apkalino retėžiais ir jos seserį.

Jeigu tai teisybė, ką tas laikraštis paduoda, ir jeigu tos dvi mergelės yra lietuvaitės, tai reikia pasakyt, jog liūdnu ir žemu keliu mūsų jaunimas krypsta. Ir nedyvai. Pastaruoju laiku Naujoje Anglijoje lietuviai tiek prisiklauso netikusių, taip vad. „prakalbų''. Žodis-kitas iš nedoros pusės inkritęs jaunutėn bernelio ar mergelės sielon išmuša jį iš gyvenimo tako, padaro jį ubagu dvasioje ir pražūdo. Iš tokių „betaučių'' turime žmogžūdes Kričmaniūtes, iš tokių „bedorių'' — juodarankes, tik pražydusius žiedelius...

*

// **Vis-gi išradimas.** „Viltis'' N57 šiaip rašo: **„Lietuvio išradimas.** Peterburge B. Balčiūnas išrado būdą per penkias minutes primušti batams padą. Jo būdu padas bus mušamas ne ant odos, bet ant aliumininių „rantų'', kurie bus prisiūti su „padašvicu'' prie batų. Tas išradimas turėsiąs didelį pasisekimą, nes tokie batai nebus brangesni už paprastus fabrikų batus, o padus bus galima pirkti tam tikro numerio gatavus iš fabriko ir paskui tereikės tik prikabinti. Rusų laikraštis „Pravitel. Viestnik'' praneša, jog Balčiūno jau ir prašymas paduotas prek. ir pramonės ministerijai, kad jam išduotų patentą.— **Petrapilietis.**''

*

// **Lithuanica.** Parėjo III-IV. sąsaga žurnalo „Živaja Starina'' (Gyvoji senobė), kurią leidžia jau 20-ti metai Peterburge Imper. Geografų Dr-ja. Šitame leidinyj randame: 1) psl. XXVII paminėta apie išėjusį rusų kalboje svarbų Lietuvos tyrinėtojams veikalą: **„Letto-Slavianskije elementy v Etrusskich nadpisiach''**, G. Trusmana. Revel. 1911. ir 2) indomų prof. E. Volterio raštą: **„Litovskije varianty-legendy o ženskich charakterach''** (psl. 433).

Peterburge rusų raštų leidimo draugija „Diejatel'', savo leidžiamoje naujoje encyklopedijoje žada duoti nemažą vietą aprašymams ir apie lietuvius, ko pirmiaus rusų encyklopedijose mažai tebuvo duodama. Pirmuose dviejuose tomuose jau yra indėta apie latvių poetę Aspaziją, profesorių latvį Ballodą ir lietuvių rašytoją-poetą Jurgį Baltrušaitį (kuris rašo vien rusų kalboje — lirikas).

*

// **Literaturos žinios.** Šiauliuose p. J. M-a rašo pradėjęs versti iš N. Rubakino veikalą **„Sredi tain i čudes''**; dalis jau išversta.

„L. Ž.'' (N54) praneša, jog kas tęnai jau išvertęs L. Tolstojaus veikalą **„Mintis apie Dievą''.**

„Kataliko'' N23 pradėta spausti: „Žydas ir Dzūkas'' komedijėlė, sulietuvinta Vaidevučio.

// **Lenkų provokacija.** Nepaprastas lenkų fanatizmo prajovas atsitiko Vilniuje. Lietuvių Dailės VI-oje parodoje, kurią atidarė gegužio 12., buvo išstatyta tarpe kitų mūsų dailininkų darbų. ir P. Rimšos stovyla „Kova'' — Lietuvos vytis kerta Lenkijos emblemą — baltąjį arėlį. Lenkai intužo neva ant jų tautos įžeidimo ir paleido per laikraščius ir aktiviškai čielą eilę provokatoriškų žygių prieš lietuvius. P. Rimša, tuomi įsižeidęs, sudaužė savo veikalą „Kova'' ir kitus du mažesniu: „Bobutė'' ir „Malda''

Tik nusistebėti reikia, kaip lenkai ir dailės lauke nesupranta lietuvių dvasės ir kiek galėdami lietuvių gyveniman neša suirutę.

*

„Kataliko ''N24 praneša S. Biežis, pradėjęs versti apysaką (gyvenimo alegoriją): „Neapvainikuotas Karalius''.

„Vienybėje Liet.'' prasidės spausdintis vertimas iš lenkų talentuoto šių dienų rašytojo, J. Veyssenhoffo, apysakos: „Jaunieji Skrauja''.

*

// **Čiurlionies paveikslai Londonan.** „L. Ž.'' N54 praneša, jog rusai dailininkai geresniuosius Čiurlionies veikalus (kaip „Rex'' ir kitus), išsiuntę Anglijos sostapilėn — Londonan, kur mūsų geniališko vientaučio teplionės bus išstatytos tarpe žymesniųjų pasaulio dailininkų veikalų, tarptautinėje parodoje.

Juk būtų neblogai, kad ir mes, amerikiečiai, parsitrauktume Čiurlionies paveikslus į Ameriką ir išstatytume Metropolitan dailės muzėjuje, nors ant trumpo laiko, ir supažindintume amerikonus su mūsų tautos geniju.

*

// **Argentinon per... Vilniaus cenzurą.** Vientautis A. Jusčius iš Buenos Airės, Argentinoję, prisiuntė banderolę, po kuriaja męs jam išsiunčiame „Vienybę Lietuvninkų''. Ant banderolės adresas yra geras: Argentinon; bet apačioje rusų cenzuros prispausta štempelis „Dozvoleno cenzuroju. Vilno.'' Laikraštis iš Amerikos keliavo Rusijon, išten — Pietinėn Amerikon!..

Tokių tai kurjezų padaro tūli amerikonų „hurry-up'' typo pačtoriai, kurie galvatrūkčiais krasoje dirba, kemša maišuosna laiškus ar laikraščius ir grūda tuos maišus kur papuola.

*

// **Naujas laikraštis.** Mums rašo iš So. Omaha, Nebr., jog tęnai greitu laiku esą rengiama išleisti naują lietuvišką laikraštį: **„Vakarų Varpas''.** Leidėju būsiąs Č. Pasnokas ir leisiąs kas antra savaitė.

*

// **„Draugas'' kraustysis Chicagon.** Iš tikrų šaltinių sužinojome, jogei „Draugas'' neužilgo atsisveikįs su Wilkes Barre, nes persikelsiąs Chicagon, iš įsikursiąs savo buveinę bene lietuviškų „seserių'' vienuolyne. Su „Draugu'', gali-but, persikels į vienuolyną ir jo redaktorius, kun. A. Kaupas.

POLITIKOS SAVAITE.

AMERIKA. Chicagoje atsidaro republikonų partijos konvencija. Podraug prasidėjo imtynės tarpe Roosevelto ir Tafto Šalininkų. Pas Rooseveltą pradėjo perbėginėti ir taftiečiai. Rods Taftas turi savo pusėje 566, o Rooseveltas — 466 delegatus, bet šio pastarojo šalininkai dauginasi. Menama, kad Rooseveltas laimės. Pribuvo Chicagon ir patsai Rooseveltas.

IŠ VISUR.

× **Da du lakūnai pražuvo.** Mourmelone, Francijoj, nukrito su orlaiviu iš 300 pėdų augščio du pagarsėję aviatoriai: M. Kimmerling ir inžinierius Tonnet, kurie ant vietos užsimušė. Kimmerlingas bandė da tik naujai padirbtą savo monoplaną.

× **Pasimirė lenkų rašytojas.** Lenkų liaudis neteko vieno iš savo geriausių rašytojų Alexandro Glovackio (pasirašydavo pseudonymu „Boleslaw Prus''). Buvo tai įžymus rašytojas ant socialinės temos romanų, apysakų; taip sakant buvo socialinės dailės poetas prozoje, podraug gabus publicistas. Kaipo liaudies mylėtojas literatas ir dailininkas, Glovackis stovi ant lygios, o gal ir augščiau, už H. Sienkiewicz. Bet savo gyvenime nesusikrovė tokių lobjų, kaip šis pastarasis. Glovackis iškilo iš vargdienių, dirbo kaipo fotografas, davinėjo lekcijas ir dirbo net tūlą laiką fabrike, kaipo prastas darbininkas.

Vienu mėnesiu pasaulis neteko dviejų didžiausių literatų: švedo Strindbergio ir lenko Glovackio. Na, tat pasiliko jų darbai.

Iš Rusijos.

‡‡ **Malecką paliuosavo.** Jau buvo rašyta, kad Anglijos valdžia ir visuomenė griežtai užtarė už Katriną Maleckiutę, kuri buvo pasmerkta keturiems metams areštantų rotosna o paskui visam amžiui ištremti Siberijos kasyklosna, už dalyvavimą prie lenkų revoliucijonierių. Kadangi Maleckiutė yra Anglijos pilietė, todel anglai ją užtarė ir sudėjo už ją 20,000 rublių kaucijos, kad ją paleistų ir peržiūrėtų jos bylą išnaujo. Dabar-gi pats caras paliepė ją paliuosuoti bei prisakė Maleckiutei veikiai apleisti Rusiją ir niekados nebesugrįžti. Teismas nutarė sugrąžinti anglams ir kauciją. Maleckiutė išgirdusi tokį dalykų virtimą, sušuko: „Lai gyvuoja Anglija!''

‡‡ **44 razbaininkų byla.** Charkove prasidėjo skardi byla, kurioje yra apkaltintų 44 razbaininkai, kurie turėję savo čielą partiją ir Ekaterinoslavo gubernijoj iššūdę čielą eilę žmonių bei padarę apiplėšimus. Visiems apkaltintiems gręsia mirties bausmė.

‡‡ **Prie Stolypino nužūdymo.** Garsus buvusis Kievos ochrannikų policijos viršininkas Kuliabko jau užbaigtas tardyt. Teismo tyrinėtojas labai slepja, ką jis patyrė. Laikraščiai spėja, kad Kuliabko bus prisidėjęs prie Stolypino nužūdymo.

‡‡ **Gaisrininkų kongresas.** Petrapilėje atsidarė tarptautiškasis kongresas ir paroda. Kongreso tikslas — išrasti geriausius būdus gaisrams gesinti. Dalyvauja 1200 delegatų. Iš kitų šalių atvyko 250 delegatų.

‡‡ **Kairiųjų spauda nepasilengvis.** V. Dūmos komisija buvo padavus vidaus ministeriui užklausimą: kodel Peterburgo valdžios net įstatymus viršija, persekiodamos kairiųjų (socialdemokratų, kadetų, etc.) laikraščius? Ministeris atsakė, kad taip turėsią ir toliaus būt, nes „laikraščiai pjudą vieną pusę liaudies prieš kitą''.

Prie Leno skerdynių. Iš Peterburgo išsiųsta Siberijon senatorių komisija, vedama Manuchino. Komisija apsistos Irkutske ir tardys apie aną baisiąją darbininkų skerdynę Lenos kasyklėse, kur kareiviai sušaudė 270 streikierių. Dabar Lenoje bruzdėjimai jau aprimo. Pagaliaus ir darbininkų reikalavimai esą užganėdinti, nors tie prisiėjo krauju apmokėti.

‡‡ **Sutartis su vokiečiais del raštų.** Peterburge atsibuvo rašytojų ir valdžios atstovų posėdis, kuriame nutarta Vokietijos rašytojams paduoti tokį-pat sutarties tekstą, kokis tapo padarytas su Francija. Autorių teisės abiejose šalyse bus pripažintos, bet liuosai bus galima versti rusiškon iš vokiškos kalbos visus mokslišKus ir techniškus raštus.

‡‡ **Sudegė 59 daržinėje.** Netoli Tambovo, grafo Orlovo Davydovo tėvyškėje užsidegė daržinė, kurioje miegojo 59 darbininkai. Visi iki vienam liepsnose pražuvo. Gaisro priežastis nežinoma.

‡‡ **Caras Maskvoje.** Berželio 10. caras, carienė ir didelis skaičius caro giminės kniazių pribuvo į Maskvą, kur atsibuvo iškilmės atidengimo Aleksandro III. paminklo. Caras į Maskvą apsilankė da pirmą sykį nuo 1903 m. Rašo, jog apie 200,000 žmonių iškilmėse dalyvavo.

‡‡ **Represijos.** Peterburge uždėta areštas ant savaitraščio „Siever'' ir redaktorius Mertz patrauktas teisėn už „politiką''. Taip-gi areštan pateko gazeta „Večerneje Vremia''. Peterburge areštavo visus šaltakalvių strei ko vadus.

Iš Amerikos.

Plieno išdarbijų darbymetė. Pereitą savaitę Pittsburgo apylinkių plieno dirbtuvėse išmokėta $1,200,000 algų daugiau, negu katrą-nors iš pirmesnių savaičių. Tas pareiškia, kad šiemet Amerikos plieno išdarbija bujoja. Laikraščiai rašo, jog Pittsburgo dviejuose kloniuose fabrikai turi dabar 50,000 darbininkų. Bet ir tų neužtenką. Ypač ėsą trūksta mechanikų.

Iššaukė Wrighto „dvasę''. Harwardo universitatės prof. Hyslop, prezidentas „Psychiškų Tyrinėjimų Draugijos Amerikoje'' nustebino spaudą pranešimu, jogei šįnedėl jam su mediumo pagalba pasisekė susikalbėti su „dvase'' Dr. Carrol Wright, kuris 1909 metais Worcesteryje pasimirė. Hyslop visą šitą aprašo žurnalt „Journal of the American Society for Psychical Research''. Tarp ko kito, Wrighto „dvasė'' apsakė visus savo palinkimus, kada gyveno ant žemės ir dabar sakosi esanti tokioje atmosferoje, kur „milijonų-milijonai, niekados žmogaus protu nesuskaitomos miglos dulkelių lekioja''...

Šaudė į streikierius. Miestelyje Porth Amboy, N. J. iškilo streikai. Sustreikavo rafinierių ir asfalto fabrikuose 4000 darbininkų, daugiausiai vengrų ir slavokų. Per keles dienas tęsėsi riaušės. Berželio 12. streikierių minia užpuolė ant policijos ir tris policmanus sužeidė. Policija gi pašovė tris streikierius, kurių du lenkai: J. Machiški ir M. Rockowicz.

Viesuluose žuvo 27. Kansas valstijoje perėjo dideli viesulai, kuriuose pražuvo 27 žmonės.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

VALPARAISO, IND.

L. D. L. V. U. per pareitus tris mokslo bertainius laikė susirinkimus žėdnę penktadienio vakarą, kuriuose, paprastai, buvo šis-tas veikiama. Susirinkimai buvo sakančiai ir pavyzdingai vedami, todel lietuviai-moksleiviai juos skaitlingai lankydavo.

Gegužio 28. universitatės administracija atidarė vasarinį mokslo bertainį. Šiame bertainyje L. D. L. V. U. laikys susirinkimus taip, kaip ir kitais bertainiais juos laikydavo. Vienok nesitikime, kad pastaruosius susirinkimus taip skaitlingai lietuviai-moksleiviai lankytų, nes užsidarius trečiam mokslo bertainiui, kartu užsidarė ir kelios svarbesnės profesionališkos mokslo šakos: medicinos, farmacijos, dentistikos ir keli mažesni skyriai. Taigi šių profesijų studentai beveik visi išvažinėjo. Pirmą šiame bertainyje susirinkimą laikėme 7. šio mėnesio, kuriame komisija peržiūrėjimo L. D. L. V. U. kningyno išdavė raportą. Iš raporto pasirodė, kad Literatiškos Draug. Lietuvių Valp. Univ. kningyne randasi lietuviškų kningų apdarytų ir neapdarytų 914; svetimtautiškų apdarytų ir neapdarytų 166; lietuviškų žurnalų yra 331; svetimtautiškų — 159; ir dvi kningų šėpi. Geležinio kapitalo pas kasininką atrasta $112.15. Kartu L. D. L. V. U. kningyne randasi svetimtautiškų, lietuviškų kningų ir žurnalų 1570; dvi kningų šėpi ir $112.15 piningais.

Po atskaitos turėjome trumputį programą. Z. Jankauskas trumpai kalbėjo ant tėmos: **„Mūsų uždavinys''.** Nurodinėjo, ko męs, moksleiviai, turime griebtis, idant taip puikų mūsų kningyną, dar geriau pastatytumė. Antras, S. Biežis skaitė referatą ant tėmos: **„Musės ir Vabzdžiai''.** Faktiškai nurodinėjo, kaip musės leidžia visokias užkrečiamas ligas. Pagal p. S. Biežio išvedimą, tai moteris turi be pasigailėjimo naikinti muses. Patarė, kad niekas nepirktų nuo pedliorių (kromelninkų) vaisių, nes jie yra neapsaugoti nuo musių, kurios privaiso daugelį kenksmingų bakterijų. Moteris paprastai pas pedliorius gauna pigiaus vaisius ir dar privežtus prie stubos; bet kartu su vaisiais nusiperka ir ligą, kuri kaštuoja kelioliką dolerių, o kartais apleidžia namą palikdama šeimynoje liūdną rezultatą. Rodos p. S. Biežis savo referatą atspausdins viename katrame Amerikos lietuvių laikraštyje.

J. P. Stubris.

SO. BOSTON, MASS.

Berželio 9. nedėlioj atsibuvo 2-ras vietinės jaunuomenės pasivažinėjimas ant jūrių, su garlaiviu „Boston Floric''. Ši sykį taippat, kaipir pirmą, ant salos už Revery Beach, jaunimas išlipęs lošė įvairius žaidimus: „Pelė'', „Namas dega'' ir kitus. Šitame išvažiavime buvo orchestra, 4 muzikantai, kurie puikiai griežė važiuojant ir parvažiuojant.

Tik viena nelaimė reikia primin ti, kad 5 ypatos tik-ką nenuskendo jūrėse. Vienas — Stubeda, priėjęs prie kranto laukė laivelio, kuris priveža žmones į didesnį garlaivį; čia jisai slydo nuo akmens ir su visa triuba (mat muzikantas) pasinėrė jūrėse. Stubeda mokėjo plaukti, tai išplaukė. Antras atsitikimas: laivelis privežė 5 žmones prie laivo ir belipant į garlaivį, kaip tik visi stojos, laivelis krypo, ir du žmones visai įvirto jūrėsna; viena mergina (vardo prašė nedėti laikraštin) visai buvo skęstanti, tik Raulynaitis sučiupo už drabužių ir ištraukė. Stira sušlapo ligi šonų. St. Zaleckas sušlapo ligi kelių. Budreckis visai prie Bostono City Point per garlaivio grotus įvirto jūrėsna, bet tęn buvo prieplaukoje tiltas, tai jis priplaukė prie to tilto ir išlipė. **M. S.**

CLEVELAND, OHIO.

Nedėlioj, gegužio 26. mūsų prabaščius kun. Alaburda gi davė pipirų Clevelando pirmeiviams už visokius sumanymus, kam jojo nesiklausę daro. O labjausia už šiuos du: pirmas — už sumanymą įnkūrti viešą kningyną ir už nelankymą vakarinės iškalos. Kaip jisai sakė, kningyną esą tveria, renka piningus, o potam kažinkas nujosiąs ant tų piningų. Esą geriausia pas jį ateit ir jis esą viską padarysiąs. Kaip naktinė iškala per jo rūpestį užsidėjus, taip ir kningyną jis da geriau galėsiąs atidengti miesto kningyne — lietuviškų kningų skyrių, kaip Pittsburge, Pa. įvesta lietuviškas skyrius (bet kodel nematyti to skyriaus veikimo?). O vis tai esą per jų (kuningų) rūpestį. Bet žinoma, kad miesto kningyne jau nuo seno ir visai ne per kuningų rūpestį yra lietuviškų kningų. Klausimas, vienok: kokia nauda iš tų kningų? Juk męs tęn negalime užlaikyti savo tautos žmogaus, kuris mums kningas išduotų. O amerikonui ar gi galės mūsų broliai išaiškinti, kokios kningos jie nori pasiskaityti? Taigi matote, kad sumanesni ir už kun. Alaburdą tveria kningyną. Kuningėliui mažai rūpi lietuvystė, ką parodo žargonu spausdinami apgarsinimai, kurių vieną čia indedu žodis į žodį:

„O. lietuvei ir Lietuvaites tiemikit!! Naktine iszkala parengia baliu arba tyjatra ant kitos nedelios, atcibus ant Acme Hall arba (Germenijos Swetaines) bet kita nedelia tiemikit kaip dalisim paveikslus aktoriu ka nevianas galiesit persitikrit per atckaita ir numanisit kokia drama arba tyjatras bus losztas. Riangiam ant nandos pirkimo dainu knygu; ba turim lavites ant visko kaip ir kitos tautos, ir vienok turim tikra vylty kat Lietuvei jau pabūs ir jau pabunda ant visokiu pusiu. Darom del knygu naudos tyjatra aliajei atliks tai ir parapija nebus uzmirszta. Visus uszkvieczium Lietuviu vaikimus ir merginas ant to iszkilmingo baliaus, alia kas nebus labai gailesis tickrai itai tvirtiman ba tik permutinus toks tyjatras Cleveland — te bus''.

Tokius plakatus dalino berželio 2. Kaip tai šlykščiai sudarkyta lietuviška kalba! Girdėtis, būk tai pats mokytojas sustatęs tąjį apgarsinimą. Tokia tai ir iškala. Matytis, kad kokio svetimtaučio spaustuvėje atspausdinta, nors Clevelande yra mūsų vientautis P. Sukis, kuris turi dailią spaustuvę ir gali net kningas spausdinti. Ale kam jie duos tau tiečiui uždirbti? Mat P. Sukis nelabai į bažnyčią lankosi, laisvamanys. Pas mus Clevelande, kaip „alai'', taip ir „izmo'' šalininkai vienos taktikos prisilaiko, tik pirmieji visa kas pirmeiviško neapkenčia, o antri tai tautiško-pirmeiviško.

Na, ir kaip gali lietuviai žengti pirmyn!... **J. S. Sibiras.**

ATHOL, MASS.

Čia gyvuojanti M. D. A. V. (kokia tai? Red.) draugystė gegužio 30. padarė apvaikščiojimą, kurį puošė dailus žmonių būrelis ir nesenai intaisyta draugystės vėliava. Gaila tik, kad tą viską paskui užbaigė garbinimu Ragučio, girtuoklystės dievaičio. Po apvaikščiojimo išdalino visiems po 7 tikietus, už kuriuos gavo po stiklą alaus išsikaušti. Tai jau ir nusikaušė. Nei nedyvai, nes čia sąnariai inpratinti perdaug nusiraganti: per žėdną kvartalinį susirinkimą išrita po 2—3 bačkutes. Ar negerian būtų už tuos piningus įsitaisyti kningyną ir iš jo

besišviečiant pasirodyti blaivais ir visų gerbjamais piliečiais—džentlemenais? **Dominikonas.**

ROCKFORD, ILL.

Kuomet kitos lietuvių apgyventos vietos gali pasigirti savo garsiais chorais, didelėmis turtingomis draugijomis, teatrališkomis kuopelėmis, ir tt. ir tt. mes rockfordiečiai negalime tuomi pasigirti. Mes galime pasigirt tik—kanki niais (?). Čia jų randasi įvairios rųšies, kaip va: išguiti iš seminarijų už lietuvystę (?), o čia atvažiavę nebesivadina lietuviška pavarde, bet anglu nuduoda. Toliaus valsčiaus kasą išplėšę, tęn kokį policistą apdaužę. Randasi ir tokių, kurie sakosi, būk matę, kaip Petrapilės gatvėmis kraujas upeliais tekėjęs! Iš tokių vyrų męs nieko gero neturime, nes jie neprisideda prie jokio kultūriško darbo. Jie rengia susirinkimus, prakalbas ir referatus tik mūsų tautos ir mūsų žmonių niekinimui; jie tą išjuokia kuo kiekvienas doras ir apšviestas žmogus dabinasi... **V. B. M.**

SO. BOSTON, MASS.

Keikūnų misijos. Berželio 2. atsibuvo prakalbos L. S. S. salėje. Pirmiausia kalbėjo Pruseika apie S. L. R. R. A. So. Bostone atsibuvusį 28. berželio seimą; peikė minėtą susivienijimą užtai, kad skyrė piningus „Saulės'' mokyklai ir Chicagos vienuolynui; žodžiu sakant, visa kalba buvo, kad išniekinti katalikystę.

Antras kalbėtojas buvo visiems žinomas „raudonojo fanatizmo misionierius'' — Perkūnas. Nagi, bra, kalba tai kalba Perkūno! Piningučius prilygina prie didelio razbaininko „Džemi Džems''; laikraščius tik tuos išgyrė, kurie kiekviename sakinyje indeda žodį „socializmas''. Sako: „jeigu jųs rokuojate „Kova'' laikraščiu, tai „Vienybė Lietuvninkų'' niekai''. Toliau sakė, kad „Vienybės Liet.'' darbininkai neskaitytų, nes ji klaidinanti darbininkus, o kurie turį laiko ligi valiai, tai galį kada skaityti.

Teisybę nesenai rašė garsus mokslinčius, profesorius Jeserich, kad socializmas inpuolęs į blogų mokslininkų bei „cicilikų'' rankas, bus mokslinčiams pavojus ir naują inkvizicija gims, nes blogi mokslininkai bei „cicilikai'' panašųs Perkūnui, Pruseikai, ir kit. padarys ir gerą mokslą blogu. Dabar jau jie keikia visus tuos laikraščius, kurie kiekvienan sakinin nededa žodžio „socializmas''; jeigu jie turėtų savo rankose valdžią, tai beabejo tuos laikraščius sunaikintų ir jų rašytojus nužūdytų, kaip buvo inkvizicijos laikuose. **Socialistas.**

PITTSTON, PA.

Naujai pribuvęs mūsų klebonas kun. Kasakaitis užbriežė jau parapijos valdymo programą. Berželio 9. savo pamoksle pasakė, jogei jis pribuvęs į Pittstoną nedelko kito, tik išnaikinti šiame mieste šliuptarnius, cicilikus, bedievius ir visus kitus paleistuvius. Šeimininkams griežtai prisakė nelaikyti tokių įnamėje (ant burdo). Laikančius prižadėjo iššaukti bažnyčioje vardais ir pavardėmis. Visokios rųšies cicilikams ir bedieviams uždraudė eiti bažnyčion. Aš, sako, pastatysiu ištikimą žmogų, kuris pasistengs negeistinus bažnyčios lankytojus prašalinti. Jei kuris nepaklausys, tai tokiam atvejuje bus pašaukta policija. Jei kun. Kasakaitis tik savo programą išpildys, tai trečdalis Pittstono lietuvių turės pairti šeimyniškam gyvenime. Vyrai turės apleisti pačias, pačios vyrus ir tt. Kas dar blogiau, kad patsai klebonas nėra pilnai tikintis; taip bent pasakojo tūlas kun. K. moksladraugis. Kuom kun. K. programas užsibaigs, tai laikas parodys. Tuom tarpu jaunoji vyrų karta turi įvairių kalbų ir saldžių juokų. Moteris iš didesnės dalies nusiminę. Baisu mat kuningėlio, ir gaila atsiskirti su geradariais ir savo mylimais prisiegomis, vyrais. **J—ss.**

MARQUETTE, ILL.

Čionai lietuvių yra apie 15 šeimynų. Apšvietimas — menkas. Darbai: čia yra viena anglių kasykla, bet tuo tarpu dar nedirba — nuo pat 1-os balandžio.

Aš.

SEATONVILLE, ILL.

Čia lietuvių gyvena apie 30 šeimynų; turi pašelpinę draugiją Šv. Kazimiero, 1 valgomų daiktų krautuvę, na ir 2 lietuviškus saliūnus. Apšvietimas stovi ant paskutinio laipsnio žemyn. Daugiausiai užsiima girtuokliavimais.

Darbai gerai eina, nes vietinėse kasyklėse dirbama pilnas laikas.

Aš.

LONG BEACH, CAL.

Šitas miestas yra labai gražus: iš vienos pusės Ramaus Okeano jūrės, iš kitos kalnai. Apie namus palmos medžiai, rožės ir kvietkos, kurios žydi be nustojimo žiemą ir vasarą.

Mus brolių lietuvių šiame mieste neteko dar surasti nei vieno. Mat mūsiškiai dailių miestų bijosi, nes jie inprato tūnoti dulkėse. Gali būt delto čia lietuviai neapsigyvena, kad negalima čia gauti jokių svaiginančių gėrimų, be kurių mus brolis neištrivoja...

Th. Kassales.

EDWARDSVILLE, PA.

Vietinėje High School mokslainėje užbaigė mokslus ir gavo diplomus su 1-mo laipsnio pagyrimu šie jauni lietuviai: V. Paukštys ir Cielia Paukščiutė (augintinė).

Vietinis.

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų kor.)

Jonas Skritulskas, S. L. A. išdininkas parvažiavęs iš seimo nenedėlioje 9 dieną berželio vakare, tą-pat naktį neteko savo numylėtinio vienatinio sūnaus Edvardo, 201tus metus beeinančio. A. a. Edvardas buvo belankąs High School, bet gal ar prieš tris metus susirgo rodosi džiova, kuri ir nuskynė vos pražydusį kvietką. Nors velionies tėvai darė, kas tik buvo galima, kad išgydyti, bet buvo veltui. Velionis apart tėvų, da paliko keturias seseris dideliame nuliūdime. A. a. Edvardas buvo sympatiškas ir darbštus vaikinas; High School belankydamas mylėdavo stalioriauti. Laidotuvės atsibuvo ketverge 13 berželio. Žmonių tiek daug laidotuvėse dalyvavo, kad gal niekad nebus galima užmiršti. Lai ilsisi ramybėje doras jaunikaitis.

BROOKLYN, N. Y.

„Birutė''. „Adomas ir Jieva''. Berželio 8. subatos vakare Scenos Mylėtojų Choras pastatė ant scenos jau mums žinomas M. Petrausko operettes: „Birutę'' ir „Adomas ir Jieva''. Statė McCaddin salėje, palinksminimui nuo seimų užsilikusius svečius.

Pirmiausiai vaidino „Adomas ir Jieva''. Vaidinimas išėjo vidutiniškai, tarpais net gerai. Ypač gerai lošė p-lė E. Kancieriutė — Jievos rolę. Šita mūsų įžymi artistė beveik kiekvieną rolę gerai išpildo. Tiesa, kad Jievos rolėje ji išrodė perjaunutė. Čia mat reikia stambios moteriškės. Bet šiaip ji gerai atliko. Adomą vaidino mūsų jaunas artistas P. Rimkus. Jis vaidino gerokai. Tik šiuo sykiu per lėtai kalbėjo. Balsą turi gražų, bet del scenos dar nepakaktinai stambų. Reikia del šito pusėtinai pasilavinti. Būna mat taip, kad jeigu artistas del koncertų esti ir geriausias, bet ant scenos lošti turi speciališkai lavintis. Vaidinimas ir koncertas tai du skirtini dalykai. Be to čia gal prisidėjo neužtektinas prisirengimas, nes kaip girdėjau šitam „Adomo ir Jievos'' lošimui vos dvi ar trįs repeticijos padaryta! Tai jau permažai. Apie kitus artistus nėra ko daug kalbėt, nes čia jų nedaug tėra ir nedaug ko turi veikt. Grafą lošė J. Ginkus. Neblogai atliko. Tarnus lošė: K. Jankevičius, P. Zdanavičius ir A. Lapinskas. Jie savo rolėse nieko nešneka, tik patarnauja.

„Birutę'' sulošė labai gerai. Joje atsižymėjo aktoriai: Birutė — Elena Kancieriutė, vaidyla — Kazys Kriaučiūnas, Keistutis — B. Lapienis, Zundšteinas — P. Rimkus, Krivė — P. Narvydas. Tai šituos reiktų pirmon eilėn statyti pagal jų rolių svarbumo ir pagal jų gabumo. Gana gerai lošė: tėvūną — V. Šibanauskas, Lizdeiką — Marcinkus, Birutės brolius: S. Vaineikis ir K. Kriaučiūnas; taipgi karžygius: P. Rakickas ir A. Grimalauskas. Kiti turėjo šiokias roles: vaidylos tarnas — A. Brigaitis, Villio — A. Zukis, Klauso — P. Zuikis, tarno — B. Rimkus. Vaidelytes pirmosios lošė šios: soprano — M. Brigaičiutė, alto — M. Česlauskiutė, kitas vaidelytes: M. Litviniutė, M. Butkiutė. Kitų vaidelyčių vardai gale korespondencijos.

Abelnai abidvi operettės, ypač pastaroji, gana gerai nusisekė. Scenos Mylėtojų Choras ir jo vadovas P. Bukšnaitis užsipelnė už šį vakarą padėką, kaip nuo Brooklyno visuomenės, taip ir seimininkų bei šiaip svečių, kuriems parodė du iš gražiausių mūsų muzikos veikalėlių. Žinoma, yra vietomis ir silpnumėlių, bet ant tų nėra ko paisyti: tas neklysta, kas nieko nedirba. Tiesa, reiktų išvengti šitokių dalykų, kaip buvo padaryta su drapanomis del „Birutės''. Daugelio aktorių drapanos šį-vakar buvo visai neatsakančios: Keistutis buvo parėdytas į meksikonišką banditą, vaidyla nutaisytas į Petropavlovsko tvirtumoje sėdintį visa amžį kankintinį, o krivė apvilktas naktiniais moteriškais marškiniais! Tas atima pusę efekto. Kaip jautėsi aktoriai — nežinau. Man rodos, kad ir jų nervus suardė tokie komiški aptaisalai. Ir nors jie roles atliko labai gražiai, bet dar geriau būtų atlikę, jeigu būtų jautęsi tinkamai parėdytais.

Kaip yra, taip. Bet šis vakarėlis didelį įspūdį pądarė. Ir publikos susirinko veik pilna svetainė, kurion telpa suviršum 800 žmonių. Vakarėlis užsibaigė lietuviškais šokiais.

Prie šito vakarėlio surengimo dėjo Scenos Mylėtojų Choras visas pastangas, ir jos veltui nenuėjo. Reikia atžymėti, kad čia nemaža triūso padėjo choro direktoriai: p. M. Bučinskas, p. V. Jankauskas ir dirigentas p. P. Bukšnaitis. Kartais padėjo ir p. Ks. Strumskis. Šis choras gana gerai stovi ir reikia tikėties, kad jis ateinančiais metais da daugesniu operečių mūsų jaunutę sceną padailįs. Del atminties ir jaunuomenės paukvatinimo čia paduodu dabar esančių choro sąnarių vardus:

Sopranai: I. Burinskiutė, M. Brigaičiutė, O. Bučinskiutė, V. Čepaičiutė, M. Butkiutė, M. Daukšiutė, V. Lovinelsiutė, M. Merkevičiutė, B. Minkiutė, S. Mitkiutė, O. Žukiutė, K. Mažauskiutė, A. Melinkevičiutė, M. Skinkiutė, B. Švegždžiutė, O. Kudzmiutė, O. Vidrinskiutė, H. Venciutė, J. Vidrinskiutė.

Altai: P. Aleknavičiutė, M. Bavickiutė, M. Česlauskiutė, O. Narvydienė, K. Kučinskiutė, M. Litviniutė, I. Kuozmiutė, M. Lapačiutė, J. Vidinskiutė, A. Obeleniutė, U. Prušinskiutė, B. Struniutė, P. Starkiutė, L. Smitaičiutė, I. Pratuševičiutė, M. Kraučiuniutė.

Tenorai: V. Baltrušaitis, P. Bieliauskas, K. Čiuberkis, J. Ginkus, A. Grimalauskas, P. Klastauskas, K. Jankus, A. Lapinskas, K. Lapikaitis, K. Milenkevičius, J. Marozas, P. Rakickas, B. Rimkus, V. Šibanauskas, S. Vaineikis, P. Zdanavičius, P. Zuikis.

Basai: J. Butkus, A. Gabrys, J. Gudas, J. Junevičius, K. Kriaučiūnas, V. Karpauskas, K. Katilius, A. Martus, P. Narvydas, P. Tumas, A. Vingelis, J. Žiugžda, M. Žukauckas, A. Zukis, M. Zdanauckas. **Dailės Mylėtojas.**

NEW BRITAIN, CONN.

Kapucino misijos. Berželio 9. — Ir męs susilaukėme misionieriaus kapucino Kaz. Kudirkos. Sakė bus visą savaitę ir sakys pamokslus. Apie jo pamokslus vienur aprašo iš blogos pusės, kitur iš geros. Pas mus gi nieko dar peiktino nesakė. O kaip vakare 9. berželio tai visai gerą pamokslą pasakė. Gana bešališkai apibriežė Lietuvos historiją, totorius, kryžiokus, lenkus ir rusus, kuriuos lietuviai priversdavo ramybėje laikyties ir negožti nekaltų žmonių kraujo. Ant galo gana plačiai ir įspūdingai kalbėjo, kaip šiandien nėra vienybės tarpe lietuvių, pametė savo žemelę, išsibastė po svetimus kraštus, nebemyli savo tėvynės, už kurios liuosybę mūsų seneliai savo kraują upeliais nuliejo. Po šitų žodžių žmonės pradėjo balsu verkti visa bažnyčia. **F. Mikelionis.**

Iš Lietuvos.

Leista šautuvai turėti. Daugumą sodiečių, ypač iš jaunimo, geidžia turėti šautuvus. Kadangi iki šiol leidimas šautuvo laikymui sunkiai buvo gaunamas, tai žmonės priversti buvo laikyti juos palėpėse, arba į žemę inkasę; radus-gi šautuvą be bilieto, mūsų policija bausdavo ir net gerokai patąsydavo. Dabar-gi nuo 21 lapkričio 1911 m. Vidaus Dalykų ministerio aplinkraščiu, visiems leista šautuvai turėti, (išskirus kareiviškuosius šautuvus, kulkomis šaudomus); reikia tik apie tai pranešti pristavui, kuris tuojau ant rankų išduoda paliūdijimą.

VEIVERIAI, Marj. p. Apie mus vis bastosi Marj. žandarų viršininkas Kislinskis su savo malonia šeimyna. Nesenai (6 geg.) buvo krata pas Štarkį, Andriuškevičių ir Misiurevičių. Paėmę keletą Amerikos laikraščių, laiškų pundelį ir šiaip visokių popergalių — pasiteiravę ar naudinga įstoti į „Jaunimo Ratelį'', kuris neduodąs jiems ir Marjampolėje ramiai atsidusti, nusidangino savais keliais. **Vilkalokas.**

PAŅEVĖŽIS. Balandžio 29 d. laike bažnytinių pamaldų ir gegužio 3 naktį buvo kratos. Paimta knygų ir laikraščių.

VILKAVIŠKIS. Balandžio 12. buvo sueiga ir rinkimai teisėjo ir launiko. Dalyvavo pavieto viršininkas ir jo padėjėjas lietuvis Grikietis. Rinkimai atlikta geroj tvarkoj. Paskui parskaityta iš „Suv. Vied.'' atsišaukimas, kur patariama neklausyti apgavikų besivalkiojančių po kaimus ir siūlančių verpjamąsias mašinas ir kitus dalykus, o taipgi ir tų, kurie lošia su „laiminga amerikoniška skrynute''.

Pasiūlyta atidengti da vieną— iš eilės ketvirtą — mokyklą, bet pasiūlymas atmestas. **Švc-s.**

Liaudies mokyklų mokytojų algos. Visi žino, kaip menkai yra liaudies mokytojų darbas atlyginamas. Ypač sunku iš savo algos misti mokytojams, gyvenantiems didelesniuose miestuose. Iš piningų, skiriamų ministerijos Vilniaus mokslo apskričio liaudies mokykloms — pasiliko šiemet kasoje 2,200 rub. Nutarta dabar iš tų piningų pridėti kasmet Kauno, Šiaulių, Ukmergės ir Panevėžio liaudies mokytojams prie algos po 80 rub. ir 60 rub. ūkio reikalams. Ta suma bus kasmet jiems dar pridedama, nežiūrint į tai, kiek bus kasoje liekamųjų piningų ir gaus ją lygiai vyresnieji, kaip jaunesnieji mokytojai.

KAUNAS. (Giedojimo kursai). Kauno katedros vargonininkas Naujalis atidaro bažnytinio giedojimo ir muzikos kursus. Kursai tie tvers nuo liepos 1. iki rugpjučio 5. Mokestis už visą mokslą neša 10 rublių, kuriuos reikia iškalno įmokėti.

KAUNAS. Kvotimai į „Saulės'' kursus prasidėjo gegužio 1. 9 val. ryto. Norintieji laikyti kvotimus privalė atsiųsti arba induoti kursų prižiūrėtojui prašymą, kuriame turi būt parodoma, į kurį kursą nori įstoti, kokiu tikslu ir pridėti: 1) gimimo metrikas; 2) luomo paliūdijimą; 3) mokyklos paliūdijimą, jei kas turi; 4) vietinio klebono arba kito ištikimo žmogaus elgimos paliūdijimą ir 10 rub. piningų. Dokumentus ir piningus priiminėjo: Kaunas, Peterburgo gatvė No. 2. kursų prižiūrėtojas J. Vokietaitis.

Išmonų kaimas (Mrj. p.). Arčiausia to sodžiaus mokykla 5—6 varstai. Vaikučių jeigu da priskaityti artimus kaimus, prisirinktų čia gana daug. Visi tie vaikučiai dabar likę be šviesos. Anot tėvų, tai jeigu visi bus „mokyti'', tai nebūsią darbininkų. Taigi, kad to nebūtų, anot jų supratimo, reikia, kad visai mokyklų nebūtų. Užtai tamsus jaunimas suėję per visas naktis „kaziruoja'' arba eina imtynių su degtine ir rudžiu, kas stipresnis. Jeigu kur vestuvės, tai eina tęn nekviesti lazdas nešini. Kitą kartą atsitinka, kad lazdomis tai langą kam išduria, tai galvą pramuša. Pas kitus ūkininkas tai ir „ilgavei dės'' (kiaulės) nesidrovi drauge su žmonėmis prie skobnio (stalo) ėsti. Tai toks pas mus gyvenimas be mokyklų! **Baltrus.**

(„Liet. Ukin.'')

TELŠIAI. Telšių miesto mokiniams, atėjus pavasariui, mokyklos administracija padidino discipliną. Pirmiau mokiniai galėjo vaikščioti vakarais, bet dabar jau užginta vėliau kaip aštuonios val. Kas vaikščios ilgiau ir bus pastebėtas — tas bus baudžiamas. Negana to, kad patėmytų mokytojai, bet dar yra įsakyta miestasargiams, kad sutikus mokinį vaikščiojant po aštuonių val. vakaro atvesti jį mokyklon. Tolesniam laike ketina induoti kiekvienam mokiniui tam tikrus biletus, ant kurių bus pažymėta mokinio vardas ir pavardė. Sutikęs miestasargis mokinį gatvėje vėlai vakare vikščiojant, paims tą biletą be jokio mokinio išvedžiojimo ir ant rytojaus pristatys tą biletą į mokyklą. Kalbama, kad toks įsakymas atėjo iš ministerijos. **Šmyderis.**

VIRBALYJE 23 gegužės mėn. 1912 m. Suvalkų apielinkės teismas turėjo nagrinėti Vištyčio bylą. Kaltinama 10 lietuvių ir 3 lenkai už tai, kad jie 21 kovo 1910 m. Vištyčio bažnyčioj pešėsi ir išniekino šventus daiktus: mat lietuviai norėję išvaryti iš bažnyčios lenkus, kurie kliudė lietuviams atlikti lietuvių kalbą pamaldas. — Taigi ir čionai bus šistas panašų į garsiąją Jomiškio bylą. Geistina būtų, kad ir ši byla būtų prideramai laikraščiuose apšviesta.

Kauno miesto senovės paminklas. Vokiečių architektūrai ir skulpturai pašvęstas laikraštis „Neue Kunst in Altpreussen'' („Naujas dailės menas Senprūsuose''), leidžiamas Karaliaučiuje, atspausdino Kauno senovės namų priešakio paveikslą, apie kurius kalbama, kad tai esą liekanos kaži-kokių senovės rūmų. Tuose namuose prie Mikalojaus gatvės yra dabar cerkvinė mokyklėlė.

Pašušvių miestelis, Šiaulių pav. Balandžio iš 26 į 27 naktį užpuolė vietos altaristą žmogžūdžiai ir atėmė 190 rub.

Visokių liaudies dirbinių paroda ketina būti atidaryta Kaune berželio gale.

Kelionė į Jeruzolimą. Iš Reseinių pavieto keliauja maldininkų būrelis į Jeruzolimą.

Už sužeidimą. Kauno priemiestyje Aleksotoje gyvenęs R. nesenai sugrįžo iš Amerikos be dešinės rankos ir kojos, kurias palydėjo Čikagos geležies fabrikoje. Dabar rusų konsulis kaipo atlyginimą už sužeidimą įteikė R-ui 6 tūkstančius 75 r. nuo tos geležies fabrikos savininko, kurioje jis savo kūno narius pralaimėjo. Byla del to atlyginimo tęsėsi 3 metus.

PANEVĖŽYS. „Rieč'' gavusi žinią, jog valstietis Sinovea miręs staigu Panevėžio kalėjime. Palaidojus jį, giminės pranešę, jog jis yra miręs, primuštas valsčiaus raštininko ir sąjungiečių. Velionį atkasę iš tos priežasties ir radę, esąs miręs nuo kraujo išsiliejimo viduriuose. Tardymas prasidėjo.

PANEVĖŽYS. Penktame varste nuo Panevėžio į Subačių kažikoks vyras ir moterė užpuolė vieną keliauninką ir subadę jį peiliu, atėmė 12 rublių. Daugiau piningų keliauninkas neturėjęs ir peilis žmogžūdžiams nulūžęs. Žmogus sužeistas nepersunkiai; tačiau plėšikams pasisekė taip pasislėpti, kad policija iki šiol jų pėdsakų neužtinkanti.

Jurų Smiltis.

Rumšiškių valsčiaus, Kauno p: Gostilionių sodžiuje vienoje troboje kankinasi apsvaigęs ūkininkas, prikaltas retėžiu prie sienos. Nelaimingąjį niekas neprižiūri; jis visas gyviu aptekęs ir kaipo niekam nereikalingas šeimynos narys tuo maitinamas, kas nuo kitų atlieka. Jis yra taip apsilpęs, kad vos tik ant kojų tepastovi, ir taip išdžiūvęs, kad labjau į kaulavoną, kaip į gyvą žmogų panašus. Ir tokiame padėjime jau kelintus metus jis kamuojasi.

Kiek pažįstame mūsų sodiečius, Gostilionių kankinys nebepirmas ir ne paskutinis. Baisu, kad nelaimingųjų-apsvaigėlių likimą mūsų visuomenei dar nerūpi gerinti.

JURBARKO gatvėse, Reseinių pav. ketinama netrukus intaisyti žibalines lempas. Iki šiol tokiame stambiame prekybos miestelyje, kokia yra Jurbarkas, gyventojai turėjo naktimis klaidžioti didžiausiose tamsybėse, kaip kokiam tyrlaukyje.

(„Liet. Žin.'')

VILNIUS. Kun. Teodoras Brazys, žinomasis lietuvių muzikas, Vilniaus katedros kamendorius ir choro vedėjas, taiso dabar didelį mišrių balsų chorą iš vaikų ir suaugusių vydų. Visi choristai išėję prirengiamąjį mokslą, būsią paskiau apmokami. Bernaičiai priimami ne jaunesni, kaip 9 ir ne vyresni, kaip 13-kos metų. Priimami bet gi ir suaugesnieji (tenorai ir basai).

Naujas laikraštis. Šiomis dienomis išėjo Vilniuje No. 1 naujo rusų literatūros laikraščio „Molodyje poryvi", vedamas žinomojo Vilniuje daktaro Krainskio. Laikraštyje rašo išimtinai jaunimas. Naujas laikraštis eisiąs kas dvi savaiti.

Žemaičių vyskupijos kuningų permainos. Užvenčio klebonas kun. Matuzas paskirtas Kaltinėnų kleb.; Subačiaus kleb. kun. Kirlys paskirtas Užvenčio kleb.; Tirkšlių kamend. kun. Umbras paskirtas Žliūbinų filijon; Žliūbinų fil. kun. Lukaševičius apsigyveno Plungės altarijoje; Salantų kam. kun. Urbelis del nesveikatos pasiliuosavo nuo vietos ir apsigyveno Grušlaukyje; Kazitiškio kun. Rimkūnas paskirtas Deltuvon klebonu; Kauno mokyklų kapelionas kun. Jokūbauskas išvažiuoja dviem mėnesiam užsienin.

Skirstymas vienasėdžiais. Šį pavasarį, kaip rašo „Vien.", dalinti kaimų vienasėdžiais stoję 130 matininkų.

Vienasėdžių reikalams. Vyriausioji žemės reikalų valdyba paskyrė šiemetai 200,786 rublius pašalpos Kauno gub. ūkininkams, išėjusiems vienasėdžiais ir bandantiems naujai ūkininkauti. Iš tų piningų 47,825 rubliai skiriami apsigyvenusiems ant Valstiečių Banko užpirktosios žemės.

Rinkimų reikalai. „Vien." rašo girdėjusi, kad pirmeiviai, susitarę su žydų pirmeiviais, statą IV-jon Dūmon šiuos savo kandidatus Kauno gub.: adv. M. Sleževičių iš Raseinių miesto, Bielskį, gr. Zubovo dvarų prižiūrėtoją, iš Šiaulių ir Jakavičiaus „Rygos Naujienų" bendradarbį Petrulį iš Kamajų apylinkės.

Kalbina eit Kuršan. „Vien." rašo, kad kai-kuriose Kauno gub. apylinkėse pasirodę agentai, kurie kalbiną žmones eiti uždarbjauti Kuršan. Bernams žadą algos po šimtą rublių, mergaitėms nuo 50 ligi 80 rub. Daugelis lengvatikių einą, paklausę inkalbinėtojų, ir grįžtą atgal netik žadėtosios šimtinės nematę, bet ir savo paskutinį skatiką prakišę. Lietuvon gi tuo tarpu einą dirbt svetimų šalių žmonės ir neblogai čia uždirbą.

Gyvulių gydytojai. Vyriausybė patvirtino šiuos naujus Kauno gubernijoje gyvulių gydytojus: Petrą Mironą iš Uralsko Rokiškin, Ežerėnų ap.; Vladą Jankauską Kėdainiuosna, Kauno ap.; Aleksandrą Gurčiną Raseinuosna; Raseinių apskrities gyv. gydytoją Kognovicką Kaunan.

Pušaloto padegėliams. Vidaus reikalų ministerija paskyrė 300 rublių išdalinti labjausiai nukentėjusiems Pušaloto miestelio, Kauno gub. padegėliams.

Grąžinti išeiviai. Atplaukusis nesenai Liepojun iš New Yorko „Lietuva" garlaivis atvežė 209 išeivius, kuriuos grąžino atgal Amerikos valdžia; tarpe grąžintųjų, sako, buvę 14 lietuvių.

A. Purickio paminklui. Panevėžio „Aido" draugija taisanti netrukus lietuvių spektaklį, kurio pelnas būsiąs paskirtas pastatyti paminklui ant mirusio draugijos nario Aleksandro Purickio kapo.

Lenkai muša iš rankų lietuviškas maldaknygas! Iš Kauno neseniai atvažiavo į Vilnių dvi lietuvių šeimynos gydyties nuo pasiutusio šunies inkandimo. Gegužės 4. ryto 6 valandą nuėjo jie į Aušros Vartų bažnyčią pasimelsti per primariją. Pasibaigus mišioms, dar pasiliko melstis. Jie meldėsi iš lietuviškų maldaknygių. Pamatę tai lenkai, kurie arčiau buvo, ėmė žvairuoti. Viena vidutinių metų gražiai apsitaisiusi ponia, lenkė, kuri klupėjo netoli nuo aštuonių metų berniuko Edvardo Budrecko, skaičiusio iš lietuviškos maldaknygės, davė jam per rankas ir išmušė knygelę. Paskui paėmė tą „pagoniškąją" knygelę ir metė toliau į duris bjauriai keikdama... Kiti žiūrėjo ir nieko nesakė... To atsitikimo liūdininkai buvo: jo tėvas Antanas Budreckas iš Kauno, Kievo gatvė ir Jonas Dubinskas, taip-pat iš Kauno. **V. Kovas.**

Lietuvių kalbos tyrinėtų. Mokslų akademijos rusų kalbos ir literatūros skyrius siunčia šią vasarą Kauno gubernijon lietuvių kalbos tyrinėti privat-docentą N. Sokolovą.

Iš Prūsų Lietuvos. Naujos draugijos. Prūsų lietuviai pradeda, nors išlėto, bet vis daugiau ir daugiau busti. Ypač pažymėtinas tas smagus apsireiškimas, kad Prūsų lietuvių jaunimas pradeda atgyti. Taip antai vis platesnę darbo dirvą užgriebja Katyčių jaunimo švietimo draugija „Vainikas". Be to, dygsta dar naujų draugijų. Šiomis dienomis, kaip praneša „Birutė", susidariusi dar dvi lietuvių jaunimo draugiji Prūsų Lietuvoje. Viena — „Rūta" Pogėgiuose ir tokia-pat jaunimo draugija Lankupjuose, Klaipėdos valsčiaus. Abi tiedvi draugiji pasistačiusi savo tikslu šviesti jaunimą ir žadinti jame lietuvių tautos dvasią. Be to, Lankupjų draugija rūpisiantis rinkti lietuvių senovės daiktus ir tokiuo būdu saugoti nuo išnykimo lietuvių dailę. Draugijos pasirinkusios savo laikraščiais „Birutę" ir „Apžvalgą". Prie Lankupjų drjos prisidėję pirmą dieną 52 nariu, kurių tarpe 28 lietuvaitės. Draugijos taisysiančios paskaitas ir tt. Pogėgių „Rūta" pirmajam savo susirinkimui paruošusi dvi paskaiti: 1) Apie lietuvių tautos atgijimą; 2) Lietuvių poezijos žiedai.

Suėmė redaktorių. „B. V." pranešą, kad teismo valdžios įsakymu suėmę rusų dienraščio „Siev.-Zapad. Golos" redaktorių Šatą.

Pats prašė atskirti nuo cerkvės. Prieš du mėnesiu Peterburgo universitatės profesorius akademikas Markovas padavė prašymą synodan atskirti jį nuo stačiatikių bažnyčios, kadangi jis nepripažįstąs stačiatikių tikėjimo tiesų. Synodas jį atskyrė.

Lietuviai maldininkai. Per visas sekminių dienas Vilniaus miestas knibždėte knibždėjo lietuviais. Miesto gatvėmis vaikštinėjo nemažai lietuvių maldininkų būriai, atėję tūkstančiais iš visų Lietuvos kraštų Vilniaus Kalvarijų aplankyti. Daugiausia maldininkų buvo nuo Kurklių, Leliūnų, Traupio, Utenos (Kauno gub.), Labanoro, Malėtų (Vilniaus gub.) ir kitur. Daugelis lietuvių maldininkų, apėję Vilniaus bažnyčias, aplankė taippat Pilies kalną ir Lietuvių Dailės parodą. Pažymėti reikia, kad šie metai pirmą sykį buvo matomas šioks-toks rūpinimos mūsų maldininkais iš Vilniaus lietuvių inteligentų pusės. Jų vedami maldininkai ir aplankė taip Pilies kalną, taip parodą, kur dailininkas Ant. Žmuidzinavičius gražiai jiems aiškino rodomuosius veikalus, liaudies dirbinių skyriaus svarbumą ir tt. Ypač indomavosi sodiečiai liaudies skyriumi. Šiaip iš dailės veikalų labjausiai traukė jū domą sudaužytoji Rimšos „Kova".

Šiomis dienomis susidarė Vilniuje nauja lietuvių bendrovė kningoms leisti: „J. A. Rinkevičius ir A. Vėgėlė". Naujoji bendrovė užregistruota pas Vilniaus notarą Sardiukovą.

(„Viltis".)

VILNIUS. Policija šiomis dienomis susekė visą organizaciją, kuri užsiiminėjo mergaičių pardavinėjimu į paleistuvystės namus. Viso reikalo vedėjai, pasirodo, buvo žydai, bet nemažai jiems tame reikale padėjo ir moteris krikščionės.

Žvėris—žmogus. Aną mėnesį Vabalninko apylinkėj vienas vaikinas štai kaip atkeršijo mergaitei užtai, kad ta nenorėjo už jo tekėti. Šventą dieną, kada visi išėjo bažnyčion ir mergaitė pati viena liko namie, atėjo pas ją tasai vaikinas, prikalė jos rankas vinimis (cvekais) prie sienos ir stalo, kojas gi prie grindžių, išžagino ją ir pabėgo. Sugrįžę iš bažnyčios tėvai rado nelaimingąją visą kraujuose paplūdusią. — Baisu ir pamįslyti, ligi kokio žvėriškumo žmonės daeina!...

(„Žemdirbys".)

Mirtis. 26. balandžio Vilniuje palaidota kun. J. Rodzevičių, mirusį Amerikoje. Darbavosi Šauliuose, Peterburge, Finlandijoj galutinai Amerikoje ir iš ten atvežtas Vilniun, kur buvo baigęs seminariją ir akademiją.

Redakcija išsikelia. Dešiniųjų rusų laikraštis „Sievero-Zapadnaja-Žizn" Vilniuje neturėjo pasisekimo. Negalėdamas čia išgyventi, nuo gegužės 1 dienos išsikėlė Gardinan, kur tikisi daugiau skaitytojų surasti.

MIEŽIONIŲS, Eišiškių par., Lyd. pav. **Bėgimas Amerikon.** Šiame Miežionių sodžiuje yra daug priaugusio jaunimo, iš jų daugelis išvažiavo Amerikon, kiti dar rengiasi keliauti. Važiuoja seni ir jauni, bernaičiai ir mergaitės. Nekartą atsitinka, kad seneliai, vieni likę namie, negalėdami žemės dirbti, ją apleidžia, o piningus atadavę vaikams kelionei, neturi jie iš ko pragyventi. Amerikonai gi, išsinešę iš namų piningus apie tėvus greit užmiršta, užmiršta ir piningų atleisti.

Našlaitis.

KIETAVIŠKĖS, Trakų pav. **Baudimas už slaptą mokymą.** Sodžiuje Peliunuose Veronika Jezelenaitė mokė vaikus poterių, katekizmo, skaityti ir rašyti lietuviškai. Urėdninkas iš Semeliškių atradęs 30 vaikų pas Joną Leonavičių, sustatė protokolą, suėmė kningeles ir sąsiuvinius. 20 balandžio Trakuose apskrities teismas (sūdas) nubaudė Veroniką Jezelenaitę už mokinimą vaikų, o Joną Leonavičių ir Tamošių Bliują už įsteigimą slaptos mokyklos trimis rubliais kiekvieną. Valstietis S. Mikalauskas iš Bajorų už mokinimą vaikų skaityti ir rašyti savo namuose gavo pabaudos apskrities teisme du rubliu. **K.**

„Saulės" namų statymas. Atvažiavo Kaunan iš Vilniaus inžinierius Šakenis statyti kartu su miesto inžinieriu „Saulės" Draugijos namų.

Naujas laikraštis. Kaune nuo gegužės 1. žadėjo pasirodyti naujas lietuvių laikraštis „Pavasaris".

KŪLIAI, Telšių pav. **Pačta.** Kūlių miestelyje atidaroma pačto ir telegrafo kantora. Kūliečiai tuo labai džiaugiasi, nes ligšiol su laiškų siuntinėjimu ir gavimu buvo labai sunku.

Lenkų socialistų nubaudimas. Balandžio 20. Čenstachavoj buvo teisiama 49 žmonės už priderėjimą prie lenkų social-demokratų partijos. 28 jų nuteisti katorgon, 13 išvaryti Siberijon apsigyventi, 4 kalėjiman ir tik 4 išteisinti. Už priderėjimą prie socialistų rusų valdžia labai smarkiai baudžia.

Mėginimas pabėgti. Brest-Litovsko mieste kareiviai varė keliolika areštantų. Areštantai, susikalbėję, šoko ant kareivių, mėgino iš jų atimti šautuvus ir pabėgti. Prasidėjo mūšis, bet areštantai apgalėti. Iš jų 7 užmušti.

(„Aušra".)

ŠAKIAI, Naumiesčio ap. Girtuokliai užmušė blaivų, dorą, nekaltą vaikiną Basčiuką.

Dangšas.

SASNAVA, Marj. ap. Čionai yra susitvėrus peštukų draugija vardu „Jonvaikiai". Narių yra pusėtinai. Draugijos tikslas — girtuokliauti ir muštis.

Pet. Babeckis.

Antanavo valsčius, Marj. ap. Šiame valsčiuje yra dabar dvi mokyklos: Čystojo-Būdoje, kur mokytojauja p. Tamošaitis, ir Skuciškėje, kur mokytojauja p. Kundrotas. Reikia čion ir daugiau mokyklų, pavyzdžiui Nendriniuose ar Gaisriuose ir kitur. Girdėjau, kad ir Antanavo dvare norima inkurti mokykla.

Juozas Ūsas.

KAUNAS. Lietuvių būrelis yra sumanęs gražų darbą — įsteigti prie Lietuvių Dailės Draugijos velionies Mikalojaus Kastantino Čiurlionies vardo stipendiją, kuri būtų duodama dailės mokiniui.

KAUNAS. Prie Kauno Ūkio draugijos yra komitetas, kurio tikslas — rūpinties, kad Kauno gubernijoje išsiplatintų gerų veislių gyvuliai. Eina žinios, kad tasai Komitetas šiemet siųsiąs Šveicarijon kelis savo ingaliotinius nupirkti veislinių gyvulių raguočių.

GARLEVA, Marj. ap. Viena moteriškė vedė į Ameriką dvi merginas. Žandaras vedėją ir merginas suėmė, ir vedėja gavo 2 mėnesiu kalėjimo.

GIBAI, Seinų ap. Pogorelcų kaimo gyventojai katalikai, sako, buvę pas apskričio viršininką skųsties, kad jų kaimynai-senatikiai varu reikalaują, kad katalikai švęstų senatikių šventes.

Prūsų lietuviai apie Vokietijos inpėdinį: „Šį panedėlį 6 Mejį pastojo mūsų karaliūnas Villius 30 metų sens. Jis yra dabar kamandiers juodųjų huzarų pas Danską ir pastos bene veik obersas. Karaliūnas pasirūpin ir apie politikę, nesa jis yra 30 metų sens ir jau daug patyręs pons. Ir del Marokos yra jis savo dūmą ištaręs. Mes velyjam karaliūnui daug palaimos ir žegnonės". — („Tilžės Keleivis") No. 55, '12.)

ALIZAVAS, Panevėžio ap. Šiemet apie Alizavą pradėjo vaikščioti daug bepročių; kai-kurie pradeda bauginti moteriškus; pavakaryj visai nedrąsu eiti ir vyrui vienam.

VEISIJAI, Seinų ap. Labai daug žmonių grįžta iš Amerikos. Matyt, sunkųs Amerikoje laikai.

B. Verbus.

(„Šaltinis".)

DR. J. BASANAVIČIAUS JUBILĖJUS.

Gerbiamieji!

Berželio 11 dieną nutarta kelti d-ro Jono Basanavičiaus jubilėjų paminėjimui 60-ties metų sukaktuvių nuo jo gimimo dienos.

Kam Lietuvoje nėra žinomas d-ras Basanavičius, šis pirmas pirmojo plačiai Lietuvai skiriamo laikraščio „Aušra" įsteigėjas ir redaktorius! Šio laikraščio pasirodymas — tai naujas mūsų tautos gyvenime etapas.

Kuomet Lietuvoje pasidarė šiek-tiek liuosiau, d-ras Jonas Basanavičius pradėjo rūpinties įsteigti Lietuvių Mokslo Draugiją. Draugija tapo įsteigta ir nuo pat jos įsikūrimo d-ras Jonas Basanavičius, kaipo jos pirmininkas, nepaliauna rūpinties šia svarbia visai Lietuvai įstaiga: jo skaitlingas per ilgus metus surankiotas kningynas yra pamatu L. Mokslo Draugijos kningynui; iš jo rinkinių dygsta pradžia mūsų muzėjui.

Šių d-ro Jono Basanavičiaus darbų nieks negali užginčyti, — ir todel Vilniaus lietuvių draugijų ir laikraščių redakcijos atstovai susirinkę gegužės 6 dieną yra nutarę pagerbti d-rą Joną Basanavičių, kaipo aušrininką ir lietuvių Mokslo Draugijos įsteigėją ir nuo pat jos įsikūrimo pirmininką, ir kviesti prie dalyvavimo šioj iškilmėj visas lietuvių draugijas bei įstaigas ir šiaip atskirus asmenis.

Patogiausiu laiku šiai iškilmei tapo pripažinta diena prieš patį visuotinąjį Lietuvių Mokslo Drjos susirinkimą, į kurį ir šiaip nariai paprastai nemažame skaičiuje atsilanko. Iškilmės pradžia prasidės berželio 11 dieną 5 val. vakare. Tą pačią dieną vietinių artistų kuopos sumanyta vaidinti pašvęstas d-rui Jonui Basanavičiui L. Giros veikalėlis „Beaušt anti aušrelė". Norėdami palikti atmintyje tos dienos apvaikštinėjimą, susirinkę atstovai yra nutarę prašyti L. Mokslo Draugijos priimti aukas, kad prie Lietuvių Mokslo Draugijos įsteigus Lietuvių Muzėjų d-ro Jono Basanavičiaus vardu. Aukos šiam tikslui bus pamatu fondo Lietuvių Muzėjaus įsteigimui.

Visus pasveikinimus, visas aukas Lietuvių Muzėjaus įsteigimui ir pagaliaus visą korespondenciją delei šio jubilėjaus prašome siųsti šiuo adresu: Vilniuje Jurgio prosp. No. 25 daktarui Ant. Vileišiui.

Pildomojo komiteto nariai:

Donatas Malinauckas,
Mykolas Sleževičius,
Jonas Vileišis.

DELEI „VOGIMO" LAIŠKŲ.

Trečiųjų tesmas p-no P. Mikolainio ir ponios M. M. Račiūtės—Hermann reikaluose.

Trečiųjų Teismas atsibuvo „Tėvynės" redakcijoje, 11 d. berželio, 1912 m. 7:30 val. vakare. Teisėjai: pp. J. Šukys iš p. M. Rač.-Hermann pusės, V. K. Račkauskas iš p. Mikolainio pusės ir šiųdviejų išrinktasis trečias teisėjas — p. K. Liutkus. Šis pastarasis išrinkta Teismo Pirmsėdžiu.

P-nas J. Šukys perskaitė iš „Keleivio" (N. 21) p. R.-Hermann reikalavimą trečiųjų teismo ir punktus, sulig kurių trečiųjų teismas turi tarti. Reikalavimai: I. — Darodyti, kokiu būdu p. Mikolainis gavo p. J. Pruselaičiui rašytą laišką; 2. — Darodyti, jog p. R.-Hermann žino nuo ko ir kokiu būdu p. Mikolainis gavo tą laišką; 3. — Sugrąžinti laišką tam, kam jis buvo rašytas, t. y. p. J. Pruselaičiui, Waterbury, Conn.

Imant atidžion tai, kad aptariamasis laiškas yra rašytas 8 d. gruodžio 1911 m. vakare, krasoje stampuotas 9 d. gruodžio, 1911, 10 val. ryte, o p. P. Mikolainis „Tėvynei" pasiuntė jo nuorašą 10 d. gruodžio, 1911, tad per taip trumpą laiką laiškas negalėjo nueiti pas adresantą, p. J. Pruselaitį, į Waterbury, Conn., ir iš ten būti prisiųstas p. P. Mikolainiui į New Yorką. —

Teismas pripažįsta, jog p. Račiutė-Hermann p-nui J. Pruselaičiui rašytą laišką **per neapsižiūrėjimą** indėjo į konvertą, užadresuotą p-ui P. Mikolainiui. Taip pat paaiškėjo iš p-nios Račiutės-Hermann priduotų faktų, jog p. R.-Hermann padarė tai su nežinia ir be intencijos. Beto, p. P. Mikolainis geresniam dalyko priparodymui prižada prisiųsti Teismui (p. K. Liutkaus vardu) konvertą ir laišką, kurį jam rašė p. R.-Hermann tarp 5 ir 10 d. 1911 m., kitame reikale. — P-iai R.-Hermann reikalaujant priduoti laišką adresantui, t. y. p. J. Pruselaičiui, Waterbury, Conn., antroji pusė, p. P. Mikolainis, atsisakė tai padaryti.

Teisėjai.

V. K. Račkauskas,
J. Šukys,
K. Liutkus.

IŠ SYZRANIAUS.

Iš kareivių gyvenimo.

(Jaunikaičio balsas.)

Syzranius (Simbirsko gub.) Šiame tolimame nuo tėvynės krašte, vargsta nemažai mūsų brolių-lietuvių kareivių. Čia ne vienas Lietuvos jaunikaitis, su prakilniomis ideomis, surakintas disciplinos pančiais, neša tą sunkų tarnystės jungą. Kenčia didį dvasios alkį ir skaudų sunkumą ant savo jaunos krūtinės... Rodos kad turėtų jis balandėlio sparnus, skristų į tą šalį, kurioje užgimė, užaugo; kurioje tiek laisvų ir linksmų dienelių praleido... Diena iš dienos skrenda tęn jojo mintis ir viliu-vilioja širdelę. — Bet ne... jis nuskristi nebegali: — ir užsimąstęs turi čia vargelį vargti ir liūdėti!...

Šiame mieste stovi du pulkai kareivių: 1-mas Zapasnas Kavalerijos ir pesčiųjų Ust-Dvinskas pulkai. Šiuose pulkuose yra nemažai kareivių-lietuvių. Pirmamjame pulke lietuviai kauniečiai, iš Ežerėnų apskr. Pastaramjame Kauno, Vilniaus ir Suvalkų gub.; kauniečiai Šiaulių, vilniečiai Trakų, suvalkiečiai Vilkaviškio ir Kalvarijos apskričių.

Ištiesų čia lietuviui ir yra didžiai liūdna!... Kur tik eini, kur tik žengi, visur čia nesavi žmonės, — visur svetimieji. Sulaukęs nedėldienio arba šventadienio, turėdamas laisvesnę valandėlę laiko, trokšti nueiti bažnyčion pasimelsti, — čia tau rodos būtų ramiaus, linksmiaus. Bet ne. — Nėra čia nei katalikų bažnyčios, nei kuningo. O kad kada ir atvažiuoja, tai tankiai nei „Dievo žodžio" neišgirsti savo prigimtąja kalba, bet lenkų, kurios dauguma lietuvių visai nesupranta.

Daug vargsta mųs broliai, nešdami tą sunkų kariuomeniškąjį jungą; daug skaudžių smūgių nukenčia. Nevienas čia savo spėkas palieka ir gyvybę paaukoja... Bet už ką?!.. — Gal tik vienas Dievas žino, mato vargšų vargus ir supranta kokius širdis kenčia skaudmus. —

Kareivis Juozas Jurgaitis.

Iš ARGENTINOS.

Buenos Aires, V. 5. '12.—

Brangusis! Kaslink A. Vištalio, tuo tarpu tiek pranešu. Jo perskaitytos ir iškritikuotos kningutės, manau nereikalingos Tamstai; kadangi jokios svarbos neturi. Ir vėl kliūtis — neturiu po rankai, nes pagal jo norą visas kningeles ir laikraščius išdalinau tarpe Aregntinos lietuvių.

Du mėnesiu atgal indavė jis man savo verstą straipsnelį, iš dienraščio „La Prensa'', apie gyvąsias kalbas, tame skaitliuje ir lietuvišką, kuri motina esanti Indo-europėnų kalbos. Pagal jo norą tą straipsnį pasiunčiau SLA. organui („Tėvynei''). Tik nežinau, ar bespaus. Reikia labai abejoti — kalba ir rašyba visai neatsakanti, o taisyti nevelijo.

Paskutiniu aplankymu senelis turėjo gerą ūpą. Kalbėjo turįs viltį, jog bus paleistas iš ligonbūčio apie sekmines.

Nuo amerikiečių, pridurė, geriausį turįs įsitikėjimą ant p. Damijonaičio Chicagoje. Meldė manęs įrašyti, jeigu kas manytų jam kuomi padėti — tegul kreipjasi per dienraštį „La Prensa''.

A. Jusčius.

Iš ŠKOTIJOS.

Glasgowas. „Šviesos draugystė Škotijoje.— Jos gyvenimas, pažiūros ir darbai.— „Šv. Dr. Škotijoje'', man rodos, skaitančiai visuomenei jau žinoma, kaipo seniausi švietimo draugija Škotijoje. Jos tikslas seniaus buvo, — šviesti visus lietuvius, be skirtumo tikybų, bešališkai. Yra taipgi jau išleidusi savo lėšomis keletą lietuviškų kningučių. Ji yra susitvėrusi per pasidarbavimą seniaus gyvenusio Škotijoj D-ro Bagdono. Metai atgal ji jau buvo veik pusiau numirusi, iš kitų skyrių nieko nebuvo girdėti. Dabar prisidėjus keletui naujų narių atkuto. Bet sykiu ar nebus jau permainų jos taktikoje iš nepageidaujamos pusės...

Čion privesiu vieną akyvą faktą, kaip su manimi, kaipo tos Drės nariu atsitiko. Reiškia, mane „Šviesiečių'' susirinkimas išbraukė iš narių skaičiaus, be jokios priežasties, vien tik kaipo laisvų pažiūrų žmogų. Žinoma, jie mane aiškiai žinojo, kad aš esu tokiu jau įstojant į Dr-stę. Bet visgi joje išbuvau 1¼ metų ir nebuvo jokios agitacijos prieš mane. Dabar-gi pasidauginus nariams, daugiausia aklų fanatikų, kurie perėjo iš vietinės „Blaivybės Drjos'', kuningų vadovaujamos, kaip tik nuo to laiko daugumas narių sykiu ir valdyba pradėjo į mane šnairuoti ir tiesiog į akis sakinėti būk aš užgauliojąs tikinčius narius, būk del manęs jie negalį atsikviesti kuningo į jų susirinkimus ir tt. Pagaliaus vieną nedėldienį susirinkimas įneša užmanymą išbraukti mane, kaipo heretiką, ir paleidžia ant balsavimo. Balsavimas parodė, kad jau visi manęs nebeužkenčia, nes balsavo 17 už išbraukimą, o tik 5 prieš. Dar vienam iš mano šalininkų užklausus: Ar ne varžoma čion narių pažiūros bei įsitikinimai? Atsakyta, kad taip nedaroma. Sekretoriui užklausus, kaip rašyti protokolas, kadangi nėra kaltės. Pirmininkas sako: rašyk „už nešvarių atvirukių rašinėjimą per vakarus.'' Man paprašius prirodymų, jų nebuvo. Ant galo rašo „už nemandagius apsiėjimus'', kurių ir-gi neprirodė, kaip ir kada. Taip „Šviesiečiai''. Aš jums prirodysiu jūsų tikrai nemandagų apsiėjimą kamantinėti kitų pažiūras, — net išvagiant iš kišenių laiškus. Šv. Dr-jos narys J. Tiškus tikrai išėmė iš padėto mano apsiausto kišenės laišką, ir visiems balsiai skaitė. Man pareikalavus sugrąžinti, atgauta tik tada, kuomet laiškas į kelias dalis susiskirstė. „Šviesiečiai'' ir jų „Šviesa'' važiuoja jau žymiai į siauras klerikalų vėžes. Tur būt ims šviestis iš „Garsų'', „Peklos kningų'' ir tt. Gaila būtų šioje gadynėje tokio prakilnaus vardo!..

Jonas Varnas.

BURCEVO—EVALENKO BYLA.

Pereitą savaitę New Yorko federalinio distrikto teisme prasidėjo garsingoji byla apie Rusijos provokatorius. Po teisybės šita byla tiktai civiliškas skundas. Jau žino skaitytojai, kad anais metais žinomas New Yorko rusas, Aleksa Evelenko, buvo intartas per Burcevą, jog anais laikais dar Rusijoje gyvendamas buvęs slaptuoju policijos agentu. Burcevui intarus atsibuvo ant jo keletas partijos teismų. Teisė jį rusų social-revoliucionierių partija, ir kas sykis vis Evelenko nebuvo užganėdintas, nes teismuose nebuvo aiškių prirodymų. Jisai reikalavo dar vieno pilno teismo. Ir kada jo reikalavimo neišklausė, tai jisai apskundė Burcevą už apšmeižimą, reikalaudamas net $100,000 atlyginimo. Tada Burcevas važinėjo po Ameriką. Bet kada Evalenko padavė ant jo tokį milžinišką skundą, Burcevas tuojaus išvažiavo Paryžiun.

Dabar minėtas federalis teismas ir pradėjo Evalenko skundą tardyti. Paties Burcevo ir dabar nėra. Jį atstovauja pasamdytas advokatas, ex-kongresmanas Parsons. Svarbjausis liūdininkas yra žinomasis Menšikovas, kuris jau dveji metai gyvena New Yorke. Teismas pirmiausiai Menšikovą ir tardo. Menšikovas tarp kokito parodė teismui taip vad. „Juodąją Kningą'', kurią jis atvažiuodamas užsieniuosna pasigriebė iš slaptosios policijos Peterburge. Toje kningoje esą intraukta visi Rusijos šnipai, kurie darbuojasi visuose kraštuose. Tenai, kaip tūli mena, esąs intrauktas ir Evalenko po litara „E.'' Šitas „E'' darbavęsis New Yorke po pseudonymais Kuznecov, Surim ir Sergius. Burcevo advokatas Parsons suveda faktus, kad Evalenko dar 1910 m. buvęs priimtas į revoliucionierių komitetą ir tada naudodavęs du iš viršuj minėtųjų pseudonymų. Tarp ko kito, Parsons turi vilti darodyti, jog tūlas revoliucionierius Lazarev, kuris buvęs atvykęs į New Yorką ir nakvojęs sykiu su Evalenko, esąs patyręs tūlus faktus, jog Evalenko susirašinėjo iš New Yorko su Rusijos slaptąją policija. Tačiaus šito Lazarevo dabar negali patraukti.

Evalenko įskundimai beveik te bėra tie patįs, ir prieš teismą jie dar neišliejo šviesos, kokią Evalenko rolę lošė New Yorke gyvendamas. Patsai didisis šnipų žinovas, Leonid Menšikov, mažai ką tepasako. Jisai pats kaž-kodel ūkanotai šneka. Kaip pereitais metais, taip ir dabar, Menšikovas sykiais kaltina Evalenko, sykiais Burcevą. Jisai dabar skundžiasi teismui, jogei jis atvažiuodamas iš Rusijos norėjęs, kad revoliucionieriai sukviestų išnaujo ant Evalenko partijos teismą, kuriame jis viską norėjęs išaiškinti. Bet revoliucionieriai to nenorėję. Todel taip ir pasilikę. Burcevo advokatas Parsons jį stačiai užklausė: „Ar tamsta tikrai žinai, kad „Juodoje Kningoje'' paminėtasis „E'' yra Evalenko?'' Bet teismas nepavelijo Menšikovui taip stačiai atsakyti. Tačiaus Evalenko advokatai iš Menšikovo iškvotė, kad jis tikrai nežinąs, ar „Juodoje Kningoje'' esąs paminėtas Evalenko; nežinąs taipgi ar jis vartojęs minėtus pseudonymus.

Kaip užsibaigs šita akyva byla, tai laikas parodys. Gali būt, kad Amerikos teismai sykį ant visados išriš šitą incidentą ir parodys: ar Evalenko šnipas, ar Burcevas neatsargus intarėjas. Vienas ką amerikonai iš šitos bylos dažinojo, tai daugelį akyvų rusų slaptosios policijos darbelių. Išsiaiškino, kad Menšikovas buvo šnipų viršininku net 20 metų. Jisai išdavęs revoliucionieriams garsųjį provokatorių Azevą ir kokį tęn Tatarovą. Ir kada pajutęs, jog valdžia juomi nebeužsitiki, tada pasprūdęs užsienin. Jisai papasakojo amerikonams, jog Paryžiuje buvęs koksai tai provokatorius Hekelman, kuris Rusijoje padėdavęs bombas rusų tėvynainių namuose ir užrodydavęs policiją. Tokiu būdu daugelis nekaltų žmonių tapo ištremta Siberijon. Patiems rusams šitokios žinios nebe naujiena; bet užtai amerikonų spauda labai stebisi iš tokių Rusijos valdžios metodų, kokiais ji kovoja su revoliucionieriais.

Iš minėtos „Juodosios Kningos'' vėl gi amerikonai dasižino, kiek valdžia mokėdavo šnipams ir kokias jiems davinėdavo instrukcijas. Kaip Evalenko byla užsibaigs, dar nežinia. Bet ji iškėlė daugelį rusų valdžios apatinių darbelių, ir tas jau daug pakenks Rusijos vardui tarpe amerikonų.

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.

Garbi Red.

Meldžiu jūsų ar paties korespondento prisiųsti man adresą iš So. Omaha, Nebr. A. Zagrabaila, po korespondencija buvo kadai pasirašęs. Buvo jo rašyta apie Motiejų Arlauską. Noris žinoti, kaip nusidavė jo byla su dviem pačiomis. Ta, su kuriąja jis gyvena, vyras airys atvažiavo iš Pietinės Amerikos. Jis ketina pačią atsiimt, ale neturi aiškaus adreso.

Su pagarba
Maik Adlis,
328 — 5th str.,
San Francisco, Cal.

Gerbiamoji „V. L.''

Malonėkite išrišti žemiau sekančius klausimus ar kas iš skaitytojų.

Kaip esame girdėję, Nojus po visuotinajam tvanui išsėdęs iš savo Arkos tik su savo šeimyna. Iš kur tiek kalbų galėjo išdygti.

Kas viduriniuose amžiuos galėjo tiek išgalvot, sutvarkyti ir sustatyt literaturos? Argi buvo mandresni filosofai ir kiti vyrai, kulturingesni negu šiandien?

Ar yra mieste Jeruzolimos centro gatvė, po vardu „Adatos Ausis''? Evangelijoj sako, kad taip sunku būsią turtuoliui ineit į dangaus karalystę, kaip kupranugariui perlįsti per adatos ausutę! Girdėjau kun. S. sakant, būk Jerazolimos didžiausi gatvė „Adatos Ause'' vadinasi, ir tęn daug eina ir važiuoja, taigi ir kupranugariams su tavorais nesunku regis išlįst.

A. Brokas.

Waterbury, Conn.

1. Mokslas suseka, kad visuotinasis tvanas nebuvo visos žemės apliejęs, bet tik jos dalį. Todel jisai paskandino tik dalį ir žmonių. Žinoma, tada žmonės dar negalėjo apkeliauti aplink svietą ir nežinojo, ar yra kur daugiau žmonių, ar nėra. Taip ir Nojus mįslino, kad jis tik vienas su šeimyna gyvas išliko.

2. Viduriniuose amžiuose buvo labai daug mokytų ir prakilnių žmonių, kaip ir šiandien yra. Tie žmonės ir sutvėrė viduramžių literaturą.

3. Apie tokią gatvę Jeruzolimoje mums neteko girdėti. Jeigu ir būtų, tai nieko nėra stebėtino. Labai gali būt, kad nuo to Evangelijoje sakinio ir kuri-nors gatvė tapo „Adatos Ause'' praminta.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

V-tam TMD. Seimui, Brooklyn'e, N. Y.

Pirmininko raportas.

Po ketvirtam seimui naujai išrinktoji T. M. D. centro valdyba pasijuto gana nesmagiam padėjime, likus be organo, nes iki tam laikui buvusi organu „Lietuva'', neapsiėmė tolesniai T. M. D. reikalams patarnauti.

Pirmutinė rūpestis buvo, kur reikės prisiglausti su T. M. D. reikalais. „Vien. Liet.'' nors porą kartų atsisakė, vėliau apsiėmė duoti vietą mūsų reikalams ir remti T. M. D. kaip ir per daug metų pirmiau. Bet tame atsirado kitas nesmagumas: p. J. Laukis, kuris per keletą metų taip uoliai vedė ir gynė T. M. D. reikalus, pranešė, kad toliau negalėsiąs tuomi užsiimti. Gana daug laiko užėmė susirašinėjant ir teiraujanties, kam būtų galima T. M. D. skyrių pavesti. Galiaus gauta žinia, kad p. V. S. Jokubynas apsiimsiąs, jeigu jam bus mokama $30 metams. Sulygta su juo, sutinkant ir su vėliau jo paduotais reikalavimais, būtent kad ir centro valdybos viskas būtinai turi eiti tiktai per jo rankas, ir t. t., nes nuo jo, kaipo nuo seno laikraštininko buvo daug laukiama, kad visados ras ką nors T. M. D. reikaluose pasakyti. Kiti ir apmokėjimą siūlant neapsiėmė.

Finansinis T. M. D. padėjimas po IV. seimui, taip-pat nelabai linksmino naująją valdybą, nes išdininko raportas rodė išde esant $130,96, o trumpame laike rankose turėjome bilų apmokėjimui ant **šimto dešimts dolerių** daugiau, negu kad piningų išde turėjome. Apart to, sulyg seimo nutarimo, tapo paimta iš geležinio kapitalo $250 užmokėjimui p. M. Paltanavičiui už atspaustas konstitucijas, kurioji tai suma, turi, sulyg konstitucijos, būti atgal į geležinį kapitalą įmokėta pirmiau, negu kas-nors kito pradedama. Bet kuopų įmokėjimai veikiai padrąsino centro valdybą rengti ką-nors į spaudą.

Kadangi IV. seimas Baltimorėje nutarė išleisti kun. Jono Žilinsko raštus, tai su juo veikiai tapo susirašyta ir gauta kiek platesnis paaiškinimas, kad jis seniau buvo pradėjęs spaudinti Vilniuje pas p. Kuktą savo poetiškuosius raštus ir dalis jau buvo sustatyta, bet jo gyvenimo aplinkybėms kitaip virtus, viskas turėjo apsistoti. Jis apsiėmė pavesti viską T. M. D. be jokio ypatingo atlyginimo, tik melsdamas gražinti jam, įmokėtus spaustuvninkui rankpiningius, bet ir tų apsiėmė palaukti, kol draugystė išleis kningas ir galės jam atmokėti. Tada rengėsi ant visados važiuoti į Lietuvą, taigi artesnes žinias žadėjo suteikti vėliau, kaip pasimatys su spaustuvninku ir apžiūrės ant vietos, kaip spaudinimo reikalai stovi.

Tame lit. komitetas pridavė dalį Dr. A. Garmaus **„Paskaitų iš biologijos ir bakteriologijos''**, o kiek vėliau ir antrą dalį bei kitą to paties autoriaus raštą: **„Motina''**. Autorius norėjo už savo raštus $500, ir liter. kom. nieko neturėjo prieš tą kainą, gana prielankiai atsiliepiant apie jų literatinę vertę. Atsižvelgiant į tuomlaikinius T. M. D. finansus, pradėta su juom (per liter. kom. narį p. Gabrį) derybos, ar jis neapsiims gaut $300 ir už $100 kiekvieno rašto, kaip išeis iš spaudos. Gauta atsakymas, kad autorius pristos ant visko, kad tik T. M. D. pasirūpintų jo raštus išleisti. Jam, kaipo moksluose esant, labjau apie honorarą ėjosi. Vėliau susirašius stačiai su juo patim, Dr. A. Garmus pritarė pasiūlytoms išlygoms, tik nusiskundė, kad su kningomis jam būsiąs didelis neparankumas, nes parsieisią už pusę kainos kitiems atiduoti, kaip tai paprastai daroma, taigi jis tik pusę pelno už jas turėsiąs. Jam pranešta, kad centro valdyba galėsianti jam kningas duoti už pusę kainos, kaip kad pardavėjams atleidžiama, taip kad jis galėtų jam paskirtą honorarą su laiku pilnai išrinkti.

Kadangi nuo kun. Žilinsko nebuvo jokio gando ir kadangi ant poros laiškų rašytų į Lietuvą, antrašu paduotu susirašinėjimams, negauta jokio atsakymo, taigi pradėta rūpintis paduoti į spaudą Dr. A. Garmaus **„Paskaitas iš Biologijos ir Bakteriologijos''**, už kurį tai raštą jau išmokėta autoriui $150, o antrasis rankraštis **„Motina''**, sugrąžinta jam, nes norėjo dapildyti tūlais naujausiais mokslo patyrimais ir taipgi illiustracijas pritaikyti.. Užmokėjimas už tąjį atidėta iki autorius nepristatys galutinai.

Vėliau gauta žinia ir nuo kun. J. Žilinsko. Jo apstabdytieji raštai vėl pradėta spausdinti, tik dalį parsiėjo perkelti į Tilžę iš Vilniaus ir padalyti viską į 3 tomus į vietą 4, kaip pirmiau buvo sutaisyta. Jo sutarta su spaustuvninkais: p. Kukta Vilniuje ir p. E. Jagamastu Tilžėje, kad jie atspaus raštus sulyg sutartų išlygų, o paskui apskaitę kiek viskas lėšuoja, priduos T. M. D. rokundą. Spaudos darbas varomas pirmyn, bet kaip stovi dabartiniame laike, žinios negauname.

Sulyg praeitojo seimo nutarimo, kad rūpintis rengti kuopose paskaitas, tuojau buvo pradėta susirašinėti, kad gauti tinkamų referatų, kuriuos būtų galima suteikti kuopoms. Buvo manoma nuo gautų referatų padirbdinti stensilius, o paskui atmušti ant mimiografo ganėtiną skaitlių, kad užtektų visoms kuopoms suteikti, kurios tik pareikalaus, matydamos, kad pas jąs galima surinkti didesnį žmonių būrelį, ir yra kam prisiųstą referatą perskaityti. Mat vienas vyras buvo apsiėmęs padirbdinti stensilius ant typwriterio, kaipo turint patyrimo tame ir nusimanant apie tą dalį; mimiografas tūloje vietoje ketino būt mums prieinamas, taigi atliekant darbą patiems, nusiperkant vien tik reikalingą medžiagą, tapo apskaitliuota, kad tokiu būdu bus galima pagaminti referatai, lėšiuojant vos keli centai vienas. Taigi po tokių aptarimų ir apskaitliavimų ir pagarsinta tapo kuopoms, kad jos rengtų paskaitas, o referatai joms bus suteikiami. Bet ans vyras, kuris buvo prisižadėjęs padaryti stensilius, padarė vieną išbandymui, ir daugiau jokiu būdu nebuvo galima gauti. Nieko daugiau tada neliko, kaip tik tylėti ir negarsinti daugiau, matant, kad kuopoms nebus galima suteikti referatai, kaip pirmiau kad buvo manoma. Kelioms kuopoms, kurios surengė, tapo siuntinėjama originalai gautų referatų ir taip gintasi per žiemą kiek galint. Nors su tuomi teko taip apsivilti ir taip nenusisekė, bet pradžia padaryta ir tą neapleidžiant reikėtų stumti pirmyn. Jau ateinančią žiemą gal daug plačiau tą viską pasiseks surengti, o toliau gal dar ant platesnės papėdės bus galima viską surengti. Bet paskaitų rengimus reikia stumti pirmyn kiek tik galint, nes čia atsidarys T. M. D. nauja dirva pasidarbavimui, tai yra platinimui apšvietimo, jau nekalbant apie tai, kad randasi tankesnė proga susieiti su žmonėmis, didinti draugiją, platinti raštus ir t. t.

Apart rengimo paskaitų, reikėtų dėti visas pastangas, kad T. M. D. kuopos, kiek tiktai galima ir kur tiktai galima, užsiimtų rengimu spektaklių, prakalbų, apvaikščiojimų ar kitokių dalykų, skleidžiančių apšvietimą ir susipratimą tarp mūsų žmonių, platinant literaturą, nes tada ji užims žymesnę vietą mūsų viešame gyvenime. Vien išleidinėjimas kningų šiandieną jau neturi tokio išnašumo, kaip seniau, kada T. M. D. tapo inkurta. Persikeitė laikai, pasididino mūsų gyvenimo pareikalavimai, taipgi pritaikant prie apystovų, reikia ir T. M. D. veiklumo rybas žymiai praplatinti.

IV. Seimas nutarė išleisti J. Jonilos poetiškuosius raštus ir tie šiemet išeis. Bet čia kįla klausimas: ką didesnio ant toliau rengti? Iš šalies mums pasiūloma paimti išleidimas S. Daukanto, arba Kristijono Duonelaičio raštų, bet aš abejoju ar T. M. D. galės jų išleidimu užsiimti, kad ir atsižvelgiant į tai, kad mums ir labai reikia tėmyti, ką savo nariams suteikiame. Jie nedaug ką paisys ar tai yra jubilėjinis išleidimas ar ne, bet jeigu jie gaus mažai jiems suprantamus raštus, iš kurių jie jokios naudos del savęs nematys, kitus metus jie jau nemokės. Męs ir iš praktiško patyrimo žinome, kad į tai labai reikia tėmyti. Regisi daug praktiškesnis yra kitų kuopų praeitame seime pakeltas reikalavimas išleidinėti raštus mūsų gyvųjų rašėjų, nes čia jau naujesni dalykai, daugiau mums rūpintieji, o tankiausiai išmėtyti po įvairius išleidimus ir visuomenei nelabai prieinami. Atsižvelgiant į tai ar ne geriau būtų užsiimti duokime sau išleidimu ankstyvesnių **Šerno** raštų. Juk jis pradžioje savo literatinės karjeros veikiai atsižymėjo, kaipo didžiausias lietuvių publicistas, bet paimkime jo to periodo didžiuosius raštus kaip: **„Ko mums reikia''**, arba **„Tėvynės Varpai''** — ar daug jie kam žinomi? Paimkime jo **„Laiškus iš Tilžės''**, rašinėtus į lenkų savaitraštį „Kraj'', tai yra atbundančios Lietuvos visų reikalų chronika, ir tenai mums yra daugiau intereso, negu viename ar kitame rašte, kuris turi vien historišką vertę dėl tyrinėtojų. Jo polemiški ar kitoki, raštai Tar-

Prof. Michailo Dragomanov.

Apie dievu pavyduma.

Iš rusinų kalbos vertė V. K. R.

nedorybes, ir jose pirmoje vietoje statė tai, kad per moterį išvyta pirmieji žmonės iš rojaus daržo ir, paprastai, ant viršiaus privestų Jehovos žodžių apie vyrą ir moterį jie remia nuomonę, būk moteris negali būti lygi vyrui draugė, o turi būti vergė, vyras-gi turi būti josios ponas.

IV. VĖLYBESNĖS PERMAINOS PASAKOJIMŲ APIE ZEUSĄ IR PROMETĖJŲ.

Laikui bėgant, kuomet tarp žmonių prasiplatino šiek-tiek mokslas, o patįs žmonės ingijo spėką ir mažiaus tesibijojo gamtos apsireiškimų, persikeitė ir pačios nuomonės apie dievus. Žmonės pradėjo jau net gėdyties tokių pasakojimų, kaip viršiaus parodėmė, ir ėmė juos po truputį mainyti, ar ir visai kitaip aiškinti.

Paveizdan, graikai ilgainiui prikergė prie pasakojimo apie Zeusą, Prometėjų ir Pandorą kitokią pabaigą. Graikai nuo senovės turėjo pasakojimą apie tai, kaip saulė, kuri laikyta dangaus sūnumi, didvyrio Heraklio asmenyje kovoja su tamsa, debesiais ir tt. Paskui graikai taip perkeitė tą pasakojimą, kad Heraklis neva buvęs visų-mylimiausias dangiško karaliaus Zeuso sūnus, gimęs iš žmogaus-merginos. Tame pasakojime sakoma, kaip tasai Heraklis buvęs geras žmonėms, kaip triūsęsis jųjų naudai, išmušinėdama įvairius baisius žvėris, nedorus karalius, nuvalydavęs žemę nuo įvairių bjaurybių, užkrėsdavusių pasaulį įvairiomis ligomis ir tt. Į pasakojimą apie Heraklį graikai įspraudė ir tai, kad tasai dievas, ar tačiaus dievo sūnus, žmonių mylėtojas, priėjęs ir prie uolos, prie kurios buvęs prikaltas kitas žmonių mylėtojas, Prometėjus, ir pavaręs, ar nužūdęs Zeuso pristatytąjį arėlį ir kad tuo būdu net pats Zeusas susitaikęs su Prometėjumi. Prie senų pasakojimų dar anksčiau buvo prikergta, kad Zeusas neva pasakęs, būk jis paliuosuosiąs Prometėjų tiktai tada, jei koks nors dievas panorės nužengti į Tartarą, tai yra į gilų žemėje urvą, kur randasi numirėliai, ar, kitais žodžiais sakant, jei kuris dievų panorės numirti už Prometėjų. Ir greta to pasakojama, būk Prometėjus žinojęs nuo Zeuso motinos, kad bus laikas, kuomet naujas dievas nuvers Zeusą nuo sosto, ir žinojęs, kad tas dievas užgims iš kokios tęn jūrių deivės ir paties Zeuso, ir bus diktesnis už tėvą. Zeusas visokeriopais būdais bandęs išgauti iš Prometėjaus jo paslaptį, bet šisai nenorėjęs jos išduoti. Štai vėlybesniuose pasakojimuose kalbama, kad Heraklis išpildęs dalį Zeuso paduotųjų išlygų — nusileidęs į Tartarą, bet nepasilikęs tęnai, ir net nugalėjęs pragare baisų dvigalvį šunį, dabojusį numirėlius, ir ištraukęs jį ant valandėlės laukan; prie to ir dievas-gydytojas Chironas, Prometėjaus ir žmonių draugas, sutikęs pats numirti, bile tik išliuosavus Prometėjų. Tuokart tatai neva ir atsitikę taip, kad Zeusas, mylėdamas Heraklį, norėjęs jojo garbės ir to, idant visi matytų, kokią jo sūnus turi galybę, — tad ir sutikęs paliuosuoti Prometėjų, o šis neva pasakęs Zeusui savo paslaptį ir tuokart tatai dievai išleidę aną jūrių deivę už vyro, už tūlo karaliaus, ir iš jos gimęs ištikrųjų garbingas didvyris Achilles — tvirtesnis užu savo tėvą-Zeusą, bet visai jam nepavojingas. Taip tad naujuose pasakojimuose dievo sūnus, Heraklis, sutaikinęs dievą Zeusą su Prometėjumi ir žmonėmis. Toliaus prie pasakojimo apie Pandorą pridėta sekanti pabaiga: pakeldama viršelį nuo indo, iš kurio pasiskleidė tarp žmonių visokios nedorybės, ligos ir mirtis, pati visai nustojusi vilties, kurią ir Zeusas turėjęs, ir ta viltis perėjusi ant žmonių, ir jie, t. y. žmonės, visada tikisi sulaukti geresnių laikų.

Tad juo graikai labjau apsišviesdavo, juo geresniais jie išsivaizdindavo savo dievus. Prieš tai, kaip tarp sugraikėjusių žydų atsirado krikščioniškasis tikėjimas, graikai mokytojai mėgdavo pasakoti apie Heraklį, dievo sūnų, žmonių mylėtoją ir garbinti jį už geradarybes, kurias patyrė nuo jo žmonės, ir užu tat, kad jis sutaikino dievą-tėvą su Prometėjumi ir su žmonėmis.

Bet vėliaus graikų tarpe atsirado ir tokių žmonių, kurie norėjo pasiekti teisybę apie pasaulę bei gyvasti visai neprigulmingai nuo senobinių pasakojimų, su pasiliuosavusio mokslo pagalba, ir pradėjo mesti į šalį visas senas pasakas apie dievus. Tūli jų visai savotiškai pakreipė ir tokius pasakojimus, kaip mes privedėme apie Zeusą ir Prometėjų. Tarp kitko graikų rašytojai surašė tokius veikalus, kuriuos parodo teatruose žmonės, užimantįs vietas veikiančių tose pasakose asmenų. Tokie veikalai pavadinta dramomis. Pasakojimai apie Prometėjų buvo labai akyvi, ir pertat tiko perdirbimui į dramą. Iki mūsų laikų užsilaikė graikų drama: „Pri-

(T. b.)

G. SUDERMANN

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

GEORG.

Ką? Slapčiomis? Niekam nieko nepasakius... Tu to nori?

MARIKĖ.

O tu ne?

GEORG **(šiurkščiai juokiasi).**

Ne.

MARIKĖ.

Ką gi tu manai?

GEORG.

Akis į akį! Šičia jis — šičia aš! Sugrąžįs jis man mano žodį — gerai. **(Įniršęs).** Nesugrąžįs — taip-pat gerai!

MARIKĖ.

Dieve mano! Dieve mano! Lyg kad tu nežinai jo, kuomet jis įniršta. Juk jis užmuš mudu. Supranti, jis užmuš mudu.

GEORG.

Tuomet bent iškarto viskam bus galas.

MARIKĖ.

Georg, pamanyk.

GEORG.

Aš dvi nakti maniau apie tai. Ir pirmas — beprotystė, ir antras — beprotystė. Ė, vis viena. **(Skaudžiai).** Vis viena! Tiktai Trūdos man gaila.

MARIKĖ.

Žinoma, jeigu tu del Trūdos kankiniesi...

GEORG.

Tai tu vis gi nori?

MARIKĖ **(linkteri galva).**

GEORG.

Čia gyvybės ir mirties klausimas. Ir tau užteks drąsos būti prie to?

MARIKĖ **(nusigandus).**

Kuomet tu kalbėsi su juo — man čia būti?

GEORG.

Kaip gi? Tu nori dalinties su manim gyvenimu, visomis nelaimėmis, viskuo, o tą valandą, toli gražu ne baisiausią, palieki mane vieną?

MARIKĖ.

Ne, ne, sakau tau, bet męs visi taip pripratome drebėti prieš jį, ir staiga man reikia...

GEORG.

Taip. Jeigu tu to negali...

MARIKĖ.

Na, gerai! Jeigu tat būtinai reikia — gerai!

GEORG.

Bet žiūrėk, kaip tik jis sugrįž... **(Iš dešinės girdėti Vogelreiterio balsas. Georg sunkiai alsuodamas).** Štai jis!

Scena XII.

Tie patįs — Vogelreiter.

VOGELREITER.

Juk tai tikras stebūklas. Tik jųs paklausykite... Trūdos čia nėra? Kur gi Trūda, klausiu?

MARIKĖ **(drebėdama).**

Ji turbūt rėdos, tėveli.

VOGELREITER.

Na, tas gal ir jus užimti! Ką tik prie namų sutikau Gaffkę... Jis man ir papasakojo, kad mūsų senelis staiga atsikėlė, šlubuoja po kambarį ir sakos vestuvių pamokslą pats sakysiąs. A? Tas nestebina jus? Nei kiek iš to nesidžiaugiate?

GEORG.

Hm!...

VOGELREITER.

Na, tu stabmeldis... žinoma... O mūsų mažasis Gaffke tiek tikėjos iš to pamokslo. Toks dabar susiraukęs. Tartum pašautas! Na, ką gi darysi...

GEORG.

Atsiprašau, dėde, bet aš noriu pasinaudoti laisva valandėle ir pakalbėti su tavim...

VOGELREITER.

Vėl kalbos? Ar negali lig pietų palaukti?

GEORG.

Ne, aš turiu pakalbėti su tavim dar lig vestuvių.

VOGELREITER **(nustebęs).**

Ką? **(Nurimsta, šypsos).** Ar nori daugiau kraičio pareikalauti? A? **(Į Marikę).** Na, tai tu jau...

Scena XIII.

Tie patįs — Ploetz.

VOGELREITER.

Ko tamstai reikia?

PLOETZ **(rodo ženklais).**

VOGELREITER.

Stovi ir mirksi kaip višta. Ar liežuvio netekai, ar kas?

PLOETZ.

Negaliu. Tas reikia vienam tamstai žinoti.

VOGELREITER.

Jeigu tai slėpinys, tai prieik tamsta arčiau.

PLOETZ **(tyliai).**

Ką tik senę elgetę sugavau.

VOGELREITER.

Senę? **(Šnairuoja į Marikę).**

PLOETZ **(linkteri galva).**

VOGELREITER.

Kalbėk, Marike, kalbėk su Georgu. Jis labai indomus jaunikis. **(Tyliai).** Kur?

PLOETZ.

Kelnorėje... Nuėjau alaus ant ledo statyti, o ji stovi kampe visai girta.

VOGELREITER.

Ir dabar ji kelnorėje?

PLOETZ.

Taip. Labai jau spiriasi, ragana.

VOGELREITER.

Tuoj sustatyti protokolą ir induoti ją žandarui... Ot ir išsigelbėsime nuo jos. Man reikia išeiti, vaikai... Aš tuoj sugrįšiu...

GEORG.

Neužmiršk, dėde.

VOGELREITER.

Sakau gi tau, kad tuoj sugrįšiu. Einam, Ploetz. **(Abudu išeina).**

Scena XIV.

Morikė — Georg.

GEORG.

Tu visa drebi!

MARIKĖ.

Aš nedrebu.

GEORG.

Juk aš su tavim, Marike. Tau nieko nebus.

MARIKĖ.

Tai gi delto!...

GEORG.

Kas delto?

MARIKĖ.

Taip staiga viskas ant manęs užėjo. **(Sukrunta).** Tai jau jis? **(Po dešinės girdėti bildėsis, žingsniai, pusiau užslopinto moteriškės balso šauksmas).**

GEORG.

Kas gi tęn yra?

MARIKĖ.

Tylėk, del Dievo malonės!

EIGĖTĖS BALSAS **(šaukiantis pagalbos).**

Dukriute mano, dukryte!... Panyte!... Marike!...

MARIKĖ.

Girdi, girdi? Mano motina... Jie tempja ją kaž-kur... Tylėk... Nedaryk durių... Tylėk... **(Šauksmas atsikartoja).**

GEORG.

Nenori tu tęn eiti? Kad ji ir kaž-ką padarytų? Jeigu tu...

MARIKĖ.

Aš... negaliu, aš... bijau!

GEORG.

Gal man nueiti?

MARIKĖ.

Lik čia, lik čia! Tylėk! Jau nuėjo jie. Ačiu Dievui! **(Sukrunta).** Girdi? Girdi? **(Girdėti tolimas šauksmas).** Aš sėdžiu ir nesijudinu, kuomet mano motina manęs šaukias... Ne, tesišaukia, terėkia. Aš jai pagelbėti negaliu... Aš tokia pat elgetė, kaip ir ji... Aš ir gi įsiskverbjau į šiuos namus, bet tas, ką aš pavogiau...

GEORG.

Marike, mieloji! Susivaldyk... atsimink, kas mudviem atlikti reikia.

MARIKĖ.

Taip... taip... taip. Aš rami... ramesnė, kaip visuomet. Visiškai rami. Kas mudviem atlikti reikia? — Ne, ne. Aš nenoriu... Aš negaliu... Aš ir gi nenoriu, nenoriu...

Scena XV.

Tie patįs — Vogelreiter **(duryse).**

VOGELREITER. ...

Girdėjota judu ką-nors? Bildėsį kokį, ar ką?

GEORG.

Kaž-kokius šauksmus. Kas tęn atsitiko?

VOGELREITER.

Et, niekai... neverta nei pasakoti. Senė elgetė... Man reikia tęn pasirašyti. Aš tuoj sugrįšiu. Tuojaus **(išeina).**

Scena XVI.

Marikė — Georg.

GEORG.

Marike!

MARIKĖ.

Tylėk! Nei žodžio! Ana tęn turi eiti savo keliu, o aš — taip-pat savo.

GEORG.

Ką tu nori pasakyti?

MARIKĖ.

Atsimeni, tu pats sakei, kad tai beprotystė. Ir tiesa, tai beprotystė. Viskas, ką mudu darova, viskas, ko noriva... Viskas...

GEORG.

Marike!

MARIKĖ.

Nejau gi tu manai, kad mudu galėtuva būti laimingu? Aš pažįstu tave. Aš žinau, kas būtų. Tu niekuomet nei sau, nei man neatleistum ir manvis gi reikėtų atsitraukti, kad tu vėl galėtum žmogum taptį. Taip tas ir bus.

GEORG.

Kas bus, tą aš aiškiai matau... Marike, aš visas prigulių tau, aš tavo su viskuo, kas manyje gero ar blogo yra. Ir tu žinai tą.

MARIKĖ.

Ačiu Dievui, žinau.

GEORG.

Kad būtų koks-nors būdas — būdo šešėlis — išeiti iš to užburto rato, tuomet būtuva laisvi, mudu galėtuva... bet ką mudu nepadarytuva — niekuomet nepasiliuosuosiva nuo pareigų link šitų namų... niekuomet!

MARIKĖ.

Na, tai ko gi tu nori? Viską, kas brangiausio, dailiausio buvo gyvenime, atidavėva vienas kitam. Nieko daugiau mudviem neliko. Joninių naktis prarėjo, laužai užgęso... ir ant visuomet.

GEORG.

Kas gi bus?

MARIKĖ.

Su tavim? Nežinau. Gal tu ir būsi laimingas, gal ne. Tą tu pats nuspręsi. O aš? Ak... aš pasirūpįsiu savim, nesibijok. Kaip tik bus galima, aš tuoj išvažiuosiu iš čia, ne šiandien, kaip aš norėjau... tą visi patėmytų.

GEORG.

Išvažiuosi? Bet kur?

MARIKĖ.

Iškur aš žinau. Pasaulis platus. Į Berliną, toli, tęn, kur manęs nieks nesuras, dar gi mano Georgas.

GEORG.

O jeigu tu pražūsi?

MARIKĖ.

Nesibijok, aš išbadėjusi elgetė. Rankos mano stiprios. Žiūrėk. Ir širdis šiurkšti. Dirbsiu lig negalint, paskui miegosiu lig kito darbo. Taip ir prasistumsiu.

GEORG.

Išbadėjusia elgete savę pavadinai. Tu žinai, aš toks-pat. Bet mudviejų sąskaitos neužbaigtos. Tavęs laukia nelaimės ir tam aš kaltas. Kad dar gi aš tavęs nebūčiau mylėjęs — o aš mylėjau tave — tas paliks ant manęs visam mano gyvenimui... bet... Na, gerai. Nes mudu abu išbadėję elgetos, sukąskiva dantis ir, šiurkščias pratiesę rankas, pasakykiva: lik sveika!

MARIKĖ **(tyliai).**

Būk laimingas, Georg. Nieko nereikia sakyti... Atleisk man šią dieną. Tu supranti. Kad aš ne taip labai tave mylėčiau, man būtų lengviau. Bet dabar vėl viskas gerai. Dabar aš žinau — visai beturte aš niekuomet nebūsiu, nes vieną kartą ir del manęs degė Joninių laužai. Tik vieną naktį. Vieną kartą.

GEORG.

Marike!

MARIKĖ **(dairydamasi).**

Liaukis, liaukis!

Scena XVII.

Tie patįs — Kristina — Trūda ir paskui Vogelreiter.

KRISTINA.

Arkliai dar nepakinkyti, vaikai? Ką gi tėvelis sau mano? Juk jau laikas.

MARIKĖ.

Anakur, rodos, jis eina, mamyte.

VOGELREITER **(ineidamas).**

Na, važiuojam, važiuojam. Teisybė, tu dar norėjai pakalbėti su manim?

GEORG **(pažvelgęs į Marikę).**

Nereikia, jau viskas paaiškėjo. Ačiu.

VOGELREITER.

Na, tai greičiau, — švarką duokit, man, švarką. **(Meta kurį ir velkas juodą švarką, kurį Kristina atsinešė su savim).**

TRŪDA **(Marikei).**

Na, ką gi? Paklausei?

MARIKĖ **(linkteri galva).**

TRŪDA.

Na?

MARIKĖ.

Vis tai niekai, mažute! Jis tik tave vieną myli. Sako, kad niekuomet, nei vienos nemylėjęs. Ir prie to jis sako būsiąs labai... labai... laimingas.

TRŪDA **(nudžiugus).**

Georg! **(Apkabina jį).**

VOGELREITER.

Na, o tai kas? Glamonėties galėsita paskui. Na, einam, einam, einam!

(Visi eina prie durių. Georgą išstumia Vogelreiteris, jis atsisuka. Tiktai Marikė stovi po kairės, sukandus skepetaitę ir žiūri paskui).

UŽDANGA.

Galas.

Vilnius. I. VI. 1907.

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

sutiktąją moteriškę, bet „sulyg suderinimo įstatų'' (ordine generationis). Bet pats Kampaneli nurodė tai, kame jis nesutinka su Platonu. Sulyg Platono, suporinimas turėjo būti liosuojamas, kad tokiuo būdu nedailią žmoną gavęs nepamanytų priešinties vyresnybei. Platonas manė, kad prie šios loterijos vyresnybė galinti daryti taip, kad dailiausios žmonos tektų labjausiai užsitarnavusiems. Nieko panašaus nėra pas solarijus, nes pas juos apskritai nėra nedailių moteriškių. Fyziškas negražumas tai tik žmogaus apsileidimo vaisius. Prie racionalio auklėjimo negali būti nedailių vyrų ar moterų. „Dalykas tame, kad per fyziškuosius mankštymus ingija jie sveiką odos išvaizdą, tvirtai išplėtotą, lankstų kūną, augštą ūgį, o dailumas anot jų supratimų — tai kūno išplėtojimas ir gyvumas. Jie stačiai nužūdytų tą, kuris užsimanytų pudruoties ar baltinties, ar nešioti dailius bei augštus sandalius ar ilgą šleifą, kad paslėpus negražias kojas. Tokias nesąmones, sako jie, daro mūsų moters iš nieko neveikimo ir tinginiavimo, kurs nusilpnina jas, iš ko jos išblykšta ir kas priverčia jų kūną susitraukti... Tuo ardo jos visą savo prigimtį ir savo vaikų sveikatą''.

Išvengęs tokiuo būdu vienos kliūties, Kampanelė užeina ant kitos, daug svarbesnės, o tai ant ingimtos žmogui išskirtinai lyties meilės. Klausiama: kaip panaikino solarijai tą neįveikiamą vienas antru valdymą? kokiame prietikyje pas juos dirbtinas suderinimas su gamtiniu? Kaip matyti, Kampanelė nelabai pasitikėjo ingimtuoju instinktu, nes pas jį gamtinis suderinimas pakeistas visiškai dirbtinuoju. Meilės jausmas nors dar nevisai išvaryta iš solarijų, bet užtai atstumtas visų gyvenimo sutvarkymų paskutinėn vieton. Solarijai pripažįsta meilėje tiktai draugiškuosius prietikius, jausmingumas retai juos užimąs. „Jei kas jų karštai pamylės moteriškę, tai jiems leidžiama kalbėties ir juokauti, dovanoti vienas antram gėles ir vainikus, pavesti eiles. Tačiau, jei numanoma, jog jų vaikai nekokie būsią, tai lytinis prietikis nieku būdu neleidžiamas, jei bent ta moteriškė nėščia būtų (tuomet reikia vyro sutikimo) arba beveislė''...

Pašalinę tokiuo būdu mažiausią seksualio subjektivizmo intekmę vaikų gimdyman, solarijai įspraudžia tą procesą vison eilėn rūščių sąlygų, kurios, anot jų, apdraudžia visų-sveikiausias kartas. Prie tokių sąlygų priskaitoma pirmon eilėn jaunimo susiturėjimas nuo lytinių prietikių. Neturėję lytinių prietikių ligi dvidešimties vienų metų visų gerbjami ir apdainuojami hymnais viešuose susirinkimuose. Ypatingai garbingu skaitos susiturėjimas ligi dvidešimties septintų metų. Ar šiaip ar taip, vaikus „gaminti'' gali vyras nejaunesnis dvidešimties vienų, o moteriškė — devyniolikos metų. Senos matronos ir senesnieji viršininkai sulaiko savo dorine intekme jausmingumą gašlesniųjų, kurie slapčiomis prisipažįsta peranksti pajutr patrauki mą.

Vaikų gimdymą prižiūri „vyriausias gydytojas'', Meilės triumvyro klausąs. Jų nurodomasis dirbtinasai pritaikinimas yra tame, kad valdininkai nutardavo, kas tinka vaikams gimdyti o kas ne, ir kokie vyrai bei moters tinka sulyg jų kūno sudėjimo geriausia vienas prie kito.

Apdraudę tokiuo būdu lyties, ūgio bei temperamento prietikius, solarijai apstato dar lytinį prietikį tūlais hygienos reikalavimais. „Skaitoma labai didele nuodėme, jei tėvai tris dienas prieš susituoksiant neužsilaikė iš visų atžvilgių padoriai, nesusilaikė nuo kokio-nors blogo darbo ir nebuvo išpažinties''. Toliau seka astrologiniai spėjimai sulyg žvaigždžių, kuo Kampanelė labai interesavos.

Tuose gi atsitikimuose, kuomet moteriškė, nežiūrint suderinimo palieka bevaikė, ją sutuokia su kitu vyriškiu. Jeigu gi ir tuomet pasirodytų beveislė esanti, tai patenka visų vyrų vartojiman ir atimama iš jos toji pagarba, kuri suteikiama matronoms kartos pratęsimo taryboje, šventinyčiose ir prie stalo. Kitoje vietoje Kampanelė kalba dargi apie kažkokias „nudalintąsias moteriškes'', prietikiai su kuriomis jokių papročių nereguliuojami.

Po rūpesnių apie gerą užveisinimą iškįla rūpesniai apie sveiką ir normalį nėščios metą. „Nėščios pastojusios moteriškės dvi savaiti susituri nuo visokių judėjimų, paskui pamažėl pradeda imties lengvo fyzikinio darbo tam, kad geriau vaisius papenėjus ir sustiprinus ir nublatos didina darbą. Valgo jos tiktai tą, kas, sulyg daktaro nurodymų, labjausia naudinga.'' Valgiu solarijai labai rūpinasi, skaitydami gerą valgį ir normalį maitinimąsi didžiuoju fyzikinės bei moralės sveikatos akstinu. Indomu matyti, kaip solarijai išrišo vegetarianizmo

(T. b.)

NUO REVOLIUCIJOS Į APATIJĄ.

1905—1906.

Vidurvasarį 1905 m., beeinant Panevėžin, radova miške daugybę žmonių, kurie dirbo. Męs sustojova pasilsėtų. „Sunku dabar gyventi'', prabylo vienas, „žemė ir miškai ponų ir valdžios rankose, žmonėms reikia visokios mokestįs mokėti, o žmogus neturi nei kur gyvulio pasileisti. Sako, kad Panevėžyj yra 300 socialistų, kurie prieš ponus eina; jei tik jie pradėtų, tai atsirastų pas mus ne 300 kas jiems padėtų''... Slinko taip toliau vasara, o kartu klujojo tarp žmonių visokios sujudimo mintįs. Gyvenau aš tais metais viename dvare, netoli Troškūnų miestelio. Dvaro bernai dažnai iš kermošių parsinešdavo poperiaus lakštelių, prirašytų prieš valdžią, ponus ir kuningus. Išgirsdavome, kad tęn sakė „pamokslą'' maištininkai ir išdaužė monopolį. Latvijoje sujudimas. Artinosi rugepjūtė. To tai dvaro, Ukmergės paviete, sugrįžo pusryčio rugius pjovę darbininkai. Iš kažin-kur pasigirdo šūviai. Bernai pradėjo rengties kur tai, o vyresnieji dvaro tarnai išsislapstė. Būrys darbininkų su kokiu tai geltonplaukiu nudrožė Troškūnų miestelin bešaudydami. Ant rytojaus pradėjo rinktis bernai, kurie kartu su „maištininkais'' prikalbinėjo kitų dvarų darbininkus, kad nedirbtų jei ponai nepadidins algos. Sujudus žmonėms antroje, rodos, dienoje privažiavo pilnas dvaras visokių valdininkų, — išklausinėjo kumečius ir kelius surišę nuvežė Ukmergėn kalėjiman. Vienok tas neišgasdino kitų, o tik drąsumo pridavė. Valstiečiai nebėjo kelių taisyti, mokesčių nemokėjo ir niekas jų nedrįso judinti. Nors kai-kuriuose miesteliuose ir buvo kareivių kraštui malšinti, vienok dažnai tose pačiose vietose vakarais atsikartodavo su vėliavomis vaikščiojimas ir sujudimo dainų dainavimas. Visokie slapti raštai buvo skaitomi, nežiūrint, kad kuningai ir bardavosi. Sujudimo bangos apėmė visą šalį. Rudenyj viskas viešai pasirodė: Susirinkimai dideliais būriais buvo atliekama, prakalbos sakoma, atstatinėjama rusai mokytojai, piningai ginklams renkama. (Rinko soc.-dem. ir demokratai.) Pagaliaus valstiečiai pasiuntė išrinktus žmones Vilniaus seiman, kad nutartu kaip šaliai valdytis. Vilniaus seimo nutarimai buvo atspausti ir šventadieniais ant rinkų atstovų skaitomi. Bet staiga skrajotojų-kareivių būrio su armotomis, kurs perėjo per visą mūsų šalį skersai ir išilgai, tapo nuslopinta. Sujudimo veikėjai kalėjimuos kemšama, triobos intariamų žmonių armotomis sušaudoma, neišpasakyti ir nekaltų žmonių kankinimai, kareivių vogimai. Visi išsigando. Toks tai buvo metų galas.

1906—1907.

Taip tai visas Lietuvos kraštas pasijuto beėsąs rankose skraidytojų-kareivių būrio su armotomis ir valdžios naujų tarnų, kurių ligšiol nebuvo, — o dabar visi didesni miesteliai kimšte prikimšti. Su antstoliais tie nauji tarnai naktimis trankydavosi po kaimus: plėšė, vogė įsilauždami į gyvenimus, išgąsdindami moteris ir vaikus. Atsirado bausmės užu išplėšimą 1905 m. monopolių, užmušimą valdininkų ir šiaip palaikančių valdžią žmonių. Kai-kuriose vietose (Suvalkų gub.) valstiečiai išsigandę nutarė per sueigas išduoti valdžiai kurstytojus. Artinosi 1906 m. pavasaris ir vasara. Suimtieji žmonės pradėjo iš kalėjimų sugrįžti. Atsirado laikraštis „Naujoji Gadynė''. Vėl prasidėjo tvarkymas suirusių kuopelių, skaitymas ir platinimas šventadieniais už piningus minėto laikraščio, darymas slaptų susirinkimų, pasikalbėjimų, susinešimas su dvarų darbininkais ir kėlimas strėikų, jeib tik parodyti valdžiai, kad viskas tebėra neišnaikinta. Kuningai sujudo. Pradėjo keikti „Naujosios Gad.'' skaitytojus ir platintojus, klausinėdami net per išpažintį: ar neskaito netikusių raštų. Socialdemokratai vertė kalnus ant kuningų, kad jie iškraipytojai Kristaus mokslo, valdžios ir ponų tarnai. O senesnieji draugai galabijo valdžios tarnus, policistus, ar už danešimus; kartais sako, kad ir visai nekaltai. Daugumas prastų veikėjų, bet gabjų vaikėzų plėšdavo ir monopolius, jeib pragyventi turėtų iško. Iš tokių tai žmonių susidarė paskiaus įvairios jėgų sriovės, net pasiturinčius ūkininkus plėšti. Yra man žinoma, kad daugumas tėvų verkė, matydami savo vaikų tokį išklydimą, — kiti išsižadėjo vaikų, kuningų prikalbėti, nors lig laiko.

1907—19...

Artinosi rinkimai 2 Valstybės Dūmon. Socialdemokratai susipyko del kokių tai niekų su demokratais. Laikraščiuose pakilo smarkiausi barniaiginčai. Atamenu per vieną socialdemokratų konferenciją Panevėžyj centro komiteto atstovas iš Vilniaus prikalbinėjo draugus, kad platintų paskalas, idant neskaitytų „Lietuvos Ukininko'', o išsirašytų „Skardą''. Veikiančios kuopelės dar gyvavo ligkol socialdemokratai turėjo kasoj piningų, surinktų 1905 m. nuo sodžių sermėgių, o kai nebeteko, tai nebežinojo kas daryti toliau, jeib valstiečius dvasiškai gaivinti. Yra žinoma, kad keletas draugų ūkininkų socialdemokratų spruko Amerikon su surinktais maištui piningais. O ar kas davė atskaitas kiek buvo surinkta pinigų judėjimo reikalams? Kokiems reikalams kiek išleido? Ar žino kas, kiek žėdnas rinkikas surinko piningų? Vargiai. O tai dirbo veiklesni labjau žinomi **Tautos Sūnųs!**.. Žmonės nesigailėjo, ypač 1905 m., duoti judėjimo reikalams ir davė gausias aukas. Man pačiam teko girdėti 1907 m. pavasaryj, kad socialdemokratų kasoje buvo 2000 rublių. Ar žinoma tie piningai? Daugumas pasiteisinimų iš socialdemokratų pusės man žinoma, bet tai vargiai ką jie užganėdins. Tai tik būtų be naudos, kad kas jų ir jieškotų. Pasilieku tylus, kad tie jauni sūnųs ir dukterįs mūsų tautos rastų ramybę ateities darbe. Vienok dar. Kiti dar tikėjosi, kad galima dar šis-tas nuveikti ir dirbo slaptai, kol neatsidūrė šiaurės kraštuose ar katargoj. Tai kokius-gi įspūdžius paliko anie minėti metai? Vieniems ašaras, kitiems nuskynė rytų ar pietų žemės kraugeriai (kazokai) amžinai rūtų vainikėlius (tai suvalkiečių daugiausia dukterims teko). Vieni džiaugiasi, kad nuo ponų atsiėmė plotus ganyklų ir jie vėl laukia dar tokių metų; jaunųjų radosi slaptį rateliai, kurie ir ligšiol gyvuoja, turi kningynėlius, laikraščius, daro kartais susirinkimus, — gabesnieji sodiečiai sergėja kuningiją, kad nemergeliautų, barasi smarkiai su kuningais, kurių gana daug daugiau atsirado, skaito kningas, laikraščius. Mokslus einančioji jaunuomenė, gana jau nemažas skaitlius, su pagalba draugijų rengia vakarus, rūpinasi lietuviškai pramokti, renka dainas, pasakas, priežodžius, lankosi kaimuose, daugumas negirtuokliauja, nerūko, renka Vilniaus Tautos namams aukas. Draugijos ir šiaip žmonės šelpja talentuotus žmones, kurie eina į mokslus, ir tikisi nuo jų sulaukti garsių žmonių, kurių veikalais ateityje galėtume didžiuotis. Bet didesnis skaitlius lietuvių, tai užsiganėdina degtine; jiems mažai kas rūpi.

Gerulis.

SZEKSPIRAS.

Kiekvienam apšviestam, ar bent apšvietos jieškančiam žmogui, Šekspiras yra girdėtas, beveik kiekvienas toks žmogus yra skaitęs, jei nevisus, tai bent svarbjausius jo raštus. Kiekvienas yra girdėjęs ar matęs jo veikalą „Hamletą''; ir mūsų inteligentija tai gerai jau žino: kas jis buvo, ką veikė ir kada gyveno. Bet yra daugelis žmonių pradedančių dar tik rinktis šviesos spindulius; tiems Šekspiro vardas da apsuptas tebėra senovės ūkais, o jo veikalai — suvisai nežinomi. Šiame straipsnelyj męs bandysime peržvelgti kaip jo gyvenimą, taip ir jo veikalus. Šekspiro gyvenime yra daug vietų, kurias biografams nepasisekė ištirti; yra dar ir veikalai, kurie nėra galutinai kritiškai apčienyti; bet tai mažmožės. Męs prisilaikysime tik to, kas yra biografų ir kritikų galutinai nustatyta, nors nustatytų faktų yra nedaug.

Kada tikrai Viliumas Šekspiras (William Shakespeare) gimė — nežinia. Yra tik protestoniškos bažnyčios Stratforde kningose pažymėta, kad jis krikštytas 26 balandžio 1564 m. Anglijoje tuomet buvo paprotys naujagimius krikštyti į trečią dieną; bet pasitaikydavo, kad krikštydavo ir vėliau. 23 balandžio, kaipo Šekspiro gimimo diena, yra tik spėjimu. Jo tėvas buvo ūkininko sūnumi; bet pats neapdirbinėjo žemę, o tik apdirbinėjo odas, išdirbo pirštinaites, taipgi užsiėmė ir vertelgyste. Jis prekiavo šeriais, grūdais; pardavinėjo mėsą, net užsiėmė ir miško prekyba. Kada jam prekyboje gerai sekėsi, jis vedė Marę Arden, gana turtingų tėvų dukterį, iš kurios ir gimė garsusis poetas ir dramaturgas. Tėvas vis kilo augštyn. Kuomet Viliumui buvo sukakę tik ketveri metai, jo tėvas užėmė gana žymią vietą miesto savyvaldoje, ir jis jau vadinosi Stratfordo „mėru'' (majoru). Jo turtas tuomet nešė į 500 svarų sterlingų; pagal dabartinės piningų vertės, tas lygintųsi į 2500 svarų (apie 25,000 rublių). Toks laimingas tėvų gyvenimas tęsėsi, iki Viliumui sukako 14 amžiaus metų. Paskui tėvui pradeda nesisekti ir jis inpuola į neturtą. Tokiu būdu Šekspiro kūdikystė prabėgo ištekliuje.

Yra pasakojama, kad tėvas anksčiau pražūdė turtą ir kad Viliumui labai anksti prisiėjo užsidirbti duoną; dar kiti pasakoja, kad Viliumas 1575 m. iš Stratfordo atvyko į Kenilwortho pylį, kad prisižiūrėti švenčių iškilmėms ir lošimams, kuriuos didžiūnas Leisteris surengė karalienės garbei. Ant kiek tas teisybė, męs nežinome; žinome tik vieną, kad Viliumo auklėjimas ir mokinimas buvo nekokis.

Miestelyje buvo tik viena latiniška mokykla, kurią jis ir lankė. Kiek metų jis toje mokykloje išbuvo ir ką išmoko, męs taipgi nežinome. Toje mokykloje galima buvo išmokti rašyt, skaityt ir skaitliuot; bet taipgi truputį ir latinų kalbos. Viliumas, turbūt, nelabai atidžiai mokinosi, nes vėliau jis karčiai juokėsi iš tos mokyklos su jos barbariška latinų kalba.

Apie 1586 metus tėvas nustoja turto ir inbrenda į skolas; bet ką tuomet veikė sūnus, mums nežinoma. Reikia manyti, kad jis prigelbsti tėvui įvairiuose amatuose, ar gal užsiima vaikų mokinimu, ar gal dirba pas vietini juristą, nes vėliau pasirodė, kad Šekspiras gana gerai pažinojo teisės. Bet viskas šitas yra tik spėjimu. Tikru faktu yra tas, kad tuomet, kada tėvas buvo apverktiname padėjime, ir kada Šekspirui sukanka vos tik 18 metų, jis veda sau už moterį merginą Oną Gesve, kuri vyresnė už jį net 8 metais. Šekspiras vedė ne delto, kad nuo tėvo atsiskirt, bet delto, kad buvo verčiamas vesti tą merginą suvisai del kitos priežasties: mat po vestuvių į šeštą mėnesį jis susilaukė dukterį...

Ar buvo Šekspiras šeimynoje laimingu, nėra žinoma. Net negalima išskaityti iš jo veikalų. Vienur jis vienaip kalba, kitur kitaip. Į tris metus ženybinio gyvenimo jis susilaukė trejetą vaikų; paskui gana smarkiai susipyksta su intekmingu teisėju ir puritanu — ponu Tomu Luci; o iš kitos pusės neturtas daro Šekspirų gyvenimą Stratforde negalimu ir Viliumas persikrausto Londonan. Kada tikrai ir su kokiu tikslu Šekspiras persikraustė Londonan nėra žinoma. Žinome tik, kad prieš tai buvo atsilankęs pas Šekspirą aktorius Richardas Berbedžas ir gal būt jis ingundė Šekspirą užsiimti aktoryste. Reikia žinoti, kad viešpataujant Anglijoje Elžbietai, aktorių padėjimas buvo geras, — jie gerai uždirbdavo. Tuomet būdavo labai pageidaujami ir lošimai, tai yra lošimų aktoriai. Gali būt, kadir pirmiaus Šekspiras tą žinojo ir bandė šįbei-tą rašinėti; vienok niekas nėra užsilikę.

Prieš-pat Šekspiro atsikraustymą Londonan tik-ką buvo užsibaigus karė tarpe Ispanijos ir Anglijos, kuri gręsė ir protestoniškai religijai ir tautiškai Britanijos liuosybei. Tuomet buvo pakilusi visos tautos dvasė; draugija reikalauja naujų takų ir iš savo tarpo išstūma visas spėkas. Šekspiras įžengė į labai margą draugiją, apimtą plataus judėjimo dvase. Teatras gi tuomet lošė kuone svarbjausią rolę liaudies gyvenime; nes tai išreiškimo visų liaudies geidulių vieta. Šekspiras Londone iškart, tur-būt, griebėsi įvairių darbų; bet greitai jis pradėjo teatrui tarnauti. Aktoriai tuomet daugiausiai būdavo ir lošimų autoriais; jų veikalai labai retai būdavo atspausdinti, ir jie pasilikdavo tik trupų savasčia. Aktoriai nedarydavo jokių su veikalais ceremonijų ir sulyg savo noro indėdavo savo žodžius, pagaliaus ištisas scenas ir aktus į svetimus veikalus. Vieni aktoriai nuo kitų skolindavo tėmas ir perdirbdavo saviškai. Apie plagiatą čion nebuvo jokios kalbos.

Kokiu būdu Šekspiras dasigavo teatran ir kaip jam iškarto tęnais klojosi, mums nėra tikrai žinoma. Vieną faktą męs turime: tai Gryno priešmirtinė išpažintis, kurioje jis skundžiasi ir išmėtinėja visuomenei, kam ji (visuomenė) jį taip greitai pamiršo, del kokios tai „varnos'' (suprask: Šekspiro), kuris skaito save padrebintoju visos Anglijos scenos. Mat Šekspiras greitai užkariavo sau gerą padėjimą, ingavo autoritetą ir aktorių bei publikos meilę. Greitai jis ingavo teisę valdyti teatro repertuarus, kas labai ir inpykino Gryną, kuris taipgi buvo nemenku dramaturgu.

Šekspiras iš-pat jaunystės buvo gana taupus ir niekad bereikalingai nemėtydavo piningų; jis kartais užsiiminėdavo piningine spekuliacija. Iš to viso, o taipgi ir iš honorarų ir iš dovanų jis gerokai praturtėjo, ir pradėjo susipirkinėti savo gimtinėje, Stratforde žemes. Tuom-pat laiku jo tėvas, suprantama, ir jis ingauna dvarponystę ir herbą, kas taipat nemažai kaštavo ir triūso ir turto. Ant galo jis nusiperka Stratforde namus ir žemę, kurie jam atnešdavo į metus nemažiau dviejų tūkstančių rublių.

(Užbaiga bus.)

P. Norkus.

TAIP YRA NUNAI.

Pekla pripildyta gerų sumanymų,
Tankiai gerą semia iš purvino šaltinio;
Ir kiek keiksme yra gerų linkėjimų,
Tiek laiminime rasi keiksmo kasdieninio.

Bet tatai gyvenimui visai nekenkia —
Daugelis žmonių naudoja smarkiausius nuodus;
Ką vienas giria, kitas gi tą-patį peikia;
Vienas prastas visai, kitas labai išdidus.

Per amžius buvo taip, taip yra nunai:
Jei vienas kvailas, kitas esti išmintingas,
Nors tas ir kitas, abu numirs, žinai —
Bet vienas silpnas, kitas gi galingas.

J. Tvanas.

pe'', tai vis mūsų naujesni reikalai, kurie mums šiandien ir labai būtų sugadu turėti skyriumi išleista.

Kadangi šiemet sueina 15 metų nuo T. M. D. inkūrimo, tai regisi ir labai vertėtų išleisti kokį jubilėjinį, rinktinį išleidimą paminėjimui. Atsišaukus, kuopos, regisi, apsiimtų surasti pragumus parūpinti kiek extra piningų tokiam išleidimui.

T. M. D. reikalai yrėsi pirmyn labai lėtai, tykai, bet tame daug prisidėjo įvairųs dalykai iš šalies, nes turint reikalus ar susinešimus su kitais, taip nesiseka, nesiklijuoja viskas, kad ir bile kam ingristų. Kad pagarsinti ištraukas iš laiškų susirašinėjant reikaluose, tai visuomenė pamatytų, kiek kiti prisidėjo apsunkinti ir trukdyti vedimą reikalų. Aš nepamenu jokį reikalą per metus, kad nebūtų turėję rašinėti po kelis kartus, kur, rodosi, parašius vieną laišką buvo galima gauti atsakymą ar atlikti reikalą. Po praėjusiam seimui, rodosi, buvo galima į kokį mėnesį laiko, kad susirašyti tarp savęs ir susižinoti, o mums tuomi tarpu perėjo ir keli mėnesiai, kol šiaip taip susižinojome ir susitvarkėme. Bet ir apie tai geriausias dalykas bus nutylėti.

Bet vis gi T. M. D. reikalai apskamai imant, yra daug geresniame stovyje, negu kad pašaliniai arba laikraščiai bando juos matyti. Nepaisant silpno finansinio stovio po praėjusiam seimui, inplaukimai iš kuopų parodo vis gi diktoką krutėjimą: kitur buvo rengiamos paskaitos, perstatymai, susirinkimai ir t. t. — tai vis neapsistojimas. Žinoma centro valdybai nepasisekė padaryti kuopose didesnį subruzdimą, kokio pasitikėjo, suteikiant nariams Dr. A. Garmaus raštus prieš seimą. Regisi, kad gana teisingai buvo laukta, kad pradžioje balandžio (kaip buvo mums pižadėta) gavus tuosius raštus, kuopose pasirodys daugiau gyvybės, mokant savo duoklės, gaunant naujus narius, rūpinanties apščiau dalyvauti seime ir kituose reikaluose.

Jeigu pasakyt porą žodžių apie save patį, tai matant, kaip seniau kai-kurie mūsų laikraščiai sudavo T. M. D., kaip jie nepraleisdavo mažiausios progos, kad jai lopą prisegti, ar blogoje šviesoje parodyti, išrinktas pernai į viršininkus, aš daviau sau žodį, neduoti tiems laikraščiams progos T. M. D. bjauroti ir tame aš savo atsiekiau. Kaip visur, taip ir pas mus buvo nesutikimų, dalykai nėjosi kaip vertėtų, kai-kuriuos dalykuos teko ir gana aštriai susiremti, bet aš visados velijau atlikti tą tarp savęs, tyliai, negu išleisti aikštėn, nors kaip kame parsiėjo ir labai dantis sukandus tylėti. Taigi nors tyliai, bet kuopos krutėjo, o seniau teko patėmyti, kad nariams prisiskaičius visokeriopų užpuldinėjimų, juos apima apatija, neužsitikėjimas, rūgojimas ant visko, kad paskui nei artyn prie jų negalima prieiti, nei su jais susiprasti. Bet kiti lai laikysis kitokios politikos.

Santikiai su TMD. kuopomis Europoje turėtų but geriau sutvarkyta, negu kad buvo iki šiol. Iki šiol buvo bandoma turėt centrą europinių kuopų Paryžiuje: jos į minėtąjį centrą sumoka piningus, o centras su tais piningais veda visus reikalus, kas jau atrodo mums bereikalingu eikvojimu piningų, sumokėtų knygų išleidimui. Geriau kad jos viską stačiai atliktų su T. M. D. centro valdyba, nes tada viską geriau sužinoti galima. Dabar centro sekretorius negali žinoti, kiek kuris narys į kurią kuopą mokėjo, ir kiek kam kningų duoti. Taipgi Europos T. M. D. kuopų atskaitoje randasi rokunda 32 frankai, 25 santimai už nurašymą Dr. A. Garmaus paskaitų, kurią T. M. D. centro valdyba nepripažino, nes nematė, kam ji būtų reikalinga. Mums galėjo priduoti originalą, taip kaip ir antrojo Dr. A. Garmaus rašto: „Motina''.

Teko turėti pasiskundimų, kad kitos organizacijos aukavusios Dr. Kudirkos raštų išleidimui, negavo jokio atlyginimo. Kai-kuriuos atsitikimuos tapo į kningas intraukta kaipo paprasti paaukavimai, taigi nieko už tai nebuvo siunčiama. Kiti prisiunčiant piningus nepažymėjo, kad jie nori gauti raštais atlyginimą, taigi kningose ir pažymėta tiktai kaipo aukos.

Prie manęs kreipėsi kelios Philadelphijos organizacijos, kad jos nieko negavusios. Taip Lietuvių Laisvės Kliubas davęs $20, o nieko negavęs; Šv. Antano Dr-stė davusi — $50, taip-pat nieko negavusi; Olgerdo D-ė davusi $25, ir gavusi tiktai du neapdarytu tomu, Dr-tė Lietuva (Frankforde) davusi $17, o gavusi tiktai du apdarytu tomu. Kadangi sekretorius nerado nieko kas-link tų draugysčių centro kningose, tai neliko nieko daugiau, kaip tik viską perduoti seimui. Iš savo pusės patarčiau visados užganėdinti tokias mūsų organizacijas, kurios paremia visokeriopus sumanymus, ir galima pasitikėti, kad ir ateityje, jos ne vieną dalyką gausiai parems.

(Toliaus bus).

T. M. D. pirmininkas

V. Daukšys.

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

71. Pasakyk penkius dalykus, kurie turi intekmę ant oro mūsų krašte.

72. A, B ir C turi iš daikto ūkę(farmą), vertą $4,500. Del A priklauso 2/5 ūkės, ir C turi 1/3 tiek kiek A. Kiek verta yra B dalis ūkėje? (Galima rišti su pagelba algebros).

73. Kas ant svieto riebjausis?

74. Vandenyje neskenda, ugnyje nedega ir žemėse nepuva. Kas?

75. Be ko niekas negali būt?

R. Baltrūnas.

IŠRIŠIMAI IŠ N 22:

61. Aguona.
62. Tas-pats laikas.
63. Svuogūnas ir krienas.
64. Tamsumą.
65. Dienos šviesa.

Išrišė gerai:

V. Bernotas iš Worcester, Mass.: 61, 62, 63, 64, 65.

J. Gizevičius iš Edwardsville, Pa.: 63, 65.

Marė Ancerevičiutė iš New York City: 61, 62, 63, 65.

F. Mikelionis iš New Britain, Conn.: 61, 62, 65.

M. Paužolienė iš Philadelphia, Pa.: 61, 63, 64, 65.

P. Balčiūnas iš Detroit, Mich.: 61, 62, 63, 65.

J. Mikaitis iš E. Arlington, Vt.: 61, 62, 63, 64, 65.

Vietines Žinios.

— **Tramvajų peštukai**. Aną panedėlį Long Island City court'e magistratas J. A. Leach pasmerkė suvirš 20 peštukų, kurie buvo nedėlioj areštuoti įvairiose vietose ant stritkarių už sukeltas riaušes, įžeidimus moterių ir merginų bei kitokias gecas. Vienus peštukus nubaudė po $3, kitus po $10, o du pastatė žėdną po $300 kaucijos ir eis augštesnin teisman. Areštuoti visi jauni vaikėzai nuo 17 iki 19 metų. Suima juos taip vadinamas „strong arm squad'' (stiprios rankos skvada) detektivai.— Peštukams šiemet jau riestai einasi.

— **T. M. D. susirinkimas**. T. M. D. 3-čia kuopa šaukia poseiminį susirinkimą, kurieme delegatai išduos nuo seimo raportą. Susirinkimas atsibus p. Draugelio salėje, 23 d. berželio, nuo 3 val. po pietų.

— **Laisvamanių kuopos** susirinkimas atsibus 19. berželio, nuo 8 val. vakare, po No. 372 Bedford ave.

— **Pasimirė lietuviai**: 1. Juozas Matulaitis, 191 Frost str., 12 metų, nuo reumatizmo. 2. St. Bušma, 26 Little str. 3. Anelė Vaštarienė, 321 Plymouth str. 36 metų. 4. Juozas Novackas, 97 No. 4th str. nuo konvulsijų. 5. Kar. Savukaitis, 51 Box str. 46 metų, pneumonia. 6. P. Laukaitis, 280 Wythe ave. bronchitis. 7. P. Arbašauskas, 148 Clinton ave. Maspeth, pneumonia. 8. Juozas Papeika, 95 So. 1-st str. 71 metų, prostatitis. Visi šie palaidoti ant Šv. Traicės kapinių. 9. Sofia Vitkauskienė, 55 Hudson ave. 34 metų, tuberkulozu. Palaidota ant Kryžiaus kapinių.

P. Butkus.

— **„Genovaitė''**. Maspetho dailės mylėtojai jau nusamdė McCaddin salę vaidinimui „Genovaitės'' ateinantį rudenį.

TANKIAU PLAUKIME KŪNĄ.

Žmogaus sveikata daugiausiai remiasi ant švarumo bei gryno užsilaikymo gyvenime; kuris žmogus mėgsta švarumą, tasai džiaugiasi su sveikata ir doru gyvenimu, kas yra brangiausių dalyku kiekvienam žmogui.

Žmogus, kuris brangina sveikatą, privalo tėmyti, kad nevien gyvenimo kambarys būtų čystas, bet reikia akyliai daboti, kad ir žmogaus kūnas, ypač oda būtų čysta. Naujosios gadynės mokslai, kaip ve sakysim chemija, medicina ir fyziologija patyrė, kad žmogaus kūnas susideda iš daugelio bilijonų mažyčių gyvų celių, kurios be paliovos juda, tai yra maišosi celės, tarsi uodų pulkas prieš lietų ore siuva; tos celės žmogaus kūne — viena eina iš savo vietos, o kita jau tą vietą užima.

Žmogus, kuris neplauna tankiai savo kūno, tai užleidžia odą įvairiomis nečystomis dulkėmis; per tūlą laiką odos paviršiuje celės apsivelia sutromis, — ir kai tos celės, savo įstatymą pildydamos, ineina giliau į kūną ir užkrečia sveikatą, tada jau žmoguje gema daugelis ligų, ir vien delto, kad žmogus neplovė tankiai savo kūno bei odos.

Dr. Howard Power, skaitydamas lekciją Massachussetts homeopatų ligonbūtyj, sako, jog nuplovimas kūno reiškia sveikatos stiprumą ir žmogaus rūpestį, kad ilgiau galėtų ant šios pasaulės gyventi.

Kūnas reikia plauti mažiausiai sykį ant savaitės, o vasaros laiku gerai yra del sveikatos, jei žmogus plauna savo kūną kas àntra diena. Vasarinės maudynės yra vaistai palaikymui sveikatos; žmogus, turėdamas laiko vasarą privalo tankiau eiti maudynėn. Nėra geresnių chemiškų vaistų sveikatai, kaip jūrių maudynė. Maudynėn einant nereikia perdaug privalgyti, nes vandens spaudimas reikalauja nuo žmogaus liesumo-lengvumo; geriausiai iš maudynės išėjus valgyti bananus, orenčius ir kitus vaisius, kurie turi didesnę dalį krakmolo savyje ir priduoda kraujui riebumą, kas ir sveikatą padidina.

Mikas Stakėnas,
So. Boston, Mass.

„VELNIO'' EVOLIUCIJA.

(Tąsa.)

Zacharijaus kningelėj mes randame antrą sykį paminėta apie šėtoną. Zacharijus pasakoja apie savo matymą. Anot jo, žydų „teisingasis vyras'', Jėzus Navinas, stovįs priešais Viešpaties angelą ir laikąs dešinėje rankoje šėtoną. Šėtonas būk kaltinąs Jėzų Naviną, o Viešpats teisinąs. Šičia mes šėtoną matome pavidalė šnipo ir prokuroro.

Iš augščiaus perskaityto mes matome, kad velnias tebėra be formos. Tiktai mažai kam žinomoje kningoje Einošiaus gyvenusiojo I-ame amžiuje prieš Kristaus gimimą, randame aprašytą velnią visoje jojo formoje: su visais savo neprielankumais, bjaurumais, begaline spėka, žiaurumu jojo būdo, su uodega, ragais, su pragarine liepsna. Iš to viso galima ir manyti, kad Einošius savo vaidentuvėje ir sutvėrė žydiškai-krikščioniską velnią.

Tais laikais Rytų šalyse (Azijoje) žmonės buvo pripildyti visokių fantazijų; todel ir Einošiui greitai pavyko savąją fantaziją indėti į lūpas ir smegenis kaip Maižiaus, taipgi ir kitų, apie ką anie dar nebuvo ir sapnavę. Maižiui prikergė šituos žodžius: būk angelai, anot jojo, nusileisdavo ant žemės prie moterių, kurios gimdydavo nuo jųjų milžinus, o Dievas užtat angelų nenubaudė.

Einošius rašo suvis ką kitą: 200 angelų buvę išmesti iš dangaus ant žemės užtai, kad nusileisdavę prie moterių ir įstumti tamsos gilybėn iki „teismo dienos'', o nuo jųjų susigyvenimo su moterims, gimę ne milžinai, bet piktieji, kurie išplatinę paleistuvystę.

Keliaudamas Einošius, dvasios pavydale, po dangų ir ant žemės, sutikęs pakeliui nubaustuosius angelus, kurie maldavę Einošiaus, kad jisai užtartų už juos prieš Dievą; betgi Dievas atsakęs Einošiui, kad jokios dovanos aniems nebus.

Einošiaus kningoje velnias pasirodo, kaipo medžiotojas ir baisuolis, su savo čiela gauja pagelbininkų. Žydų rabinai pradėjo iš savo lengvos rankos rašyti visokias nebūtas pasakas ir eiles apie velnią, suvis iškraipydami senąjį įstatymą, padavimus, pilnus visokių šauksmų apie gerą ir blogą.

Tikroji mintis rašytojų apie velnią, priešinga Dievui, pirmiausiai buvo krikščionijos priimta. Povilas apaštalas rašo, kad velnias vaikščiojo kaipo levas staugdamas ir jieškodamas ką praryti. Evangelistai davė šėtonui vardą žėdnas saviškai: Motiejus vadina jį „neprieteliu''; Lukošius — tiesiog velniu; Morkus — šėtonu. Žodžiu sakant, šėtonas tuom laiku turėjo daug pavardžių: velnias, belzebubas (t. y. biesų kuningaikštis) liuciferas — vadas sukilusiųjų angelų, ir t. t.

Kaip manė Kristus apie velnią? Motiejus perduoda sekančius Kristaus žodžius: „Eikite nuo manęs prakeiktieji į ugnį amžiną, kurią paruošė velniai ir jo angelai.'' Tuos žodžius Kristus pasakė, kalbėdamas su mokiniais ir pasakodamas jiems apie būsiantį Viešpaties teismą, kur sėdintieji po karaliaus kairės ir išgirs tuos žodžius. Kristus priminė apie velnią, — kaip sako A. A. Bers, kurio kningą „Gamtinės historijos ruožtas'' turime prieš save,— tik retkarčiais delto, kad matė žmonijos į velnią ir kitas panašias fantazijas įsitikėjimą, o išdalies kad geriaus Jį suprastų kalbant apie nelaimingus žmones, apie palaiminimą pavargusiųjų ir turčių kančias. Kristus, kalbėdamas su savo mokiniais, kaip augščiaus sakėme, nenorėjo atmesti žmonijoje išsiplėtojusios fantazijos, su kurios pagalba Jam pavyko atkreipti turčių atidžią ant savo vergučių, nes Kristus skelbė lygybę ir brolybę, o reikalui atsitikus, Kristus žadėjo da ir galingiesiems biesams būti pagelbininku. Iš to matyti, su kokiu tikslu Kristus priėmė tų laikų fantazijas kaslink šėtono.

(Užbaiga seka).

Zanavikas.

IŠ JURGELIO UŽRAŠŲ.

III.

Ir taip Jurgelis savo jaunystės metelius didino pas dėdę; žiemos laiku mokindavosi skaityt ir rašyt, o vasarą patarnaudavo prie darbų, prie kokių jis galėjo.

Susilaukė 16 metų amžiaus. Jau dabar jam labjau ateidavo į galvą — kas tai yra gyvenimas? Kaip čia būti žmogui neprigulmingu. Pagaliaus suprato, kad pas dėdę negalės visą laiką subūti: kol mažas buvo, dėdė aprūpino; bet dabar Jurgelį verčia jau prie sunkesnių darbų, o užmokesties nėra; turto lygios dalies irgi dėdė nepaskirs, — nes tai netikras vaikas. Būdavo broliavaikis Jonelis ragina Jurgelį prie mokslo, sako:

— Mokinkis kokio amato, paskui galėsi pasidaryti sau lengvesnį gyvenimą, negu sunkiai dirbant prie žemės, o tu Jurgel, ir žemės neturi; tau būtinai reikia kokio amato mokintis; tu myli motiną, tai ir ją geriaus aprūpinsi. Pameni, ką mokytojas sakė? Jurgel, kad aš jo protą galėčia turėt, bei tiek mokslo pasiekt, kaip jis, tai negailėčia savo visos ūkės ant to praleist!

— Taip, Jonel; bet kodelgi jis, toks mokytas, o negali sau pelningesnės vietos gaut, ale taip sau trinasi už mažą užmokestį?

— Tas tiesa, Jurgel; bet, kad šiandien tokis surėdymas kad viskas priklauso nuo turčių; jei išsiranda inteligentas, kuris su savo mokslu nueina dirbti del turčių, tai nors jis ir geriausis žmogus, bet gauna tiek, kiek turčius jam duoda... Bet mokyti žmonės yra labai guodojami. Atsimeni, kaip syki sakė mūsų mokytojas: „Aš sėju po jūsų kojų šviesos spindulėlį ir tikiuos, kad liaudis supras ir pažins mano triūso vaisius, ir aš nors ant senų dienų susilauksiu nuo jų paguodos bei geresnės prieglaudos; o jei mano galva ir nusvirtų ant mano pečių, tai mano mokiniai, kurie supranta kas tai yra mokslas ir ką jis suteikia, tai jie pasišvęs tai ideai ir eis mokslo keliais, šviesdami savo bėdinesnius brolius. O galų gale susilauks žmonija tos gadynės, kuri su mokslo spėka atnaujins šį sutrunėjusį gyvenimo pamatą ir įsteigs gyvenimą meilės, lygybės, brolybės''. Taigi, Jurgel, palei mūs mokytojo žodžius, mokslas viską daro, tobulina žmogaus protą ir parodo jo žmoniškas tiesas.

— Taip, Jonel, — suprantu kas tas mokslas ir gerbju aš jį ir trokštu jo; bet, kaip jis man ingyt? Tu gali mokintis, tavo tėvai turtingi, tau puikiai gali klotis, nes yra kas tave rems; bet man našlaičiui, beturčiui, — kasgi užsitikės piningų duot ant mokslo? Sakys: iš ko-gi tu atiduosi? O žinai, kaip šiandien apšviestūną mūsų broliai vadina, sako: tinginiai, nenori sunkiai prie žemės dirbt, tai mokiasi, o išmokę tampa dykaduoniais, užmiršta viską, nenori del mūsų dirbt... Nors aš, Jonel, visomis savo spėkomis dirbčia del labo žmonijos, bet argi man tikės? O savo širdies jiems aš negaliu išplėšęs iš krūtinės parodyti...

— Tiesa, Jurgel; bet prašyk mano tėvo, — gal jis tave su manim sykiu išleis į mokslą.

— Bandysiu, Jonel...

IV.

Po vakacijų Jonelis rengėsi į gymnaziją išvažiuot. Jurgelis puolėsi dėdės prašyti, kad ir jį leistų sykiu į gymnaziją mokintis. Dėdė tą išgirdęs net rankas pakratė, dadurdamas, girdi, jau vienas tas mano sūnus manęs neklauso, nenori prie manęs būti, ale mokinties ir mokinties, o biesai žino, kada iš jo to mokslo kam bus nauda; o dabar pilk kaip į upę piningus. O tau Jurgel, tai nei nemįslyk, kad leisčia į mokslą sykiu. Jau ir taip užauginau, suteikiau daugiaus, kaip pradinį mokslą, ir dar jam neužtenka. Tik dabar turi žiūrėti motinos ir man pačiam turi atsitarnaut!..

Jurgeliui jau nebuvo ko besitikėt, nes dėdė nenori apie mokslą ir girdėt. Atsisveikino su išvažiuojančiu Joneliu ir pasiliko prie dėdės dirbti sunkų darbą.

Ir taip vargo Jurgelis prie sunkių darbų, visą savo uždarbį atiduodamas motinai. Sakydavo: „Mamyte, kol gyvas būsiu, tai su tavim duonos kąsneliu dalinsiuosi.'' Kalbėdavo motinai apie mokslą, ką jis suteikia del žmonijos; apgailestavo savo neturtą, kad negali mokslo pasiekt, o dėdė nenori pagelbėti. Sakydavo motinai, kad matęs laikraščiuose, jog Amerikoje žmonės daugiaus uždirba; tęn yra laisvė, viską gali kalbėt, rašyt; tęn užsidirbus galima ir mokintis; daug lengviau tęn darbininkui mokslas ingyti. „Bet, kaip, mamyt, tęn nuvažiuot? Dėdė piningų neduos, o aš jokių draugų tęn neturiu.— Rodėtųsi tęn nuvažiuot: žmonės daugiaus uždirba, ir aš gal tą laimę atraščia ir tave, mamyt, geriaus aprūpinčia''...

— Brangus sūneli, aš tikiu, kad tu manęs neužmirši, nes nuo-pat savo jaunystės tu mane savo žodeliais raminai, ir dabar šelpi, kiek tik tu išgali... Jurgel, parduosime savo paskutinę karvutę ir šiaip-taip gal sukrapštysime ant kelio.

— Mamyte, kaipgi tu liksi be pasilko senose dienose? Man gaila taip tave palikti.

— Jurgeli, aš tave myliu labjau už viską, ir tu mane mylėjai. Kad Dievas duos, vis nežūsime.

Motina pardavė žydams karvę

ir rengiasi Jurgelis į kelionę. Sužėjo Jurgelio draugai jo išleistų. Sudėjo jam ant kelionės po keliatą kapeikų, visi prašė Jurgelio atleisti laiškus, kaip jam tęnai laimė klosis. Jurgelis prižadėjo visų prašymus išpildyti. Tik vienas dėdė nelinkėjo Jurgeliui gero, ale barė motiną; sako: pardavei paskutinę karvę, išleisi ji, išvažiuos, užmirš tave, nes ir daugumas taip padaro, o tu liksi be nieko. Kas tave prižiūrės? Aš atsisakau tave šelpti ant toliaus, nes ir taip jau ilgus metus šelpjau...

Suspaudė motinos širdį skausmai nuo išmėtinėjimų, o čia labai gailu ir Jurgelį išleisti ant ilgo laiko, o gal ir ant visados jo neberegės, gal ištikro senatvėje prisieis iš gailesčio numirti, likus be savo mylimo sunaus, kuris ramino ir šelpė...

(Da bus.)

P. J. Mockevičius.

Lietuviškas vakaras.

(Tąsa).

Praslinkus kelioms dienoms man teko vėl būti mieste. Buvo tai šventadienis. Einu gatve ir mįslinu visai apie kitus daiktus, o ne apie vakarą, nes jį, galima sakyti, buvau jau užmiršęs. Taip man beeinant, staiga išgirdau užpakalyje pažįstamą balsą, prašantį manęs truputį sustoti. Tas balsas prigulėjo Mikui.

Aš sustojau. Dingtelėjo man į galvą mintis — ar ne tik jis vėl su tuo vakaru...

Ir neapsirikau. Jis pasisveikino su manim nusišypsojo ir pradėjo man pasakoti apie to rengiamo vakaro reikalus. Pranešė jis man, jog ateinančioj nedėlioj turės būti tas vakaras.

— Ar gi į tokį trumpą laiką galima bus viską gerai priruošti!?... — pasakiau aš jam, manydamas, jog jis juokaująs.

Paskui aš kaip tik dirstelėjau į šoną ir pamačiau prie namo priklijuotą afišą, kur skelbjama buvo apie lietuvišką vakarą, kuris ištikrųjų būsiąs nedėlioj, kaip Mikas sakė. Afišose pažymėta buvo ir dainos.

Aš labai stebėjausi iš tokio skubotumo. Nespėjo dar, galima sakyti, susirinkti visų lošikų, o jau skelbjama, klijuojama afišos. Kada gi spės išmokti per tokį trumpą laiką, mįslijau sau.

Mikas išsiėmė iš ančio kningutę ir paduodamas ją man kalbėjo:

— Tai tamstos rolė... Tik dabar, tamsta, susimildamas, turėsi nors tris kartus į savaitę ateiti ant repeticijų...

— Kad aš, brolyti, — atsakiau jam, — neturiu labai laiko šią savaitę vaikščioti ant tavo tų repeticijų...

— Tai vis galėsi...

— Ale negaliu, — sakau jam.— Argi dabar be manęs negalite daryti repeticijų. Juo labjau galite be manęs, nes mano rolė tik trečiam, paskutiniam veiksme. Pirma išmokinkite pirmu du veiksmu, o trečias galės likti ant paskutinos, nes aš išteisybjų labai esu užimtas, o vėl — nemįslijau, kad tu šitą vakarą taip skubiniesi rengti. Man rodos, kaip aš sakau, taip bus geriausia...

— Bet vis daug geriau būtų, kad tamsta ateitum. Kad eiti, reikia visiems eiti.

— Ne, sakau, kad negaliu, tai ir neisiu. Ot, subatoj, prieš kalimo dieną — tai ateisiu, bet vakare. Gerai?

— Et, kur čia bus gerai!... — neužsiganėdino jis.

Paskui jis, turbūt, supratęs, jog aš ištikrųjų negaliu ateiti, nustojo manęs taip užsipuolant prašinėti.

— Na, kaip bus, taip bus, nors, tamsta, savo rolę gerai išmokk, o męs ir be tamstos darysime repeticijas, — galų gale susitaikęs su manim tarė jis. — Bet subatoj, kaip sakei, būtinai ateik...

— Na, subatoj, — sakau jam,— žinoma, ateisiu. Tada būsiu liuosas nuo savo užsiėmimų. Bet kur susirinksime?

— Tiesiog į klubą... Ant scenos viską darysime.

— Gerai...

— Tik jau, tamsta, — priminė jis dar man, — savo rolę gerai išskalk, kad nebūtų paskui susitrukdymo.

— Kaslink šito — tai išmoksiu, bet ir jųs visi gerai mokykitės, kad spėtute gerai prisirengti...

Su tais žodžiais mudu atsisveikinova ir persiskyrėva. Kada jis nuo manęs nuėjo keletą žingsnių, aš jam einant pasakiau dar:

— O ar negalima padaryti taip, kad vakarą atidėjus dar ant kitos nedėlios... Ar šiaip, ar taip kalbant, o toks skubotumas nėra reikalingas...

— Negalima jokiu būdu!—riktelėjo jis man.

— Delko?

— Delto, kad utarninke man reikia važiuot į Maskvą.

— Ar taip jau greit mokslas prasidėda?

— Taip. Negalima laukti nei vienos dienos.

Užtai jis ir skubinasi vakarą surengti! — mįslijau sau. — Mat, į Maskvą po nedėliai jam reikia važiuoti. Kada gi jis prie tų egzamenų spėsiąs prisirengti? Ir man visai į galvą nebuvo atėję, kad jis galėtų ateinančioj nedėlioj vakarą surengti.

Diena po dienos atėjo ir subata, ta diena, kurią aš prižadėjau ateiti ant repeticijos. Saulei leidžiantis apsirengiau kiek dailiau ir išėjau.

Po pusei valandos laiko jau aš buvau klube. Radau juos visus ant scenos, darančius repeticiją. Atsisėdau aš ant kedės ir žiūrėjau, kaip jie lošia. Man pasirodė, jog jie visi nesupranta, ar ką, savo rolių, nes nemokėjo nuduoti tuos asmenis, kurie veikale perstatoma. Moters, matyti, loštų geriau, bet vyrai jąs perdaug, bereikalingai, mokina. Moters visame kame vyrams nepataiko, ir pastarieji vis mokina, kokius gestus josios turi daryti, kokiu balsu kalbėti, kaip sėdėti ir kaip stovėti ir tt...

Man truputį nepatiko toks vyrų-lošikų pasielgimas. Patis nemoka, o kitus tačiau mokina. Moters vyrams nei žodelio nesako, nors vyrai kartais imdavo jąs net barti neva už nemokėjimą užsilaikyti ant scenos. Tai ir kantrios tos lošikės! — mįslinau sau.

Pagaliaus atėjo ir man eilė pasirodyti ant scenos. Turiu prisipažinti, jog rolės atmintinai nemokėjau, nes užsiimdamas naminiais darbais neturėjau nei valandėlės liuoso laiko, kurį būtų buvę paskirti rolės išsimokinimui. Gerai matydamas, jog nespėsiu išmokti, aš padariau taip, kad savo rolės ir nereikėjo daug mokinties. Mat, tęn advokatui daugiausiai reikia sėdėti už staliuko, tai taip sėdint ir kalbamasi. Aš tuo pasinaudodamas susirašiau ant balto poperiaus visus mano rolės tuos sakinius, kuriuos greičiau galima užmiršti. Tą poperių maniau lošiant pasidėti ant stalo, kad reikale galėčiau pasinaudoti, nes ant sufleriaus daug nepasitikėjau. O kaip žinoma, pas advokatą visados ant stalo guli popergaliai, delto nei į galvą niekam neateis, jog aš prieš save turiu susirašęs rolę.

Kiti lošikai man tuojau patėmijo, jog negerai aš būk padaręs, kad, vieton išmokti rolę atmintinai, susirašiau ją ant poperiaus, iš kurio žiūrėsiu, ką ir kaip reikia sakyti.

Kada gi aš pradėjau atlikti savo rolę, tai nepasibaigus tam veik smui vienas lošikų, išpradžių išreiškęs neužsiganėdinimą tuomi, jog pirmiau neateidavau ant repeticijų, piktai prabilo:

— Jei advokato rolė taip blogai bus atlikta, tai aš pirmutinis atsisakau dalyvauti lošime!...

Aš neiškenčiau ir pasakiau jam:

— Tamstai būtų tinkamiau rūpinties apie savo rolės atlikimą, nes aš pirma kedėj sėdėdamas mačiau, jog tamsta viską atlieki, tarytum būtum koks-tai automatas, nes tikrame gyvenime prie panašių atsitikimų, nupieštų veikale, niekas taip save nenuduoda, kaip tamsta tai norėjai parodyti. Man rodos, jog tamstos nebuvo pritaikinta nei balso intonacija, nei gestai prie tos rolės.

Tais savo žodžiais į juos tokį įspūdį padariau, tarytum kas-nors staiga būtų apliejęs šaltu vandeniu. Tas, kuris man primutinis ėmė išmėtinėti, murmėjo ką-tai sau po nosimi ir kreivomis akimis žiūrėjo į mane, tokiomis baisiomis akimis, kad ir man baisu pasidarė. Mikas iš to piktumo tik vaikščiojo greitai po sceną, nieko man išpradžių nesakydamas. Ką jis mįslijo toj valandoj — nežinau.

— Na, jau, tamsta, — prakalbėjo jis ant galo, — užteks apie tai kalbėti, o pradėkime repeticiją...

Palaukus kiek išgirdau ir nuo sufleriaus patėmijimą:

— Tamsta, advokato rolėj, reiktų būti kur-kas smarkesniu ir piktesniu, nes advokatai visada tokie...

Aš ir jam netylėjau ir pasakiau:

— Taip, aš stengsiuosi parodyti save, kaipo tikras advokatas, bet ir, tamsta, susimildamas geriau sufleriuok, nes, kaip matyti, skaityti dar gerai nemoki...

Čia vėl kai-kurie pasišiaušėjo ir pastatė, išvertė akis.

— Jeigu męs tik barsimės, ginčysimės, tai šiandieninės repeticijos neatliksime ir vakaro nepadarysime!... — ėmė kalbėti viena lošikė.

— Taip ir bus, — pritarė kita moteris. — Ir mus, moteris, čia taip-pat perdaug mokina, kad net jau pradeda įsipykti. Kodel, paklausiu, męs vyrams nieko nesakom ir nemokinam jų, nors mums išrodo, jog ir jie vietomis labai klysta ir negerai lošia. Dabar, jeigu mane taip vis pradės mokyti, tampyti, tai ir aš iš savo pusės pradėsiu jus mokyti.

— Aš tokiu būdu viską pamesiu ir eisiu namo... — atsiliepė iš būdėlės sufleris.

Mikas išgirdo taip sufleri kalbant, pribėgo prie būdelės, palenkė galvą ir pradėjo jo prašyti, kad liautųsi taip šnekėjęs.

— Ką, tamsta, šneki, — kalbėjo jis jam. — Tu man visą dalyką suardytum... Dabar aš tiek esu padėjęs triūso šito vakaro surengimui, o čia su sykiu... viskas prapuola... Tik nebūk toks žmogus!...

— Tai ką tas gelbės, — atsišnekėjo sufleris. — Tegul viskas prapuola, man nieko nereikia...

— Susimildamas taip nešnekėk... — karščiavosi Mikas. — Negražu tamstai būtų visą vakarą paardyti. Nei šis, nei tas išeitų...

— Tai kad aš ne visiems galiu intikti...

— Da reikia taip šnekėti... Visiems intikti niekados negalima. Kur, tamsta, pasakyk, matei tokį žmogų, kuris visiems intiktų? Nematei niekados... Tik juokas būtų, jei tamsta pavirstum į tokį užsispyrėlį. Užmiršk tą viską ir bus geriausiai...

— Tai tegul niekas čia daugiau nesiginčija...

— Daugiau jau ir nesiginčys niekas! — patvirtino Mikas.

Paskui ėmė gražiai prašyti mus visų, idant pabaigtume ginčus ir viską užmirštume, nes, anot jo, kur ginčas eina, tęn darbas ant vietos stovi. Kreipėsi jis prie mūsų sekančiais žodžiais:

— Vyručiai ir moterėlės! Jųs turbūt užmiršote, kad rytoj ant šitos štai scenos mums reikės lošti prieš publikos akis. Aš labai bijausi, kad lošimas neišeitų blogai, nes tada publika liktų neužganėdinta ir apšvilptų mus. Kaip matote, laiko labai mažai turime. Delto, visus tuos barnius ir ginčus meskime į šalį arba atidėkime kitam kartui. Tik patįs pamįslykite, kas pasidarys, jei męs tik ginčysimės, ginčysimės ir ginčysimės... Kada gi męs tokiu būdu turėsime laiko repeticijoms daryti... Man rodos, jog geriausia būtų, jei męs dabar viską, kas prie repeticijos nereikalinga, mestume į šalį, o imtumės varyti pradėtąjį darbą.

Lošikai, lošikės ir sufleris suplojo delnais, paduodami ženklą, jog sutinka su Miko žodžiais. Aš taip-pat pliaukštelėjau sykį.

Potam Mikas užkamandavo: „pradėkim".

Ir męs pradėjome lošti.

Šiaip-taip atlošėm, atlikom savo darbą, kaip kokią baudžiavą. Pradėjom rengties eiti kas sau namo. Buvo jau beveik vidurnaktis. Tarėmės dar, katrą valandą rytoj susirinksime ir kiek repeticijų dar darysime.

— Rytoj visi anksti... — kalbėjo Mikas. — Apie kokią aštuntą valandą reiktų susirinkti.

— Na, o kad po piet... — pratarė vienas.

— Ne, taip negalima... — rėkė kiti.

— Ir aš manau, — kalbėjo Mikas, — jo g po piet būtų negerai, nes nespėtume padaryti da dviejų repeticijų. O juk septintą valandą patsai lošimas turi prasidėti, tai žinomas daiktas, kad po piet taip netinka daryti.

Vienas lošikų tvirtino, jog užtektų ir vienos repeticijos, nes darant dvi repeticijas būk perdaug nuilsime ir tokiu būdu prieš publiką blogai atlošime. Aš šiame dalyke, kiek dar reiktų daryti repeticijų, nepadaviau savo nuomonės. Mįslijau — kaip kiti nutars, taip ir aš darysiu. Nenorėjau, mat, daug su jais ginčyties, delto ir tylėjau.

Po neilgų kalbų nutarta ateiti visiems rytoj aštuntą valandą išryto. Taip nutarę, išsiskirstėm namo.

Kam buvo arti namo eiti, tam gerai. Man gi į kaimą — trįs varstai kelio. Kolei parėjau namon — buvo jau antra valanda nakties.

Kadangi galvoj daugybė visokių minčių buvo, tai negalėjau greitai užmigti, nors ir stengiausi tą padaryti, juo labjau, kad reikės anksti išryto kelties. Ir girdėjau dar, kaip laikrodis išmušė tris, o paskui... jau užmigau sunkiu miegu.

A. Kelmutis.

(Užbaiga seka.)

LIETUVIAI ARIJŲ PROTĖVIAI.

Paryžiaus dienraštyj „La Croix" N8947, 1912, tilpo didžiai indomus straipsnis apie Lietuvą, užvardyta: „Un pays interessant (Indomi šalis) La Lithuanie".

„Didžiuma Europos tautų" — pradėda savo straipsnį R. T., — „priguli Arijų veislei. Ilgai visi manė, jog šių tautų lopšys yra Iranas (Azijoj), iškur tos tautos atsidangino į Europą ir kitur. Pirm 50 metų atsirado kitokios nuomonės. Męs čia nebandysime perkratinėti visas nuomones; pažymėsime tik tą, kuri rodosi tikriausia, tai yra, jog Baltijos jūros pakraščiuose reikia jieškoti senobinės tėvynės visos Arijų veislės. Ištęn turėjo kilti: slavai, persai, graikai, latinai, gallai, germanai, frankai, saksai, normandai, — trumpai sakant, visi užkariautojai mūsų senojo svieto historijoj, žinomam periode. Patvirtinimui šito daleidimo dar reikalingi faktai. Jeigu męs rastume kokią-nors tautą, kuri dar būtų iškilusi ant savo bočių žemės, tokia tauta būtų geriausiu liūdytoju, — ji turėtų būti užlaikiusi pilname grynume savo pirmykštę kalbą, būdą, senobinius papročius, savo senobinę išvaizdą, kaip apie tai liūdija senovės historijos liekanos. Aiški būtų didelė nauda tokio atsitikimo, jei gu šiolieninėje tautų maišatyj būtų atrastas tikras (autentiškas) virš minėtų tautų protėvis.

Piet-rytinėje dalyj Baltijos jūros gyvena tauta, dora, stipri savo vertės pajautime, nors nelaiminga, kuri visiškai atsako viršminėtoms sąlygoms, idant męs ją galėtume pasveikinti kaipo tautų protėvį: **tai yra lietuviai.** Jie turi baltą odą, mėlynas akis, šviesius plaukus kaip visi tie Arijai kurie nesimaišydami su kitais, nesusilpnino nei pagadino savo veislės. Jie yra augšto ūgio. Iš visų gyvų kalbų jų kalba yra vienintėlė, kuri labjausiai primena latinų, graikų ir sanskritų. Pavyzdin męs galim duoti: **Vyrai traukite jungą,** kuris kaip du vandens lašai atsako latiniškam: **Viri trahite jugum.** Virš šimto metų sukako, kaip tapo pastebėtas šios kalbos panašumas į senąsias kalbas. Bet jau šiandien lingvistai turi didelę naudą iš lietuvių kalbos".

Toliaus autorius išguldo lietuvių padėjimą, pasiremdamas p. J. Gabrio memoire'u. Išguldęs sunkų lietuvių padėjimą po rusų ir vokiečių jungu, autorius sušunka: „Męs turime protestuoti iš visų jėgų: pirmiausia delto, kad tai yra persekiojimai, o męs ėsame francūzai, tai yra apgynėjai kultūros, laisvės; pagaliaus delto, kad šitie persekiojimai yra atkreipti į tautą, kuri jų neužsitarnavo. Męs jau ir augščiau minėjome, kokią skolą yra užsitraukusi Europa lietuvių link, kuri ją išgelbėjo nuo mongolų tyranijos iš to atžvilgio jiems priguli paprasta paguodonė, kaipo geradėjams.

Toliaus, paprasta tarptautiška pilietystė (urbanitė) verčia mus labai žemai prieš juos pasilenkti, kaipo prieš seniausią tautą. Išties, sunku yra suprasti, kokiu nesusipratimu rusai nesiliauja persekioję lietuvius. Juk ir jie tapo kadaisiai paliuosuoti nuo totorių jungo; juk tai lietuviai sulaikė vokiečių žengimą į rytus. Kiek vėliau, kuomet Baltrusija ir Ukraina buvo Lietuvos dalimi, turėjo pilną autonomiją. Šiandien, kuomet lietuviai yra silpni, už jų prakilnumą užmoka nedėkingumu. Panašus pasielgimas žemina galingą valstiją.

Ant laimės persekiotojai nepasiekia savo tikslo, nes Lietuva, ačiu Dievui, yra gyva labjau, negu kadaisiai."

Toliau autorius išguldo apie uždraudimą lietuvių spaudos, pasakoja apie lietuvių atgimimą ir baigia savo straipsnį, sakydamas: „Męs jau gana davėm čion žinių, idant atkreipti domą į šitą mažą, bet prakilnią tautą, kuri mus gerai pažįsta. Del Francijos lietuviai turi labai didelį prielankumą. Ir išties, ko jiems mūsų bijotis; atbulai, — jie gali daug ko nuo mūsų tikėtis: padrąsinimo, morališkos paspirties, prielankumo, užuojautos, — viso kas yra svarbu persekiojamai tautai. Męs gi neatsakysime jiems niekuomet viso to. Pati teisybė reikalauja, kad męs gelbėtume tiems, **kurie nori garbinti Dievą savo tėvų kalba, toje kalboje, kurios senobinius garsus, pilnus grožybės, kartoja šiandien vaikas, kaip ir mūsų bočiai Romulo laikuose, kuomet jisai kūrė Amžinąją pilį (Romą).**

Męs ėsame kalti lietuviams iki tūlam laipsniui, mūsų kultūra, mūsų šventa klasiška kultūra, kuri gelbės šiandien ir Lietuvai žengti prie aiškesnio ir augštesnio išreiškimo jos pačios sielos".

P. Banys.

LIAUDIES DAINOS.

Šviesi naktis, mėnesiena,
Oi ja,
Gražu joti, vendravoti
Oi ja ja!
Bėgk žirgeli, juodberėli,
Oi ja,
Taisyk kojas į kelelį
Oi ja ja!
Reiks tau bėgti šiuo plačiuoju,
Oi ja,
Šiuo plačiuoju vieškelėliu,
Oi ja ja!
Kaip pribėgsi prie dvarelio,
Oi ja,
Sumušk kojas į žemelę,
Oi ja ja!
Ir išėjo panytėlė,
Oi ja,
Klausinėjo juodbėrėlio,
Oi ja ja!
Ai žirgeli, juodbėrėli,
Oi ja,
Kur palikai bernužėlį,
Oi ja ja!
Ar nuskendo, ar išplaukė,
Oi ja,
Ar su kita suderėjo,
Oi ja ja!
Nei nuskendo, nei išplaukė,
Oi ja,
Nei su kita suderėjo,
Oi ja ja!
Atjos rytoje ryteli,
Oi ja,
Atneš rūtų vainikėli,
Oi ja ja!

(Užrašė A. Šilas).

MUSŲ KELIAUJANTIS

agentas P. Pilėnas šiomis dienomis lankysis Hoosick Falls, N. Y., ir kitose vietose New Yorko valstijoj. Galite pas jį užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų" ir duoti apgarsinimus į laikraštį ir klausti informacijų apie šifkartes ir piningų siuntimą į Lietuvą.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Padaryk, kad butu stiprus.

Blogas upas, piktumas, aitrumas, žudymas dvasiškos lygsvaros, negalėjimas miegoti ir tp. — tai suerzintų, suardytų, nusilpusių nervų pasekmės. Nervai tiesiog verkia, kad jiems ką nors sustiprinti duotumėte. Geriausias nervams sustiprinti vaistas yra

SEVEROS NERVOTONAS

(Severas's Nervoton)

Dolaris Butelka.

Sukietejimas, Tulzis, Pageltimas, Nesveikos kepenis, Nevirszkinimas, Galvos sukimas, Aptrauktas liezuvis, Prirugus burna.

Eini Menkyn?

Labai gali but, kad tai paeina nuo nepakankumo ir prasto maisto, bet labiau gal nuo, kad viduriai silpni ir maisto nevirškina. Greitai pasitaisys visas organizmas, jeigu pasirupinsite pataisyti sugedusius vidurius, vartodami

Severos Skilvio Biteris

(Severa's Stomach Bitters)

Dolaris Butelka.

Kuriam-nors iš šitų nemalonumų prašalinti reikia vartoti

Severos Pigulkos Kepenims

(Severa's Liver Pills)

Kaina 25 centai.

Severos Gyduolių nusipirkti galite artimiausioje aptiekoje. Jei neturetų, rašykite mums. Daktariškus patarimus suteikiame laiškais be jokios mokesties. Adresas:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Turiu išnuomojimui šviesų, gražų kambarį su naminiu, gerai pataisomu valgiu. Čienia prieinama. Galima ir be valgio. Ateikite pažiurėti.

Adresas:

B. Račkauskienė,
315 E. 29th str., Butas N14,
New York City.

REIKALINGOS MERGINOS.

Gormans Grand St. krautuvėje reikalinga jaunos merginos, kalbančios lietuviškai ir angliškai. Gera alga bus mokama gabioms merginoms.

John J. Gorman and Co.,
229-235 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Eikime ant kolonijų.

Tik viena iš geriausių ir sveikiausių gyvenimui vietų — tai ant ukės. Oras yra vienas iš geriausių ir teisingiausių daktarų. O kur gi galetų buti sveikesnis ir čystesnis oras, kad ne ant ukės.

Ar-gi negeriau buti pačiam savininku, negu dirbti pas kitą kur fabrikoje. O kiek susižeidimų ir mirčių visai bereikalingų pasitaiko bedirbant fabrikoje ir kas iš to viso mums bepalieka?

Yra parinkta vieta dėl lietuvių kolonizacijos, rytų krašte. Ta visa vieta užima 9 pavietus New York Valstijos, 7 pavietus New Jersey, 3 pavietus Conn. ir 3 pav. Mass. valstijos. Yra tai vieta, kur visų minėtų valstijų kampai į kruvą sueina. Tą vietą mes sujungę, aprinkome dėl lietuvių koloniją, kurioje jau ir yra bandoma lietuvius apgyvendinti. Pirmiausia kolonizaciją pradedame Putnam pav. ir Orange pav. Čia yra labai gražios vietos ir labai tankiai išvedžiota geležkeliai.

Norintieji pirkti arba parandavoti ukes Lietuvių Kolonijoje, kreipkitės pas:

A. M. MARTUS
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

o mes jums prisiųsime knygą su mapa ir visokiomis informacijomis apie ukes-farmas.

KRASOS DĖŽUTĖ.

D. J. Janulioniui:— Eilutės nevykę. Žinutės Tamstai geriau sekas.

B. Kvaraciejui:— Delei Kosciuškos paminklo, kurį Yonkerse gegužio 30. lenkai atidengė, mes Tamstai atsakėme laišku.

K. Mil. Ansonia:— Kaip „grinoriai šulderį kepė'' žinutė mums netinka. Ji geriau tinka juokų laikraščiui. Todel mes ir pasiuntėm „Tarkai''.

A. Šilui, Šiauliuose:— „Ištremta'' apysakutė — netinka. Dainelės tai gerai. Išspausdįsime.

ŠAPA ANT RANDOS.

Gali gauti ant rendos šapą, didis 25×101, kampinis budinkas, šviesus, langai aplink, augštos lubos 1 floor. Dasižinokite pas

H. B. Rosenson,
317 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(83)

T. M. D. DELEGATŲ ATIDŽIAI!

Paveikslai jau gatavi, taigi kas prisiųs 55c., Money Order, gaus vieną 8×10 colių paveikslą dykai.

Adresuokite:

Ig. Česna,
370 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.
(93)

AMŽINOS ATMINTIES.

Pasimirė Petras Vainikevičius 4 gegužio, 1912 metų. Palaidotas ant šv. Traicės kapinių. Velionis Paėjo iš Dorsuniškio miestelio, Kruonio vals., Trakų pav., Vilniaus gub. Lai būna jam lengva Amerikos gemelė. Kas nori plačiaus apie tai sužinoti, te kreipiasi sekančiu adresu:

Pranas Wainikevičius,
99 No. 6th st., Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA.

Ant pardavimo paveikslų traukimo (Photo Studio) studija su visais naujaupsios systemos intaisais. Priežastis pardavimo — užinteresuotas kitu bizniu. Pilnesnių žinių lasižinokite pas:

J. Baroff,
133 N. Main st., Pittston, Pa.

REIKIA ŠOKIŲ DARBININKŲ:

6 jauni vyrai pagelbininkai.
6 Mergos prie lekieriavimo.
8 Spynų dirb. 4 variadirbiai.
4 Mašinistai. 3 Kalviai.
6 Blekoriai. 4 Vario liejikai.
4 Mokanti prie gaso dūdų (paipų).

Atsišaukite
Greenpoint Metalic Bed Co.,
226 Franklin st.,
Brooklyn, N. Y.
(26)

DIDIS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS M. D.

Gydo pasekmingiausiai visokias ligas: vyrų, moterų, vaikų ir daro visokias operacijas. Su geromis lekarstomis jo paties sutaisytomis. Dr. Ignotas Stankus jau šimtus žmonių išgydė katrie paliko ant visados sveikais, linksmais ir jam dėkingi. Jis yra **Vienatinis Tikras Daktaras Lietuvis** Philadelphijoj, pabaigęs daktariškus mokslus Indianos Universitete ir baigęs didžiųjų daktarų mokslą, The New York Post Graduate Medical School and Hospital.

Iš Daugelio Padėkavonių kelias Cia Patalpiname

Aš Jurgis Lukoševiče, 128 E. Superior st., Chicago Ill., buvau labai slabnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs nodėją būti sveiku, bet kuo met atsišaukiau pas Dr. Ignotą Stanku, jis už pirmo prisiuntimo gyduolių mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu $ 2.00 dovanų gastinčiaus.

M. Navickis, 5 Lincoln st, Brighton, Mass. rašo taip: Rašau šiandien laišką daktarui Ignotui Stankui su dideliu linksmumu, kad man sugrąžino sveikatą. Labai dėkavoju. Skausmas krutinėje, strėnuose ir sunkus kvėpavimas jau sustojo, spuogai ir plėtmės nuo veido baigia gyti

Širdingai dėkavoju aš Jonas Požėla savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą augančius guzus kakle ir sugrąžinimą vyriškumo 1601 Winter st., Philadelphia, Pa

Turiu daugybę padėkavonių nuo merginų ir moterų už išgydymą nuo nereguliarišku mėnesinių, baltųjų tekėjimu, skaudėjimo strėnų ir kojų. Čia padėkavonės patalpintos su daleidimu pačių ligonių. Kiti visi yra užlaikomi slaptybėje.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI.

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnariu, kaulu, strenų ir šonu; nuo visokiu ligu, užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno niežėjimo, visokiu spuogu, dederviniu, slinkimo plaukų, galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstu, plaučiu, kepenu. Nuo visokiu nervišku ligu, neuralgijos, drebėjimo sąnariu, nemiegojimo ir išgąsčio, nuo greito nuilsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokiu slogu. Nuo visokiu užkrečiamu lytišku ligu ir visokiu kitokiu nusilpnėjimu sveikatos. Taip gi nuo visokiu moterišku ligu, skausmingu ir nereguliarišku mėnesiniu, baltuju tekėjimu ir gumbo ligu.

Visi ligoniai kreipkitės pas daktarą Ignotą Stanku ypatiškai arba laišku be skirtumo, kaip toli gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ir kitose šalyse, o apturėsit širdingą rodą ir pagelbą.

DR. IGNATIUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad st., Philadelphia, Pa.

Offiso Valandos: Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

Clix Cigarettes

SUMAIŠYTA ĮVAIRAUS KELETO TAUTŲ TABAKO

10 Cigaretu už 5c

Tuose cigaretuose indėta didžiausia vertybė, kokios niekas ligi šiol neindėjo.

Tabakas padarytas žmonių, kurie turi pilną pažintį apie įvairių kraštų tabako lapus.

KIEKVIENAME PAKELIJ RASITE KUPONĄ. RINKITE JUOS.

Už dešimtį tokių kuponų gausite vieną pakelį CLIX cigaretų dovanai. Pas visus pardavėjus.

5¢

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus. slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLĄPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

MALUNŲ AKMENYS.

Užbėrus kviečių tarp maluno akmenų, iš grudų susimals miltai; jeigu jųs neužpilsit kviečių, akmenįs mals. bet jie nusidėvės. Jeigu jųs įdėsite užtektinai maisto pilvan, jis permals jį į jiegą ir energiją; jeigu pilvas negali priimti užtektinai maisto, tai jis niekados nenuplyš, nenusidėvės. Dabok visados savo pilvą ir jeigu jis yra persilpnas, vartok Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Eliksirą. Šita gyduolė yra labai sustiprinanti kaip pilvą, taip ir vidurius ir greit sureguliuos virškinimą. Ji palengvins daug sunkumų, kaip nustojimą apetito, silpnėjimą, vertigo, eruktacijas, konstipaciją, galvos skaudėjimą, nerviškumą, išblyškimą. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba irmedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expellerį

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Mėsinyčia ant pardavimo. Geroje vietoje, išdirbtas biznis, elektrikinės mašinos darymui kilbasų. Prekė pigi. Dasižinokit: „Vien. Liet.'' ofise, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Szliupiute-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Pirmutinis lietuviškas Jamaica ofisas dėl darbininkų.

Iš Brooklyno imkit ant Broadway Cypress Hills karą, persimainyt ant Jamaica ave. karo, išlipt ant Rockaway Road, eit po tiesiai iki Lincoln ave.

A. Švirmickiutė-Salucka
204 Henry St. Jamaica, L. I.
Tel. Jamaica 493 R.

KAS ČIA DO BIESAS? NAGI „TARKA''!

SATYROS IR JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Kas prisiųs mums dolerinę
Tas gaus tarką poperinę.
Jukų bus per visą metą,
Juokai eina į sveikatą.

Prisiuntusieji už 10c. markučių, gausite vieną numerį dovanai.

Adresuokit:

P. Narvydas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

VISŲ ATIDŽIAI!

Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys	$1.00
Slaptinga žmogaus didybė	.40
Mirtis ir kas toliaus	.30
Gimdymo slėpiniai	.40
Žmonijos kelias	.20
Visatos saranga	.25
Likimo kilmė	.50
Apsišvietimas	.40
Kur protas? (vieno veiksmo komedija)	.25
Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija)	.25
Jonuks mergų bijąs (dviejų veiksmų komedija)	.25
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas)	.25

Kurie norite gauti augščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu:

J. J. PAUKŠTIS,
120 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

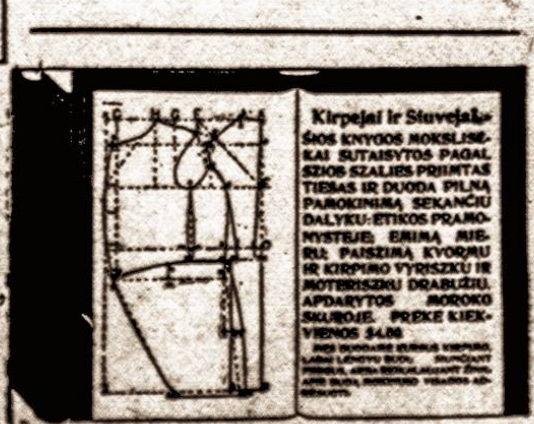

Joseph Topilis, & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telephoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

TEATRALIŠKOMS DRAUGYSTĖMS, KUOPOMS IR ŠIAIP VISIEMS ŽINOTINA.

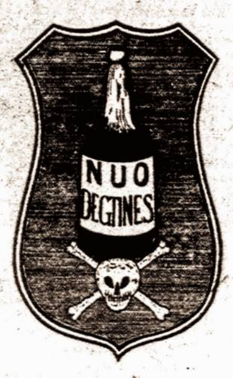

Tik-ką išėjo iš spaudos gražus gr. Levo Tolstojaus veikalas „Nuo Degtinės'', dviejų veiksmų komedija, vertė V. K. Rėk. Išleido „Tėvynė'', kaina 10c.

Kiekvienam reikia turėti ir sekančios knygos:

Budas Senovės Lietuvių, 217 pusl: kaina	50c.
Lietuviška chrestomatija, 176 psl.	40c.
Diedai ir Gražina, 61 pusl.	25c.
Europos Istorija, 319 pusl.	25c.
Gipsinis Jotis, 38 pusl.	15c.
Jonas iš Kempės ir Šilka, 23 psl.	10c.
Konradas Valenrodas, 24 pusl.	15c.
Kražių Skerdynė, 77 pusl.	15c.
Kun. Aleks. Burba, 29 pusl.	20c.
Kelionė į Europą, 52 pusl.	10c.
Kuomi žmonės gyvena? 56 pusl	15c.
Naktis Edwardo Youngo, 21 pusl.	10c.
Našlaitė (drama)	10c.
Petras Žemaitis, 69 pusl.	20c.
Padėjimas Lietuvių tautos (rusų kalba)	$1.00
Dirva, 123 pusl., 1898 m.	75c.
Politiškoji Ekonomija, 84 pusl.	25c.
Rojus ir Pažanga, 111 pusl.	35c.
Girnikas-Pašakarnis, Begėdis, Jonas,	25c.
Pražuvo, 16 pusl.	10c.

Šitas ir kitokias knygas užsisakant kreipkitės žemiaus nurodytu Suvienijimo Lietuvių Amerikoje kningiaus vardu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30th st., New York City.

PASARGA: SLA. nariam viršminėtas kningas parduodame už pusę čienios.

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.

EAST PLYMOUTH, PA.

Telephonas: 3254—T—Market.

Daktaras Jonas J. Kaškiaučius

Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį paskmingo gydimo.

IŠSIVERŽIMAS.

Verikosėle arba netikrasis išsiveržimas. Pučkai ir visokios odos ligos. Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kaoidninio darbo.

PRIEŽASTIS IŠGYDIMO.

1. DĖL TO — Kad jo neskaudinanti metoda likos naudota per jį suviršum 25 metus, o josios naudingumas likos prisisavintas per teip vadinamus Rupturos „Specialistus'', kurie jąją ir naudoja.

2. DĖL TO—Kad suviršum į 12,000 išgydė ligonių, o nekurie pribuvo iš tolimų šalių gyditis, o kuris tik vienas pasekmingai gydo.

3. DĖL TO — Jog kožną savo žodį gali pinigiškai ir profesionališkai užtikrinii, kurį duoda ligoniui, o budamas tarp jų 25 metus yra gana paliudinančiu

G. A. Fritzinger (policmanas) iš Wilksbarre, Pa., išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai adgalios, nuo tada nešioja jokių diržų.

Thom. R. Williams, anglekasys iš Hyde Park, Pa., išgydytas nuo ičsiveržimo, 5 metai kaip diržą nenešioja.

William H. Adams, fajermanas, Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, išgydytas nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metų.

R. D. Greenwalt, mashinistos prie Prospect brekerio, Breslau, Pa. du vaiku 3 ir 5 metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja du metu.

Su tokiais paliudijimais dėlko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25-metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas--ypatiškai ar per pačtą.

Atsiųsk adresą ir markę už 2c, tai prisiųsim knygutę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpečėtytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley

158 Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suviršum 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

Juokkis per visus metus!

Užsirašęs „TARKĄ" nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles.

Turėsi juoko, kada tik atsiminsi, kaip „TARKA" perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas.

Gražių giesmelių su gaidomis

Juokingų uždavinių, šaradų. Pilna karikaturų, juokingų paveikslų.

Tik vienas dol. metams.

Adresas: „TARKA",
P. O. Box 895, New York City

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuvę visokių

Vyriśku ir Drabužiu

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.

Kaip pavasarinių taip ir vasarinių.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

Peter T. Markevich

131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.oo

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancijų į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.oo. Parduoda laivakortes į Europą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

TIK-KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centu. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogu sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Knigutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rųšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitoliorauda" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina knyga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita knyga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.

120–124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ— malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atsiunčiam į Ameriką.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ" išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„BIRUTĖ" spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ" jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ" nori būti „apžvalga" visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės ano savo tautiečių.

„BIRUTĖ" tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tiktai $1.50.

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti **„Birutę"**, tuomi paremia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĘ" galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės" atstovu visos Ameeos.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŹIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Preké $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tank ai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

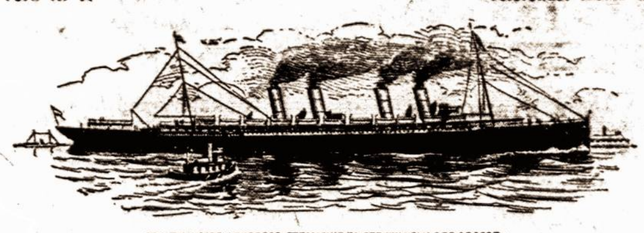

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.)

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mųsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Tėmykl Tiktai Groblewskio

Žmijecznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją ,,Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių'', o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter .

,,Lenkiškai-Lietuviški'' vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE
Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50. in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
320-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELĮ.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00
Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

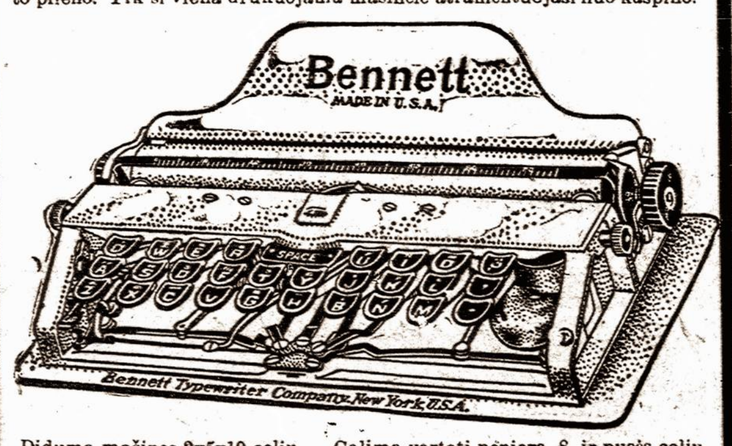

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvepią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).
Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
,,	Bell 47
Residence	Peoples 1100

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.
Daktaras Jonas Misevičia
VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

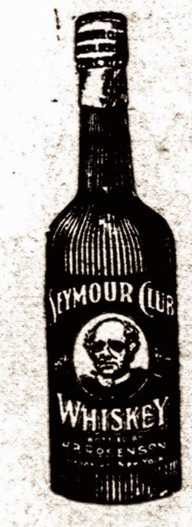

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8 d. į Rotterdamą	11 dienų į Liepojų	Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa $33	III klasa $35	Russia June 29	Czar (n's) July 27
II ,, 48	II ,, 50	Kursk July 13	
I ,, 65	I ,, 75		

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Jau išėjo Labai pageidaujama, naujausia knyga, mokslas apie sveikatą
"DAKTARAS".

ŠITA KNYGA parašyta naujausio mokslo ir išradimo geriausio budo gydymo, pripildyta tokia puikia medega, kad kitose iki šiol išėjusiose lietuviškose knygose to negalima rasti, kas yra patilpę knygoj "Daktaras".

ŠITA KNYGA "DAKTARAS" aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsireiškia, kaip išrodo ir kaip greičiau, geriau ir kur galima išsigydyti.

TA KNYGA labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptybes bei ligas ir teip-pat apie moteris telpa daug.

ŠITOJ KNYGOJE "DAKTARAS" dikčiai aprašo atidengiant daug paslaptybių, apie geriausius smagumus ženybinio gyvenimo ir teip-pat kaip ir kada geriausiai apsivesti ir kaip buti laimingu.

TOJ KNYGOJE "DAKTARAS" gražiai pamokina kaip jaunus vyrus teip ir moteris, kas butinai kiekvienam reikalinga žinoti, visiems kaip seniems teip ir jauniems, ženotiems ir nevedusiems

KIEKVIENAS SKYRIUS šitos knygos yra labai žingeidus, o nemokantiems skaityti, tai mokantis kuris neturi dar šios knygos, su didelia ukvata perskaitys tiems garsiai, kad galės dang visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori buti sveikas ir laimingai gyventi.

KNYGA "DAKTARAS" yra paveikslais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaičius tą knygą atrasite viską, ko čion negalima parašyti ir dažinosi visą teisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodijama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos; vidurių, nusilpnėjimo, bronchitis ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekarstas ar kreiptis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti "DAKTARAS".

ŠITOJ knygoje "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsigydyti, kaip buti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphios M. Klinika, dėlei labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tik prisiųs kelias stampas už prisiuntimo kaštus. Apturėsi tuojaus, tik visada reikia rašyti adresas teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveiki ir nori buti sveiki—išgydyti, tad kaip žodžiu teip ir raštu (lietuviškai) gali atsišaukti į šitą tikrą Kliniką. Ateinančius priimama šiomis valandomis per Kliniko Daktarą:

Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedelioj nuo 10 iki 3. Utarn. ir Petn. vak. nuo 6 iki 8 val.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą